

Fogyasztóvédő Alapítvány Heti sajtószemle 2021. 6. hét

Iskolás gyerekeknek

FMH-INFORMÁCIÓ A közelgő halak napja alkalmából iskolásoknak hirdetett rajzpályázatot a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih). Az idei év témája: Munkában a halőr.

A Nébih Állami Halőri Szolgálat halőrei nap mint nap azért dolgoznak, hogy megóvják nemzeti kincsnek számító természetes vízi halállományunkat. A szakemberek most arra kíváncsiak, hogyan tudják elképzelni a gyermekek a halőrök munkáját, mit gondolnak annak fontosságáról, szükségességéről.

A tetszőleges technikával (ceruza, festék, pasztellkréta, szén, zsírkréta s a többi) készülő rajzokat két korosztálytól, 3-4. osztályos és 5-6. osztályos tanulóktól várják. Az elkészült munkák beküldési határideje március 5. A tanulókat kizárólag pedagógusaik nevezhetik a versenyre! A részletes pályázati kiírás és a további tudnivalók a nebihoktatás.hu honlapon olvashatók.

A korosztályonkénti 5-5 legjobb művet közönségszavazásra is bocsájtja a hivatal, az eredményhirdetésre március 20-án, a halak napján kerül majd sor.

Munkában a halőr - ez a felhívás témája
FMH

[Eredeti](#)

(Fejér Megyei Hírlap, 2021. február 08., hétfő, 11. oldal)

A bírság a legnagyobb visszatartó erő

Nem ismer pardont a hatóság, ha életveszélyt okozó jogsértés történik

A pénzbírság a mulasztó kereskedők, szolgáltatók esetén a fogyasztóvédelem leghathatósabb eszköze arra, hogy kikényszerítse a vásárlói jogok érvényesítését. Tavaly jelentős összeget gyűjtött be a hatóság úgy is, hogy először figyelmeztetnek a jogsértés megszüntetésére, és csak súlyos esetben vagy ismételt mulasztáskor büntetnek.

A legnagyobb visszatartó erőt jelentő szankció alkalmazása különösen indokolt a vevőket tudatosan megtévesztő vagy az életüket, egészségüket veszélyes termékek forgalmazásával kockára tevő vállalkozásokkal szemben - állapította meg az Innovációs és Technológiai Minisztérium. Közölték: tavaly a legtöbb alkalommal árfeltüntetési hiányosságokkal, a szavatossági és jótállási szabályok nem megfelelő kezelésével, valamint a fiatakorúak

védelmét szolgáló rendelkezések megsértésével összefüggő panaszügyekben járt el a fogyasztóvédelmi hatóság.

Az előző évben elvégzett csaknem 19 ezer ellenőrzés és a több mint 25 ezer beérkezett panasz alapján tízezer hatósági eljárás indult. A szakminisztérium irányítása mellett a kormányhivatalok több mint háromezer esetben egymilliárd forintot meghaladó bírságot róttak ki a jogsértő vállalkozásokra.

Mivel a vásárlók színvonalas, megbízható kiszolgálása közös érdek, az első alkalommal botlókat a kisebb súlyú jogsértések miatt csak figyelmeztetik a hiányosságok pótlására, ám nem ismer pardont a hatóság, ha ismételt vagy életveszélyt okozó jogsértés, a gyermekek, fiatalok, idősek sérelmére elkövetett visszaélés történik. - A hatóság a nettó árbevétel öt százalékáig terjedő, legfeljebb 500 millió forint bírsággal torolhatja meg a szabályszegéseket - ismertették.

A teljes éves bírság viszonylatában a legtöbb szankciót a légi utasok jogainak megsértéséért szabták ki. Tipikus eset volt, hogy az egyik megbüntetett légitársaság járata a majdnem négyórás késés ellenére sem adott megfelelő tájékoztatást és nem biztosított ellátást utasainak. A koronavírus-járvány -miatti járattöréseknél gyakran maradt el a jegyárak hét napon belüli vissza térítése, a folyamat gyakran 60 napig vagy még hosszabb ideig tartott. Efféle mulasztásaik miatt összesen több mint 239 millió forint bírságot szabtak ki légitársaságokra 2020-ban.

A kereskedelmi egységek általános fogyasztóvédelmi ellenőrzése csaknem 100 millió forintnyi szankció kiszabását eredményezte. A jogsértő üzletek egyebek mellett a vásárlók megkárosítására, az eladási ár fel nem tüntetésére, a mérőeszköz hitelesítésének hiányára fizettek rá. A minisztérium jelezte: az átfogóan megújított szavatossági és jótállással kapcsolatos előírások betartását idén fokozottan ellenőrzik. A témában tavaly összesen 51 millió forintjába került a vállalkozásoknak a szabálysértés.

Az egyik céget, amelyik telefonon egészségügyi állapotfelmérésre hívta meg a kiszemeltek, megtévesztő kereskedelmi gyakorlat miatt büntették meg. A beszélgetés során ugyanis eltitkolták, hogy valódi céljuk a termékértékesítés. A vizsgálat eredményét ráadásul idegen nyelven, feltételes módban, homályos és érthetetlen formában osztották meg az ügyfelekkel, ezzel készítetve őket vásárlásra. A hatóság 10 millió forintos bírsággal igyekezett elvenni a többszörösen jogsértő cég kedvét a további visszaélésektől.

Az árfeltüntetési hiánya miatt gyakoriak a rajtaütések

Az oldalt Thurzó Katalin szerkesztette

Thurzó Katalin

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2021. február 08., hétfő, 16. oldal)

Ne hagyjuk becsapni magunkat!

A MEGYÉBEN EGY TÁVKÖZLÉSI CÉG ÉS EGY WEBÁRUHÁZ FIZETTE A LEGTÖBB FOGYASZTÓVÉDELMI BÍRSÁGOT

CSONGRÁD-CSANÁD MEGYE. Tavaly 19 ezer ellenőrzés és 25 ezer fogyasztói panasz alapján 10 ezer hatósági eljárás indult országosan, 3000 esetben több mint egymilliárd forint bírságot róttak ki a jogsértő vállalkozásokra.

Csongrád-Csanád megyében 757 ellenőrzés nyomán 16 millió forint büntetést szabott ki a fogyasztóvédelem. Egy távközlési céget 500 ezer forintra bírságoltak, mert a társaság a fogyasztó panaszára a jogszabályban előírt, 30 napon belüli határidő ellenére csak a 69. napon adott választ. Egy másik Csongrád-Csanád megyei vállalkozásnak 450 ezer forintot kellett fizetnie büntetésként, mert az általa üzemeltetett webáruház nem teljesítette a vásárlók megrendeléseit, a fogyasztói panaszokra pedig nem válaszolt.

Idén az év elejével megújított szavatossági és jótállási előírások betartását ellenőrzi majd fokozottan a hatóság. Ezen a területen a szabályszegések 2020-ban összesen 51 millió forintjába kerültek a vállalkozásoknak.

Vásárlás előtt érdemes alaposan tájékozódni.

Ne hagyjuk becsapni magunkat!

TÁVKÖZLÉSI CÉG ÉS WEBÁRUHÁZ FIZETTE A LEGTÖBB FOGYASZTÓVÉDELMI BÍRSÁGOT A MEGYÉBEN

Tavaly 19 ezer ellenőrzés és 25 ezer fogyasztói panasz alapján tízezer hatósági eljárás indult országosan, 3000 esetben több mint egymilliárd forint bírságot róttak ki a jogsértő vállalkozásokra. Csongrád-Csanád megyében 757 ellenőrzés nyomán 16 millió forint büntetést szabott ki a fogyasztóvédelem.

CSONGRÁD-CSANÁD MEGYE

2020-ban a legtöbbször árfeltüntetési hiányosságok, a szavatossági és jótállási szabályok nem megfelelő kezelése, valamint a fiatalok védelmét szolgáló rendelkezések megsértésével összefüggésben járt el a hatóság.

- A fogyasztóvédelem partnerségre törekszik, az első alkalommal botlókat kisebb súlyú szabálytalanságok miatt csak figyelmeztetjük. Ismételt vagy életveszélyt okozó jogsértés, a gyermekek, idősek sérelmére elkövetett visszaélés esetén azonban nem ismerünk pardont. A hatóság akár 500 millió forintos bírságot is kiszabhat - mondta Cseresnyés Péter fogyasztóvédelemért felelős államtitkár.

MEGYEI KÖRKÉP

- Csongrád-Csanád megyében a hatóság 757 ellenőrzést végzett tavaly, ezek alapján mintegy 16 millió forint bírságot szabott ki 2020-ban - írta érdeklődésünkre az ITM Kommunikációs Főosztálya. Egy távközlési céget 500 ezer forintra büntettek, mert a társaság a fogyasztó panaszára a jogszabályban előírt, 30 napon belüli határidő ellenére csak a 69. napon adott választ. A magas összeget az indokolta, hogy a cég két év alatt hetedszerre követett el hasonló jogsértést.

Egy megyei vállalkozásnak 450 ezer forintot kellett fizetnie, mert az általa üzemeltetett webáruház nem teljesítette a vásárlók megrendeléseit, a fogyasztói panaszokra pedig nem válaszolt.

AZ ÁRCÉDULA HIÁNYA

Országosan a teljes éves bírság csaknem negyedét a légi utasok jogainak megsértése miatt szabták ki tavaly. Az egyik megbüntetett légitársaság járata majdnem négyórás késése ellenére sem adott megfelelő tájékoztatást - és ellátást - utasainak. A járvány miatti járattöréseket követően többször maradt el a jegyárak hét napon belüli visszatérítése. Ezek miatt 240 millió forint fogyasztóvédelmi bírságot szabtak ki a hatóságok a légitársaságokra 2020-ban.

A kereskedelmi egységek általános fogyasztóvédelmi ellenőrzése körülbelül 100 millió forintnyi szankcióval járt. A jogsértő üzletek egyebek mellett a vásárlók megkárosítására, az eladási ár fel nem tüntetése, a mérőeszköz hitelesítésének hiánya miatt fizettek.

BÉKÉLTETÉS

Idén az év elejével megújított szavatossági és jótállási előírások betartását ellenőrzi majd fokozottan a hatóság. E területen a szabályszegések 2020-ban összesen 51 millió forintjába

kerültek a vállalkozásoknak. Megtévesztő kereskedelmi gyakorlata miatt 10 millió forintra büntettek meg egy céget, amely telefonon egészségügyi állapotfelmérésre hívta meg a kiszemeltet. A beszélgetés során eltitkolták, hogy valódi céljuk a termékértékesítés. A vizsgálat eredményét idegen nyelven, feltételes módon és érthetetlenül osztották meg a fogyasztókkal, ezzel készítetve őket vásárlásra.

- Ne hagyjuk becsapni magunkat, ne dőlünk be a trükköknek, minden döntés előtt tájékozódjunk a kereskedőről, a kínált termék minőségéről, piaci áráról. Ha pedig megtörtént a baj, mindenki bátran kérje a fogyasztóvédelmi hatóság vagy a megegyezéssel vitarendezésben segítő békéltető testületek ingyenes segítségét - hangsúlyozta az államtitkár.

Vevőszolgálat. Idén az új jótállási szabályok ellenőrzése lesz a célkeresztben.

K. A.

[Eredeti](#)

(Délmagyarország, 2021. február 08., hétfő, 1+2. oldal)

Legyen gyanús a sürgető hívás!

A csaló hívások száma emelkedőben van - figyelmeztetnek a Fogyasztóvédő Alapítvány szakemberei. A social engineering, azaz a pszichológiai manipulációra épülő támadások célja, hogy az áldozattól érzékeny adatokat csaljanak ki. Ennek egyik eszköze, hogy a támadók telefonhíváson keresztül érik el az áldozatot.

A támadási módszernek a lényege, hogy a hívott fél a gyors kommunikáció során, hirtelen döntésektől vezérelve nagyobb valószínűséggel oszt meg bizalmas adatokat, mielőtt megbizonyosodna arról, hogy a hívó valójában jogosult-e az információk elkérésére és megismerésére.

Amennyiben egyik szolgáltatónk adategyeztetési szándékkal keres meg bennünket, minden esetben kezeljük kellő körültekintéssel a hívást. Ne feledjük: nem vagyunk kötelesek telefonon keresztül megadni az adatainkat. Lassítsunk a tempón és alaposan gondoljuk át: mit és miért kérnek tőlünk.

Blikk-információ

[Eredeti](#)

(Blikk, 2021. február 08., hétfő, 13. oldal)

Nagyon sietnek a csalók, így szedik ki az adatokat

MAGYARORSZÁG - Egyre gyakoribbak a csaló hívások száma - figyelmeztetnek a Fogyasztóvédő Alapítvány szakemberei. A social engineering, azaz a pszichológiai manipulációra épülő támadások célja, hogy az áldozattól érzékeny adatokat csaljanak ki. Ennek egyik eszköze, hogy a támadók telefonhíváson keresztül érik el az áldozatot.

A támadási módszernek a lényege, hogy a hívott fél a gyors kommunikáció során, hirtelen döntésektől vezérelve nagyobb valószínűséggel oszt meg bizalmas adatokat, mielőtt megbizonyosodna arról, hogy a hívó valójában jogosult-e az információk elkérésére és megismerésére.

Amennyiben egyik szolgáltatónk adategyeztetési szándékkal keres meg bennünket, minden esetben kezeljük kellő körültekintéssel a hívást. Ne feledjük: nem vagyunk kötelesek telefonon keresztül megadni az adatainkat. Lassítsunk a tempón, ne hagyjuk sürgetni magunkat, és alaposan gondoljuk át, mit és miért kérnek tőlünk. Ha mindezek mellett nagyon gyanúsnak ítéljük meg a beszélgetést, akkor inkább szakítsuk meg a csevegést, és tegyük le a telefont.

Blikk-információ

[Eredeti](#)

(Blikk, 2021. február 08., hétfő, 6. oldal)

Melyek a legjobb túrók?

Több szempont alapján vizsgálta az egyes termékeket a Nébih

KÖRKÉP A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) közleménye szerint ezentúl hat túró viselheti a Kiváló Minőségű Élelmiszer-védjegy arany fokozatát. A védjegyet kizárólag azon termékeknél igényelhetik a vállalkozások, amelyek a Nébih által koordinált Termékmustrán kiemelkedtek a mezőnyből.

A Nébih akkreditált laboratóriumai mintegy 20 féle élelmiszer-biztonsági és -minőségi paramétert vizsgáltak a termékeknél. Csak azok a túrók folytathatták a versenyt a Kiváló Minőségű Élelmiszer (KMÉ) arany fokozatáért, amelyek valamennyi mérésen maradéktalanul megfeleleltek. A termékek összehasonlító vizsgálatán, azaz a minőségmustrán összesen 76 szakember bírálta a tehéntúrókat. Minden csoportból a legtöbb pontot elért termékek jutottak tovább a csúcsbírálatra, ahol a szakértőkből álló bíráló csapat értékelésével kialakult a végső mezőny. A Nébih szakemberei többek között a csomagolásokat is tesztelték, hogy képet kapjanak arról, mennyire praktikusak, ellenállóak, felhasználó- és környezetbarátok a termékek e tekintetben.

76 szakember bírálta el a tehéntúrókat

A háromlépcsős vizsgálat után a 83 túrótermék közül a felső tíz százalék nyerte el a jogot, hogy pályázzon a KMÉ arany fokozatú védjegyére. A kilenc jelöltből végül hat termék márkatulajdonosa élt a lehetőséggel. A hat tehéntúró többek között átlagon felüli laboratóriumi eredményeivel, kimagasló fehérjetartalmával és kiváló érzékszervi tulajdonságaival emelkedett ki a mezőnyből. A csomagolásuk szintén minden szempontból garantálja az élelmiszer biztonságát és teherbírásuk is kiváló. Önmagában a kiváló minőségű termék azonban még nem elég egy KMÉ-védjegy elnyeréséhez. A pályázóknak a termék-előállítás folyamatával és a fenntarthatósággal kapcsolatban további - bármikor ellenőrizhető - vállalásokat is teljesíteniük kell, melyeket üzemaudit során fokozottan vizsgálnak a szakemberek.

A Nádudvari sovány tehéntúró esetében a tanúsítási folyamat még nem zárult le. A Gazda félzsíros rögös túró, a Hazai rögös túró, a Mizo rögös túró, a Reál félzsíros tehéntúró és a SPAR Free From félzsíros laktózmentes tehéntúró esetében a döntés már megszületett,

bizonyítottan kiválóbbak a többi termékénél. Ezek a tehéntúrók hamarosan KMÉ arany fokozatú védjeggyel ellátott csomagolásban kerülhetnek fel a boltok polcaira.

A háromlépcsős vizsgálat során összesen 83 túróterméket értékelték a Nébih szakemberei
NA

[Eredeti](#)

(Napló, 2021. február 08., hétfő, 5. oldal)

Véget ér majd a kutyabiznisz?

CSONGRÁD-CSANÁD MEGYE. - Az áprilistól kötelező FELIR nyilvántartás fontos lépés, hiszen így nemcsak azokat lehet majd kiszűrni, akik a szó szoros értelmében szaporítók és tömegesen exportálják az állatokat külföldre, hanem azokat az illegális, be nem jegyzett "menhelyeket" is, ahonnan havonta, kéthavonta szállítanak el kutyákat vagy cicákat külföldre, ki tudja, hová - mondta a szegedi székhelyű Országos Állatvédelmi Alapítvány elnöke, Balogh Ernő az új, áprilistól hatályos kormányrendeletéről.

Évente több tízezer kutyát adnak el az Európai Unió tagállamaiba Magyarországról: nagy részük fél évnél fiatalabb, és a szaporítóktól törzskönyv nélkül kerülnek a kisállatpiacra. Ráadásul az uniós tagállami visszajelzés alapján a Magyarországról származó kutyakölyköket gyakran illegálisan és túl fiatalon szállítják. A korai elválasztás miatt később számtalan egészségügyi problémával küzdenek. Az állatkínzó szaporítók, az engedély nélküli kisállat kereskedelem felszámolásáért tett lépések egyike az április 1-től hatályos kormányrendelet. A kisállat-kereskedelemmel foglalkozóknak, kutyaszaporítóknak eddig nem kellett bejelenteniük tevékenységüket a hatóságnak. Az illegális kisállat-kereskedelem felszámolása érdekében ez a jövőben megváltozik - figyelmeztet a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih). A kedvtelésből tartott állatok forgalmazása április 1-től FELIR azonosítószám köteles, amit a helyileg illetékes élelmiszerlánc-felügyeleti szervnél kell bejelenteni.

Megszűnhet a kutyák lélektelen kereskedelme.

[Eredeti](#)

(Délmagyarország, 2021. február 08., hétfő, 2. oldal)

Profilidegen portfóliót épít a PKN Orlen

A lengyel fogyasztóvédelmi hatóság jóváhagyta, hogy a PKN Orlen felvásárolja a Polska Press kiadócsoportot. A lengyel olajipari óriás a Verlagsgruppe Passau német cégtől veszi meg a médiavállalatot, amely a lengyel regionális lappiac döntő részét lefedi, emellett 500 internetes lapja van. Az Orlen részvényeinek több mint 27 százaléka állami tulajdonú.

C. D.

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2021. február 08., hétfő, 10. oldal)

Életveszélyes cuccokat veszünk Kínából

Eddig is közismert volt, hogy sok bóvlit és kamuterméket reklámoznak és árulnak a wish.com-on, de a BBC fogyasztóvédelemmel foglalkozó sajtórészlege most már arról is lerántotta a leplet, hogy áramütés érheti vagy tűz égetheti meg bizonyos pocsek árúk vásárlóit. Többek között hajsütők és hajszárítók kerültek górcső alá a BBC cikkében, amelyek ebbe a kategóriába kerülnek a brit hírportál szerint. Ezeket a termékeket továbbra is árulják. Az amerikai vállalat mulasztásai rendkívül aggasztóak - állítja az Electric Safety First jótékonyági igazgatója, Lesley Rudd. A Wish is nyilatkozott: a cég szerint a platformján az eladók felelősek az áruk biztonságáért. Viszont nem válaszolt arra a kérdésre, hogy miért nem távolította el a listákat, miután most felhívták a figyelmet erre a kérdésre.

[Eredeti](#)

(Színes Ász, 2021. február 08., hétfő, 13. oldal)

Erősödő "haveri" állam

TÉRNYERÉS A járvány alatt tovább terebélyesedett a NER. Az ellenzéknek nem lesz egyszerű dolga akkor sem, ha jövőre nyer.

SZALAI ANNA

A Fidesz 2010-es hatalomra kerülése óta az állami és a magántulajdon közötti határ egyre inkább elmosódik. A cél - a közpénz magánvagyonná transzformálása, elitesere és a társadalom bizonyos rétegeinek, főleg a kormányhoz lojális köröknek a helyzetbe hozása - azóta sem változott, de a hangsúly már nem a rendszerépítésen és -működtetésen, hanem a halmozás felgyorsításán van. A járvány második hullámának tetőzésére egyértelművé vált, hogy a kormány sebességet váltott a haveri államkapitalizmus gépezetén - fogalmazott a Népszavának Martin József Péter közgazdász, a Transparency International (TI) Magyarország ügyvezető igazgatója. A válságban megnövelt állami kiadások tetemes részének ugyanis semmi köze sincs a válságkezeléshez.

Az ellenzék esetleges 2022-es kormányra kerülése után a jogállami normákat a gazdaságban is helyre kell állítani. A lapunk által megkérdezett szakértők szerint a NER cégbirodalmait tápláló pénzcsapok elzárhatók, és meg lehet szüntetni a szisztematikus torzításokat a közbeszerzési rendszerben, de ezeken túl kevés jogi és gazdasági eszköze lesz egy új kormánynak a rendszer lebontására.

254 milliárd forintra teszik a Mészáros Lőrinc és családja uralta cégháló értékét, míg magánvagyonát 500 milliárd fölé

KILÁTÁS

Jól jár, aki a kormány közelébe kerül. A pénzosztás a járvány ellenére is zajlik
Haveri államkapitalizmus

RENDSZER A jövő évi választást nem lesz könnyű megnyernie az ellenzéknek, és még nehezebb lesz kormányon maradni. A járvány alatt tovább terebélyesedett a NER.

Szalai Anna

Egyszer kell csak megnyerni egy választást, de akkor nagyon. Orbán Viktor még 2007-ben mondta ezt Tusványoson. Igaz, akkor azt is mondta, hogy a "szegényekkel kötendő politikai szövetség szükségszerű lépés". Azt ígérte, ha a Fidesz hatalomra kerül, megteremti majd ezt a szövetséget.

A szegényekkel kötendő szövetségből semmi sem lett, viszont kiépült a Nemzeti Együttműködés Rendszere. Ez mára jóval több hű oligarchák szoros gyűrűjénél, hatalomhoz hű vállalkozók holdudvaránál, a közbeszerzések irányított rendszerénél, az uniós források pártközelbe csatornázásánál. A rendszer a hétköznapiok részévé vált, a gazdaság, a választók és bizonyos értelemben az ellenzék is idomult hozzá.

Lebontása hosszadalmas és bonyolult feladvány lesz. Kérdés, hogy ellenzéki győzelem esetén mennyi mozgástere lesz az új kormánynak a Fidesz által kifizetett gazdasági és intézményi hálóban. Erről beszélgettünk jogással, közgazdással, korrupciókutatóval, de csak az utóbbi adta nevét a válaszához.

- A járvány második hullámának tetőzésére egyértelművé vált, hogy a kormány sebességet váltott a haveri államkapitalizmus gépezetén. A pénzosztás a válságkezelés ürügyén és annak kulisszái mögött zajlik. Lásd például a Magyar Turisztikai Ügynökség mesés és pályázat nélküli támogatásait, a Szerencsejáték Zrt. által költött pénzeket, a szünni nem akaró sportberuházásokat, a magyar Mathias Corvinus Collegium részvényekkel és ingatlanokkal való kistafirozását, a hulladékgyártó magánmonopóliumba adását - fejtegeti Martin József Péter közgazdász, a Transparency International (TI) Magyarország ügyvezető igazgatója. A válságban megnövelt állami kiadások tetemes részének semmi közük nincs a válságkezeléshez. De ez nem jelent paradigmaváltást. Nem arról van szó, hogy a hibrid (demokrácia és diktatúra) közötti rezsimből most diktatúrává alakulna a rendszer, csak felgyorsultak a korábbi trendek.

A G-napig tartó időszak a TI ügyvezetője szerint a Simicska Lajosra optimalizált rendszerépítés kora volt, amikor az oligarchák az állam meghosszabbított kezeként kezdtek el működni. Az állami és a magántulajdon közötti határ számos ponton már akkor elmosódott. A cél - a közpénz magánvagyonná transzformálása, elitesere és a társadalom bizonyos rétegeinek, főleg a kormányhoz lojális köröknek a helyzetbe hozása - azóta sem változott, de a hangsúly már nem a rendszerépítésen és működtetésen, hanem a halmozás felgyorsításán van. Ennek extrém megnyilvánulása Mészáros Lőrinc jórészt EU-s pénzből történt gazdagodása, amelynek sebessége példátlan a gazdaságtörténetben. A gázszelő milliárdos pályája jól példázza, hogy az új burzsoázia tagjait nem az érdem, a rátermettség és a teljesítmény emeli fel, hanem a hatalom választja ki elsősorban a lojalitás és a hűség elismeréseként.

Jelenleg nincs olyan adat, amely a korrupció elleni elemi lakossági felháborodásra utalna - mutat rá a TI ügyvezetője. - Sőt az Eurobarometer tavalyi felmérése szerint Magyarországon a legnagyobb a korrupció toleranciaindex az Európai Unióban. A TI tavalyi korábbi kutatása pedig megállapította, hogy a kormánypárti szavazók 80 százaléka nem tekinti veszélynek az állami korrupciót.

Kormányváltás esetén Martin szerint a jogállami normákat a gazdaságban is helyre kell állítani, például meg kell szüntetni a szisztematikus torzításokat a közbeszerzési rendszer és

az azt részben átfedő uniós pénzosztó mechanizmus működésében, utána azonban a piacra kell bízni a gazdaság újraszerveződését.

Az ellenzék kormányra jutása esetén a mozgásteret mindezeket túl erősen befolyásolja majd a legitimáció ereje. (Minél kisebb lesz a győzelem, annál kisebb az esély a békés átmenetre). Ha sikerülne nagy többséggel nyerni, az lökést adhatna az elszámoltatáshoz is. Bár ehhez nem érdemes nagy reményt fűzni: ha Budai Gyula Polt Péterrel a háta mögött ennyire jutott, akkor ennek azért eléggé behatároltak a határai. Az igazságszolgáltatás kulcspozícióiban azonban aligha úszható meg a többes személycsere. Fontos lenne az ügyészség és a különféle hatóságok szakmai autonómiájának visszaállítása. De ha ez megvan, akkor hagyni kell a jogi malmokat maguktól örölni, s ha ez nem elég a kijátszott vagyonok visszaszerzéséhez, akkor az sajnos elveszett.

Mindezeket túl kevés jogi, gazdasági eszköze lesz az ellenzéki kormánynak a NER felbontására, hacsak nem veszi át a Fidesz módszereit. Ehhez persze alkotmányozó többségre lenne szükség. Másrészt nehezen lenne elfogadtatható az ellenzéki szavazókkal. A korrupciós játszmák megtörése hosszú évekbe telhet, hiszen ehhez el kell hagyni az eddig követett magatartásmintákat.

Elsősorban a Fideszhez lojálisak az állami intézmények vezetői

Az Orbán-kormány által különböző cégbirodalmak révén felhalmozott vagyon nagyságát nehéz megbecsülni. Némi támpontot adhat ehhez a Forbes céges és magánvagyonokról készített listája. A legismertebb stróman, Mészáros Lőrinc és családja uralta cégháló értékét 254 milliárd forintra teszik, míg magánvagyonát 500 milliárd fölé. A NER-hez sorolható vállalkozók összvagyonja ugyanezen lista szerint jóval meghaladja az ezer milliárd forintot.

A jövő évi választás után megalakuló új kabinet munkáját a gazdasági háttér mellett erősen meghatározza majd a kormány, illetve a végrehajtó hatalom működését ellenőrző, esetlegesen korlátozó autonóm és erős jogkörökkel rendelkező állami intézmények vezetősége. Márpedig ezek túlnyomó részét most Fidesz-hű kinevezettek foglalják el, méghozzá többségükben jó sokáig. A fontos pozíciók közül csak a köztársasági elnök kinevezése jár le a jövő évi választás előtt. A Monetáris Tanács volt alelnöke előzékenyen lemondott tavaly, így oda újabb Fidesz-jelöltet betonozhattak be hosszú évekre. Az Állami Számvevőszék és az NMHH/Médiatanács élére, a Monetáris Tanács három, az Alkotmánybíróság négy helyére már az új kormány delegálhatja embereit. De a fideszes többség akkor is megmarad. Az Országos Bírói Hivatal elnökének, illetve a legfőbb ügyésznek 2028-ban jár le a mandátuma. A Kúria tavaly kinevezett új elnöke 2029-ig marad hivatalban, míg a Gazdasági Versenyhivatal elnöke 2026-ig. Matolcsy György 2025-ig vezetheti a Magyar Nemzeti Bankot. SZALAI ANNA

KULISSZA

MARTIN JÓZSEF PÉTER: A pénzosztás a válságkezelés ürügyén és annak kulisszái mögött zajlik

80 százalék

A kormánypárti szavazók ekkora hányada nem tekinti veszélynek az állami korrupciót

SZOMSZÉD

A gázszerelő milliárdos pályája jól példázza, hogy az új burzsoázia tagjait nem az érdem vagy a teljesítmény emeli fel

Beárazták a rendszerszintű korrupciót

RÁTA Tévedés lenne azt hinni, hogy a jelenlegi rendszernek csak a csúcson ülő néhány oligarcha a nyertese, a rendszer haszonélvezői köre ennél sokkal szélesebb - hívja fel a figyelmet Martin József Péter. A magánberuházási ráta (az üzleti beruházások aránya a nemzeti jövedelemhez) 2019-ben a második legmagasabb volt Európában. Ennek több oka volt, például a negatív reálkamat okozta olcsó hitelek, de az is, hogy a gazdasági szereplők

egy része vélhetően "beárzta" a jogállamiság romlását, a rendszerszintű korrupciót, és megbékéltek azzal a helyzettel, hogy a magyar piacon a kormánybarátság többet érhet bármilyen innovációnál.

A Simicska-birodalom villámgyors összeomlása is azt mutatja, hogy a lojalitás döntő szerepet játszik a rendszer fennmaradásában. Ha megszűnik a barátság a kormányfővel, a helyeket feltörekvő NER-lovagokkal töltik be.

A NER-cégbirodalmak pénzmozgásait figyelve azért látszik, hogy többségük életképtelen rendszeres uniós és állami források nélkül. Gondoljunk csak a KESMA-cégekre, amelyek közül önmagában a TV2 tavaly 17 milliárd forintos dotációt kapott hirdetések révén. - Ezek a pénzcsoportok elzárhatók egy esetleges kormányváltáskor - mondta a Népszavának egy másik szakértő. Mészáros Eszterházy birtokaival vetekedő földvagyona pedig a földalapú uniós támogatások feltételeinek átírásával gyorsan lenullázható.

A társaságok mérlegeiből is behatárolt mozgástér olvasható ki. A közbeszerzési győzelmeket halmozó építőipari cégek például meglepően kevés saját erőforrással rendelkeznek. A Közgép kiesése alig zavarta meg az építkezéseket. A tényleges munkát elvégző alvállalkozók egyszerűen egy másik társaság ernyője alatt gyűltek össze. A nagy holdingok többsége mesterségesen felpumpált cég. Pozíciójuk megtartásában persze sokat segíthetnek a különféle koncessziók. A kormány épp most árusítja ki a hulladékágazatot és az elektronikus jegyértékesítést. De amíg Simicska szisztematikusan építkezett, Mészáros köre egyszerű parazita. A felhalmozott vagyon nagysága tekintélyes. Éves szinten átlagosan a GDP 5 százalékát tehetné ki. Akad, aki szerint az állami ellenőrzés alól kivont pártközeli alapítványok vagyona önmagában elegendő a holdudvar több cikluson át való kitartására. A Mathias Corvinus Collegiumnak átadott vagyon az összes pártalapítványnak juttatott támogatás hússzorosa. Sz. A. A.

PÉNZLESZÍVÁS

A NER-cégbirodalmak pénzmozgásait figyelve látszik, hogy többségük életképtelen rendszeres uniós és állami források nélkül

Szalai Anna

[Eredeti](#)

(Népszava, 2021. február 08., hétfő, 1+2. oldal)

Kutyások, figyelem! Szalmonella miatt vitaminos jutalomfalatot hívott vissza a Nébih

Szalmonella fertőzés miatt visszahívják a forgalomból a Trixie vitaminos rágócsontot - hívja fel a figyelmet a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) az MTI-hez hétfőn eljuttatott közleményében.

A hivatal honlapján tájékoztat arról, hogy a Trixie vitaminos rágócsont 12 cm 70 g megnevezésű termék gyártási száma 0102/20, lejárata 01/2023. A szárított nyersbőrökből készült rágócsontot a lengyelországi Carry Pet Food Sp. z o. o. készítette. (A legfrissebb hírek itt) A Nébih kéri, hogy aki vásárolt a termékből, ne adja a kutyájának. A rágócsontot Magyarországon a Panzi-Pet Kft. forgalmazza, amely honlapján közölte, hogy a termék forgalmazását azonnal beszüntette, a már megvásárolt árut a vásárlás helyén kicserélik vagy árát visszatérítik. Egyben felhívja a figyelmet, hogy a termék fogyasztása a kutyákra nem

ártalmas, viszont a személyi higiénia elhanyagolása esetén, emberben szalmonella fertőzést okozhat. Ezért fontos, hogy a kutyatulajdonosok alaposan mossanak, fertőtlenítsenek kezet, ha a termékkel érintkeztek. (Kapcsolódó: Vásárolt ebből a szezámmagból? Visszahívta a Nébih szennyezettség miatt, ne használja fel!) NÉBIH kutya csont rágócsont visszahívás Aktuális Legfrissebb Videó Sztárvilág Sport Streaming Nőknek Horoszkóp Erotika Autó GEO Archívum Impresszum Médiaajánlat Felhasználás és adatvédelem Süti beállítások Tilos a Blikk bármely fotóját, írott anyagát részben vagy egészében, illetve átdolgozva átvenni vagy újraközölni a kiadó írásos engedélye nélkül. Az oldalról kivezető linkeken elérhető tartalmakért a Blikk. hu semmilyen felelősséget nem vállal. -

[Eredeti](#)

(blikk.hu, 2021. február 08., hétfő)

A fogyasztóvédelmesekeket hidegen hagyta a padlón lévő légügyi ágazat

Bár gyakorlatilag lenullázódott a piacuk, mégis rengeteg bírságot kaptak tavaly a hazai fogyasztóvédelmi hatóságtól.

A tavaly elvégzett közel 19 ezer ellenőrzés és a több mint 25 ezer beérkezett fogyasztói panasz alapján mintegy 10 ezer hatósági eljárás indult. Több mint 3 ezer esetben, összesen egymilliárd forintot meghaladó bírságot szabtak ki a jogsértő vállalkozásokra. A hatóság a nettó árbevétel öt százalékig terjedő, legfeljebb 500 millió forintos bírsággal sújthatja a cégeket szabályszegés miatt.

A teljes éves bírságmennyiség közel negyedét a repülővel utazók jogainak megsértése miatt szabták ki tavaly. Az egyik megbüntetett légitársaság járata közel négy órás késése ellenére sem adott megfelelő tájékoztatást és nem biztosított ellátást utasainak. A koronavírus-járvány miatti járatörléseket követően számos esetben maradt el a jegyárak 7 napon belüli visszatérítése, a folyamat gyakran 60 napig vagy még hosszabb ideig tartott. Az efféle mulasztásaik miatt összesen több mint 239 millió forint fogyasztóvédelmi bírságot szabtak ki légitársaságokra 2020-ban.

[Eredeti](#)

(turizmusonline.hu, 2021. február 08., hétfő)

Senki ne posztolja a közösségi médiában az oltást igazoló dokumentumot

Az amerikai fogyasztóvédelem azt kéri minden érintettől, hogy senki ne posztolja a közösségi médiában a koronavírus elleni oltást igazoló dokumentumot. A szakhatóság tömeges adatlopásoktól tart. Az Egyesült Királyságban csalók hamis vakcinaigazolványokat próbáltak eladni, többek között az e-bay-en is. A papírok kiállításához szükséges információkat a közösségi médiában terjedő ugyanilyen dokumentumokból gyűjtötték össze.

A fogyasztóvédők szerint a jelenség elősegítheti a személyazonosságok ellopását, az összegyűjtött adatokat pedig mindemellett a bankkártyákkal való trükközésre is fel lehet használni.

[Eredeti](#)

(Klasszik Rádió, 2021. február 08., hétfő, 12 óra)

RedBrief

A telefonnál Czibóka Gabriella és Dankó Bence. A mai műsorban szó lesz az Erste digitális banki platformjáról, amiről még keveset lehet tudni. A rövid hírek között szó lesz Bright white GVH-s szankciójáról miszerint nem túl fehér a fehér. A tanúság ebből az, hogy egy olyan terméket, ami nincsen engedélyezve Magyarországon azt talán nem kéne reklámozni. A digitális tudatosság jegyében a Telekom és a Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány egy közös kampányt indított. Azután szó lesz a Jófogás animációs szpotjáról. A Professional új kampányt hozott ki, melynek címe húspiac Professional jeligére. A Professional.hu cégvezetőknek és HR szakembereknek szóló kampányának az a célja, hogy újszerűen szólítsa meg a döntéshozókat. Szó szerint vették azt, hogy a friss munkaerőt szállítják a cégek számára. Készítettek egy kifutó szerű jelentet, amelyen a munkakeresők felvonulnak. Címkek: foglalkoztatás, animációs szpot, képi világ, márkanév, Tóth Gergely,

[Eredeti](#)

(Trend FM, 2021. február 08., hétfő, 15 óra)

A NÉBIH az éttermeket ellenőrzi, de házhoz szállító futárokat nem mindig

A Nemzeti Élelmiszerlánc Biztonsági Hivatal az éttermeket ellenőrzi, de házhoz szállító futárokat nem mindig - derült ki a Trend FM-nek adott interjúból. A szerv vendéglátás és közétkeztetés felügyeleti osztályvezetője elmondta, az éttermek ellenőrzésekor, csak azok alkalmazásában álló munkavállalókat ellenőrizhetik, így a futárok ez alól kivételt képezhetnek. Az átadott étel megfelelő csomagolása, hogy az megfeleljen a higiéniai korlátoknak és a futár a legkevésbé érintkezzen vele, már az étterem felelőssége. A részletekről Tóth Dávidot hallják.

[Eredeti](#)

(Trend FM - Hírek, 2021. február 08., hétfő, 07 óra)

Július végétől szigorúbb szabályozás alatt a legfontosabb csigaölő szerek

Az Európai Vegyianyag Ügynökség (ECHA) rendelete nyomán megváltozott a metaldehid hatóanyag toxikológiai besorolása, ennek következtében 2021. július 31. után az Európai Unióban szigorúbbá válik a metaldehid hatóanyagot tartalmazó, eddig szabadforgalmazású csigaölő növényvédő szerek forgalmazása, megvásárlása és felhasználása. Miben érinti ez a házikerti növényvédelmet? Mit kell tudni a metaldehidről? Hogyan lehet a kártevő csigafajokkal szemben nem-kémiai úton védekezni?

The post Július végétől szigorúbb szabályozás alatt a legfontosabb csigaölő szerek appeared first on Agrofórum Online.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal múlt heti közleményében a házikerttulajdonosok figyelmét is felhívja arra, hogy az ECHA döntése értelmében a jövőben nagyobb körültekintést fog igényelni hazánkban is a metaldehid hatóanyagú csigaölő szerek vásárlása és felhasználása. Az ECHA rendelete szerint az érintett készítmények (pl. : Arion Pro, Detia Degesch Schnekenkorn, Fleet, Fleet Super, Limatak, Limex, Medal, Metarex Inov, Shalimar, Shamu, Shikari, Shift, Szuper-D) szigorúbb besorolását a metaldehid humán-egészségügyi kockázata indokolja. Mit érdemes tudni a metaldehidről? A metaldehid a növény felületén ható (kontakt) hatóanyag, vagyis a kezelt növényi felületen (levélen, száron) hat. A növényi szövetekbe nem jut be és a növényen belül nem szállítódik. Megelőző (preventív) növényvédelmi kezelésre alkalmas, vagyis a kártevő károsítását (jelen esetben a kártevő csigafajok táplálkozását) hivatott megakadályozni. A kártevő szervezetébe táplálkozás és érintés útján jut be, vagyis gyomorméregként az elfogyasztott növényi résszel együtt is képes kifejteni a hatását, illetve a kezelt felülettel történő érintkezés következtében érintőméregként az idegvégződéseken keresztül is bejut a kártevő szervezetébe. A hatóanyag hatása a kártevő fokozott nyálkatermelésében nyilvánul meg, amelynek következtében az állat kiszárad. Méhekre nem veszélyes, a vízi szervezeteket tekintve mérsékelten veszélyes hatóanyag. Humán-egészségügyi hatását tekintve a metaldehid közepesen mérgező, bizonyítottan szemirritáló hatású, és feltételezhetően mutagén, valamint szaporodási/fejlődési rendellenességeket okozó hatású lehet. A hatóanyag szigorúbb toxikológiai besorolása főként ez utóbbi hatásai miatt kerültek felülvizsgálatra és szigorúbb besorolásra. A kártevő csigafajokkal szemben nem csak kémiai védekezési módszerek léteznek A gyakorlatban mi változik az ECHA rendeletének értelmében? A korábban III. forgalmi kategóriájú csigaölő készítményeket 2021. július 31-ét követően csak a II. forgalmi kategóriára vonatkozó jogszabályi előírások teljesülése esetén lehet forgalmazni és felhasználni, tehát szűk fél éven belül ezeknek a készítményeknek megszűnik a szabadforgalmú felhasználásuk. A fenti határidőt követően kizárólag az vásárolhat metaldehid-tartalmú csigaölő szert, aki: növényorvos, vagy növénytermesztő és növényvédelmi technikus; növénytermesztési, kertészeti és növényvédelmi technikus; kertész és növényvédelmi technikus, növényvédelmi és talajerő-gazdálkodási technikus képesítésű, vagy növényvédő és méregraktár-kezelő szakképesítéssel, illetve növényvédő szak- és betanított munkás képesítéssel rendelkezik, vagy növényvédelmi tantárgyakból egyetemi vagy főiskolai képzés során vizsgát tett, vagy legalább általános iskolát végzett, 18. életévét betöltötte, és a miniszter által meghatározott növényvédelmi alaptanfolyamot követően eredményes vizsgát tett, azaz ún. zöld könyvvel rendelkezik, vagy egyszeri vásárlásra jogosító növényorvosi vényvel rendelkezik. Alternatívák a csigák elleni házikerti védekezésben Szerencsénkre számos nem-kémiai módszerrel is védekezhünk a kártevő csigafajokkal szemben, ahogy az egy korábbi rövid cikksorozatban már kifejtésre került: a kártevő fajok összegyűjtése, csapdázása, védősáv vagy védőárok kialakítása, takaróanyagok alkalmazása, "csigapalló" vagy "csiga-

villanypásztor" kihelyezése, természetes ellenségek bevetése (a süntől kezdve a rovarokon át a baromfiig) mind-mind lehetséges megoldások a kártevő csigafajok ellen. Hivatkozott jogszabály: 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet§ Kapcsolódó cikkek: Növényvédőszer-gyorstalpaló I. rész Növényvédőszer-gyorstalpaló II. rész Küzdelem a meztelencsigákkal I. rész Küzdelem a meztelencsigákkal II. rész Küzdelem a meztelencsigákkal III. rész The post Július végétől szigorúbb szabályozás alatt a legfontosabb csigaölő szerek appeared first on Agroforum Online. - Stefanits Csaba

[Eredeti](#)

(agroforum.hu, 2021. február 08., hétfő)

Virágzik a feketekereskedelem: a hamisítók a járványon is dollármilliárdokat keresnek

Maszkot, tesztet, vírusellenes szert és most már oltóanyagot is hamisítanak a bűnbandák világszerte, mindent, amire a pandémiában aktuálisan nagy a kereslet. Ilku Livia, a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület gyógyszerhamisítás elleni munkacsoportjának vezetője azonban figyelmeztet: orosz rulettet játszik, aki illegálisan vásárol orvosságot, vakcinát.

A kínai hatóságok a napokban csaptak le egy koronavírus elleni oltóanyagot hamisító bűnbandára, amelyik szeptember óta világszerte adott el sóoldatot vakcinaként. Vajon hány hasonló hamisító üzem lehet a világon? Sok. A kereslet-kínálat törvénye a hamisítási piacon hatványozottan érvényesül, jelenleg pedig a koronavírus elleni oltóanyag, illetve a Covid-gyógyszerek a legkeresettebb árucikkek közé tartoznak. Amire nagyon nagy az igény és nehezen lehet hozzájutni, az előbb-utóbb megjelenik a feketepiacon. A koronavírus-járvány kirobbanásakor hiánycikk lett a maszk, a kesztyű, a fertőtlenítőszer, óriási volt és még ma is az a kereslet a tesztek és sokfajta vírus ellenes szer iránt. Ezekre mennyire ugrottak rá a hamisítók? A hamisítás a pandémia egészét átszövi. A hatóságok világszerte foglaltak már le bizonytalan eredetű orvostechikai eszközöket - maszkokat, védőfelszereléseket -, alkoholos kézfertőtlenítőket, Covid-teszteket és koronavírus ellenes gyógyszereket is, és sajnos immár megjelentek a feketepiacon az oltóanyagok is. Ez több mint aggályos, ha arra gondolunk, hogy a szűnített maszk vagy teszt közvetlenül nem veszélyeztet, viszont a ki tudja, hol, milyen körülmények között előállított gyógyszerbe vagy oltóanyagba akár bele is halhat, aki használja. A hamisított gyógyszerek, oltóanyagok legnagyobb veszélye a bizonytalan, ellenőrizetlen eredet, összetevő, ami miatt a hatásuk és a mellékhatásaik sem ismertek. Nagyon sokszor iszonyú körülmények között, nem csak a gyógyszergyártásra vonatkozó speciális és szigorú előírásokat, de az alapvető higiéniét is nélkülözve állítják elő ezeket a hamisítványokat. El sem tudja képzelni, milyen óriási egészségügyi kockázatokat rejt az ilyen szerek használata, szemben azzal a vélt haszonnal, amely például azzal kecsegtet, hogy hamarabb megkapja valaki a Covid-oltást. A világon lefoglalt milliárdnyi hamisított gyógyszerekben a legkülönbözőbb anyagokat mutatták már ki: téglaport, tintát, higítót, festéket, nehézfémeket, arzént, foszforsavat, de patkánymérget is. Nem túlzás azt mondani, hogy orosz rulettet játszik az, aki illegális forrásból vásárol orvosságot vagy vakcinát. Melyek a jellegzetes hamisítási módszerek az oltóanyagok esetében? Az egyik a most lefűlt kínai hamisítók módszere, hogy például egyszerűen sóoldattal vagy desztillált vízzel töltött ampullákat adnak el vakcinaként, az eredetihez meglehetősen hasonló felirattal, dobozban.

De elképzelhető az is - ilyennel már találkoztunk injekcióknál -, hogy a hamisítók hozzájutnak egy vagy több szállítmány valódi oltóanyaghoz, amit megbontanak. A csomagolást az előbbi módon felhasználva hatástalan szert dobnak piacra, a valódi oltóanyagot pedig újracsomagolva adják tovább - dupla hasznot zsebelve be. Melyek a legjellemzőbb beszerzési forrásai az illegális készítményeknek? Ahol egészen biztosan kapható akár Covid-vakcina is, az a dark web. Mondhatnánk, hogy meg is érdemli, aki onnan vásárol, csakhogy onnan többnyire nem egy-egy magányos farkas szerez be magának oltóanyagot, hanem bűnbándák vásárolnak. Mégpedig azért, hogy aztán tovább értékesítsék, így pedig bárkihez eljuthat, még ahhoz is, aki soha nem járt még a világhálón. A közelmúltban pedig megesett, hogy Hollandiának nagy tételben ajánlottak fel hamisított Covid-oltóanyagot. De például olyan Covid-ellenes szerekről, amilyen a remdesivir vagy favipiravir, már nem is kell web mélyére ásni, minden nap akadnak új hirdetések a világháló publikus felületén is. Ha jól tudom, a gyógyszerhatóságnak van lehetősége az ilyen oldalak blokkolására. Él is ezzel a lehetőséggel az OGYÉI, de fontos lenne az eddiginél is szigorúbb fellépés az ilyen weboldalak működtetőivel szemben. A minap egy szakmai konferencián említette, hogy a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület és a NAV két nemzetközi akcióban is részt vett. Mit lehet ezekről tudni? Ezek nagyon komolyan előkészített, összehangolt és kis túlzással az utolsó pillanatokig még a résztvevők előtt is titkos akciók. A Vám Világszervezet által tavaly május 11. és július 12. között megrendezett STOP akció keretében csak Magyarországon több mint 3,5 millió orvostechikai eszköz, gyógyszer, fertőtlenítő folyadék és védőeszköz, leginkább maszk forgalomba kerülését akadályozta meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal. Összesen pedig több mint 300 millió egység illegális forrásból származó, esetenként lejárt szavatosságú gyógyszert, 47 millió darab hamisított orvosi maszkot, kesztyűt, COVID-19 tesztet, hőmérőt és védőruhát, valamint körülbelül 2,8 millió liter ellenőrizetlen forrásból származó kézfertőtlenítő gélt foglaltak le a hatóságok. A PANGEA elnevezésű nemzetközi akcióban pedig, ami 2020 márciusában zajlott 2000-nél is több olyan internetes linket találtak a hatóságok, amelyeken valamilyen, a koronavírushoz köthető hamis eszközt, főként orvosi maszkokat hirdettek, valamint csaknem 34 ezer, szintén a járványhoz kapcsolódó terméket foglaltak le a határokon. Mivel az említett okok miatt a termékhamisítás most a szokásosnál is nagyobb haszonnal kecsegtet, az idén is várhatók hasonló, célzottan a Covid-dal kapcsolatos termékekre kihegyezett nemzetközi akciók. Ezek lényege az összehangolt fellépés, ami nálunk kiváló: a NAV, a Rendőrség, az OGYÉI, a fogyasztóvédelem szervei és a HENT szimbiózisban dolgozik együtt ilyenkor, ez az oka a nemzetközi szinten is majd minden akcióban elismert eredményeinknek. Mekkora üzlet a hamisítás? A világ gyógyszerfelhasználása értékben most évente mintegy 1,2 és 1,4 milliárd dollár, ennek mintegy 10 százaléka illegális csatornákon keresztül jut el a páciensekhez. Európában évente körülbelül 17 milliárd eurós kárt okoz a hamis gyógyszerek online forgalmazásából származó közvetlen bevételkiesés, ami a teljes belső piac forgalmának 4,4 százalékát teszi ki. A kontinensen a felhasznált gyógyszereknek ugyan becslések szerint csak az 5 ezreléke jelenik meg hamisítottan a legális ellátási láncban (gyógyszergyár, nagykereskedő, patika), de ez évente 2-2,5 millió doboz gyógyszert jelent. Magyarországon mi a helyzet? A HENT 2019-es lakossági felmérése szerint az emberek 95 százaléka döntően gyógyszertárból szerez be orvosságát, ugyanakkor a megkérdezettek 10 százaléka válaszolta, hogy nem engedélyezett weboldalokról vagy ismerőstől, rokontól is gyógyszerhez jutnak. A járvány most ráerősíthet erre, ezért nagyon fontos, hogy mindenki, a hatóságok, a gyógyszer nagy- és kiskereskedők, a kórházak és az egészségügyi dolgozók is fokozott körültekintéssel járjanak el a koronavírus elleni orvosságokkal, oltóanyagokkal. Az Operatív Törzs egyik januári tájékoztatóján Csákó Ibolya, az ORFK kiemelt főreferense fel is hívta a figyelmet: senki "ne dőljön be" az internetes bűnözők vakcinahirdetéseinek, mert azok biztosan

hamisak. Nagyon fontos hangsúlyozni, hogy semmilyen engedélyezett covid vakcina nem érhető el jelenleg kereskedelmi forgalomban, nem kapható neten, azokhoz kizárólag a kormány által kijelölt oltóközpontokban lehet hozzájutni az oltási menetrend szerint. A már említett szakmai konferencián azt mondta, már olyan hirdetéssel is találkozott, amelyben "házhoz menő" oltást hirdettek. Magyarországon történt ez? Nem, de itt is megtörténhet, hiszen biztosan van, aki megkockáztatja, hogy megpróbálja kijátszani a legális utat, főleg, ha az oltottsággal előny is jár majd, mondjuk, utazhat, aki már védett. Kinek a felelőssége, ha valaki megbetegszik, vagy ne adj' Isten, meghal egy hamis gyógyszertől, oltóanyagtól? A gyógyszerhamisítás, az illegális forgalmazás büntetőjogi kategória, a fogyasztót azonban nem szankcionálják. Ha esetleg az ügyletben bármilyen szerepe volt egészségügyi intézménynek vagy szakembernek, gyártásra, nagykereskedelemre, közvetlen lakossági ellátás végzésére engedéllyel rendelkező szervezet alkalmazottjának, akkor magasabb büntetési tétellel számolhatunk: öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Eddig csak a kínai hamisító banda került rendőrkézre, de a beszélgetésünkből nyilvánvaló, hogy szerte a világban lehetnek hasonlóak. A világszerte piacra dobott hamis orvosságokat döntően indiai, kínai vagy a közel-keleti üzemekben állították elő. Ez azonban nem jelenti azt, hogy másutt ilyen nem fordulhat elő: Magyarországon is csapott már le a rendőrség olyan üzetre, ahol speciális növekedési hormont (szomatotropin), illetve a Rivotril nevű antipszichotikumot, vagy éppen gombaellenes hintőport hamisítottak, és olyan ügy is van, ahol a selejtbe, égetőbe induló fogamzásgátló tablettát aztán a feketepiacon árusították. A magyar büntetőjog 7 éve nevesíti ezeket a bűncselekményeket, eddig 858 ilyen ügy indult Magyarországon, azaz sajnos egy virágzó feketepiacal küzdünk. - Haiman Éva

[Eredeti](#)

(novekedes.hu, 2021. február 08., hétfő)

Az eSzemélyi használhatósága magánszemélyként

Szeretném bemutatni, hogy mit tud az eSzemélyi, illetve hogy mire és hogyan lehet használni.

Üdvözlök minden kedves olvasót! Szeretném bemutatni, hogy az E-személyit mire és hogyan lehet használni magánszemélyként. A képeken az egyes személyes adatokat kimaszkoltam, de ami a neten esetleg szabadon hozzáférhető (eszemelyi.hu vagy wikipedia.hu) információ, azokat benne hagytam. A képekre kattintva megjelennek jobb minőségben. I.) Először is mi ez az E-személyi? Az E-személyi-t 2016. január 1-től vezette be a kormány, e dátum után cserélt/lejárt érvényességű, elhagyott vagy egyéni kérésre cserélt okmányokat már E-személyire cserélik. Hogyan is néz ez ki? Ezen a képen a 2016. január 1. előtt kiállított személyi igazolvány látható: Ezen pedig a 2016. január 1. után kiállított E-személyi igazolvány: Az E-személyi nem csak külalakban tér el a régitől, hanem a funkciója is bővült. Ugyanis tartalmaz egy adattárolásra alkalmas biztonságos memóriát. Az új E-személyi az alábbiakban felsorolt adatokat tartalmazhatja: - Tulajdonosra vonatkozó adatok - TAJ szám (ez kezdetben nem volt rögzíthető, de már ezzel adják ki) - Adóazonosító szám (ez kezdetben nem volt rögzíthető, de már ezzel adják ki) - Digitális ujjlenyomat adatok (ezt igényléskor rögzítik) - Lakcímkártyaűű - Előírásoknak megfelelően hitelesített digitális aláírásra alkalmas tanúsítvány (erről később) - Közlekedési funkciók (ez úgy tudom jelenleg

tesztfázisban van, erről is később)- Pletykák szerint idővel a Gépjárművezetői jogosítvány is beolvad az E-személyibe.

Hi

Érvényesség tekintetében 12 év alatti és 12-18 év közötti gyermeknek 3 évig, 18 év feletti felnőttnek 6 évig érvényes, ezen kívül a Digitális Aláírás tanúsítványa jár le hamarabb, ennek érvényessége csak 2 azaz kettő év! Az igénylés, illetve megújítása díjmentes! Adatbiztonság tekintetében az E-személyi chipjében lévő adatokat szinte lehetetlen hamisítani, ugyanis azok nagyon erős titkosítással vannak tárolva és a kártyaolvasótól a végfeldolgozásig titkosított adatfolyamot használ. (Technikai adatok nem publikusak). De mégis mire is lehet akkor használni? A korábbi tulajdonságát megtartva, mint Személyi Igazolvány, azaz a Hatóság által kiállított okmány, például az orvosok 2017 óta az e-Recept felíráshoz is használják. Ez mit jelent? A legtöbb orvos már nem állít ki papír alapú receptet (de akad, aki még igen), hanem rendszerben kiküldi az adatokat, az E-személyivel vagy TAJ kártyával meg kiadják a gyógyszertárban (én ezt még nem próbáltam). Az e-Recept bevezetésével nagymértékben csökkenthető lett az esetleges recept hamisítások száma. Volt már példa hazánkban: [link] [link] [link] Mivel viszonylag sok funkcióval rendelkezik az E-személyi, így egyszerre 3 okmányt is képes lesz kiváltani idővel, ám sok helyen még kérhetik a TAJ kártyát, adókártyát. Ezek az okmányok közé tartozik a Lakcím Igazolvány, TAJ kártya (új nevén: Hatósági Igazolvány), NAV által kiállított adóazonosító kártya. A Közösségi Közlekedési funkció 2016. november 14. után kiállított E-személyik már tartalmazzák ezt a funkciót. Ez nem áll másból, mint az E-személyire menetjegy, illetve bérlet érvényességre vonatkozó információk is menthetők. Ez a funkció a jelenlegi infók szerint csak a MÁV és DKV járatain érhető el egyelőre. További információk a funkcióról itt. II.) Mire is használható otthon az E-személyi? Az otthoni használathoz először szükségünk van egy "BM által" jóváhagyott és bevizsgált E-személyit támogató kártyaolvasóra, amik az alábbi típusok: (Én a vastagon kiemelt olvasót fogom bemutatni, nekem ilyen van, de német nyelvű, nem változtatható meg, ezt a ReinerSCT támogatás munkatársa írta meg e-mailben.) - Reiner cyberJack(R) RFID standard HUN- Reiner cyberJack(R) RFID basis- ACS ACR1252U USB NFC Reader- Gemalto IDBridge CL3000 (Prox-DU)- Kobil ID Token- Identiv CLOUD 3700F További infók itt A kártyaolvasó sajnos sem ingyen, sem pedig kormány által támogatott kedvezményes áron nem elérhető (pedig illene, ha már az állampolgárokat terelgetik ennek használatára), így kb. 10-30 ezer forintot kell kipengetni forgalmazótól és típustól függően. Az általam bemutatott típus itthon 30 ezer forint körül mozog, a gyártó honlapján 80 EUR. Nekem sikerült pénztárcabarát áron, szinte féláron beszerezni egy sértetlen címkés, használt (Refurbished) típust Németországból. A bevizsgált és jóváhagyott típusok közül ez az egy rendelkezik itthoni billentyűzettel (KeyPaddel). A Németországból beszerzett Reiner cyberJack(R) RFID standard típust a német hatóságok vizsgálták be (BSI-K-TR-0067-2010 számú tanúsítvány szabadon elérhető, A német BSI- Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik, azaz a Szövetségi Informatikai Biztonsági Hivatal). Tehát nem humbug és babrált termékről lévén szó, megkezdhetjük a használatot. Ehhez milyen dolgok szükségesek? - Számítógép (PC vagy Laptop); - Lehetőleg "Biztonságos" operációs rendszer (Amennyiben elérhető a legfrissebb Windows 10, MacOS, vagy Linux); - Kezelőprogram (ami elérhető Windows-ra, MacOS-re, Linux-ra és kell még a Java futtató környezet); - Kártyaolvasó meghajtóprogram (bizonyos helyzetben, plusz meghajtó telepítését igényli, ez a gyártó oldalán elérhető lehet); - Jóváhagyott, támogatott kártyaolvasó - Internet az Ügyfélkapu használathoz, kártyaolvasó frissítéshez. Az általam prezentált kártyaolvasó: Igen, ilyet használnak a Kormányablakban, ilyen van az orvosoknál és a gyógyszertárakban. Pont ezért is választottam ezt a típust, és igen, német nyelven kommunikál a KeyPad, de a Google fordító jobban tud németül, mint én. A ReinerSCT kártyaolvasó szoftvere frissíthető, nekem

beüzemeléskor frissült is. Települ hozzá egy kezelőszoftver, amivel frissíthető és tesztelhető, hitelesíthető. Ha feltelepítettünk mindent és működik, akkor az E-személyi Klienst elindítva ezt láthatjuk: Elég egyszerű, használata nem bonyolult. Ha behelyeztük az E-személyit a kártyaolvasóba, akkor a program kérni fogja a kártya CAN (nem a személyi igazolvány szám) számának megadását: A beütött számokat a KeyPad csillagozva írja ki. Sikeres megadás után, ha ezt látjuk, akkor minden jó: és a Keypad is jelzi, hogy a kapcsolat aktív: A programot háttérben is lehet futtatni. Ezzel sikeresen betöltöttük az E-személyin szereplő alap adatokat. Mi magunk otthon szinte semmit sem tudunk módosítani! Egyedül, ami otthon végezhető művelet, az a PIN kódok módosítása és a Digitális Aláírás Tanúsítvány megújítás (kizárólag Keypad-os olvasóval működik mindkét funkció). Ezek módosítására/frissítésére nem szükséges bemenni egy Kormányablakba. :) AMENNYIBEN RENDELKEZÜNK DIGITÁLIS ALÁÍRÁSSAL, DE AZ E-SZEMÉLYIT ELVESZÍTJÜK, AKKOR JAVASOLT MINÉL ELŐBB LETILTATNI AZ E-SZEMÉLYIT A KORMÁNYABLAKBAN VAGY A 1818-ON. AZ E-SZEMÉLYI LETILTÁSÁVAL A DIGITÁLIS ALÁÍRÁS TANUSÍTVÁNYA VISSZAVONÁSRA/ÉRVÉNYTELENÍTÉSRE KERÜL! A Digitális Aláírás tanúsítványunk adatlapja: Mint írtam, ennek érvényessége 2 azaz kettő év. A tanúsítvány kulcs nem exportálható a kártyáról. De, hogy mi is ez a Digitális Aláírás, erről még egy picit később bővebben írok. :) Annyit pontosítok viszont, hogy Digitális Aláírást nem állítanak ki automatikusan minden állampolgárnak az E-személyi igényléskor, azt külön kell kérni, mert külön kódkártya jár hozzá (legtöbb esetben megkérdezi az ügyintéző, hogy szeretnék-e). A kódkártyák így néznek ki: A kártyán szereplő számok nem valódiak. Az E-személyi igényléskor zöld jelölésű borítékot adnak, melynek a kódját, az E-személyihez társítják, ugyan úgy a Digitális aláírás kék jelölésű borítékján lévő kódot. A kódokat egy lekapható festék takarja el, amit óvatosan le kell kaparni. A KÓDKÁRTYÁKAT NAGYON NAGY BIZTONSÁGBAN KELL TARTANI, ANNAK TARTALMÁT A TULAJDONOSON KÍVÜL SENKI SEM TUDHATJA MEG! II/a.) Hogyan használjuk az E-személyit Ügyfélkapu belépésre? Az Ügyfélkapu fő bejelentkezési oldalán először mindenképpen felhasználónév/jelszó kombinációt kell megadni. Ezt követően már használható az E-személyi belépés azonosításra, például az eBEV oldalon: Az eBEV oldala átirányít a KÜA (Központi Ügyfél Azonosító) oldalára: Itt kiválasszuk, hogy Elektronikus Személyi Igazolvány és a betöltött E-személyi Kliens keresztül beléptet: A Keypadon jóvá kell hagyni a belépést: Az Ügyfélkapura visszatérve, aki nem rendelkezik regisztrációval, de van E-személyije és kártyaolvasója, az otthon is tud regisztrációt csinálni, nem szükséges hozzá befáradni a Kormányablakba. Részletes Ügyfélkapu információk a weboldalon elérhető. Az Ügyfélkapun nagyon sok ügyet lehet intézni digitálisan, többek között adóbevallást, vállalkozással kapcsolatos ügyeket, bírósági ügyeket, egyes oktatással kapcsolatos dolgokat, TB-s és Fogyasztóvédelmi ügyeket. Részletes lista itt. II/b.) Mire jó a Digitális Aláírás, mire lehet használni? A Digitális aláírás, más néven az e-Aláírás, mint a neve is mutatja, "dokumentumok" aláírására szolgál. Ez nem egy sajátkezü aláírás képmása (mint amit régebben használtak), hanem egy digitális tanúsítvány. Az e-Aláírás egyenértékű hitelességgel bír, mint a saját kezű aláírás (a 2015. évi CCXXII. törvény és az EU 910/2014/EU rendelete értelmében), ezért ugyanúgy jogi felelősséggel jár egy okirat aláírása. Ha digitálisan kell ügyet intézni, akkor az ehhez szükséges dokumentumokat (Word, Excel, PDF) el tudjuk látni e-Aláírással. Vállalkozások esetén a digitálisan kiállított E-számlát is kötelezően el kell látni az e-Aláírással, mint például egy mobilszolgáltatói PDF formátumú e-számlát: A számla tehát tartalmazza a kiállító digitális aláírását és az időbélyeget, hogy mikor írták alá. Az időbélyeg az aláírás része, az aláíráskor kerül rögzítésre, melyet a digitális aláírás tanúsítványa véd. Egy digitális dokumentum kizárólag akkor hiteles, ha az tartalmazza az aláírást is és az időbélyeget is. Az

egyik hiánya esetén a dokumentum nem tekinthető hitelesnek. A Digitális Aláírást egy hiteles tanúsítványkibocsátó, másnéven CA-Certification Authority, azaz Hitelesítésszolgáltató állítja ki. Hazánkban van pár ilyen, többek között a NISZ, aki az E-személyi e-Aláírásait állítja ki, és a NETLOCK(mint a mellékelt e-számlán is látható), ami ismertebb.(A cégek számára az e-Aláírás díjköteles tétel lehet, de egyéni vállalkozóknál talán az E-személyis e-Aláírás is elég lehet, nem tudom, erről nem találtam infót)Az E-számlába ágyazott Digitális Aláírás egyenértékű a cégszerű aláírással és cégpecséttel. A Digitális Aláírás biztosítja, hogy az e-számla sértetlen és aláírás óta nem módosították. Módosítás esetén ismételten alá kell írni, különben a hitelessége érvénytelen lesz. Az E-számla digitális aláírás tanúsítvány adatai megtekinthetők: Ugyanígy magándokumentumot (nyilatkozatok, bejelentések, szerződések, űrlapok, okirat, stb. lejjebb linkelve az információs oldal) is alá lehet írni otthon, erre adott ki a BM külön ingyenes appot számítógépre, a KEAASZ (azaz Kormányzati Elektronikus Aláíró és Aláírás-ellenőrző Szoftver)-t.. A használatához ugyan azon feltételek szükségesek, mint az E-személyi Klienshez. Ezen belül be kell állítani azt az E-személyis e-Aláírást, amivel szeretnénk ellátni a dokumentumot. A saját vagy éppen betöltött eSzig tanúsítvány adatait ugyanúgy megnézhetjük: **AZ E-SZEMÉLYIS DIGITÁLIS ALÁÍRÁSSAL MAXIMUM 50 AZAZ ÖTVEN MILLIÓ FORINT ÉRTÉKŰ TRANZAKCIÓT TARTALMAZÓ DOKUMENTUM ÍRTHATÓ ALÁ !** További infó Az is életszerű, hogy egyes ügyintézési formákban még azt is elfogadják, hogy a kitöltött és aláírt dokumentumot, jó minőségben lefényképezve elektronikus úton (emailben) visszaküldik, ám ez kevésbé hiteles szerintem. Ezt a fényképes visszaküldést mondjuk a NAV vámkezelési eljárásnál még elfogadja. Gépre mentett saját digitális tanúsítványunk: Ezt a "Felhasználói tanúsítványok kezelő"-ben találjuk, mint "Személyes tanúsítvány". Ha jól sejtem a tanúsítvány titkos kulcsa, az nem más, mint az e-Aláírás PIN kódja, amit használatkor kér: Az e-Aláírás tanúsítvány leírása szerint email üzeneteket is lehetne vele aláírni, ám ezt egyik ingyenes email kliens sem kezeli igazán, talán a Thunderbird, de az meg semmilyen formában nem fér hozzá az E-személyis tanúsítvány kezelőhöz. Az Outlook tudja kezelni, viszont megfelelő Microsoft 365 előfizetés nélkül nem hajlandó elküldeni a digitálisan aláírt e-mailt (2021-ben, már illene, hogy alap ingyenes funkció legyen). De akár adatot is titkosíthatunk vele. (Nem próbáltam.) Egy Digitális Tanúsítvány meglétével a céges e-mailezés is védhető, hamisított céges e-mailek ellen. A cég nevét nem árulom el, de ahol dolgozom, ott már fordult elő ilyen hamisított e-mail, melyet úgy módosítottak, mint ha egy magas pozícióban lévő vezető küldött volna. A céges belső e-mailezések védelmére is nagyon hatásos a Digitális aláírás, hiszen így azonnal kiszűrheti egy dolgozó, hogy azt valóban az küldte, akitől az email mutatja vagy máshonnan érkezett esetleg. Azt fontos tudni, hogy a Digitális tanúsítvány nem hamisítható, nem módosítható, mert egyedileg generált kulccsal rendelkezik, a dokumentum, illetve az email fontos részét képezi, többnyire nem exportálhatóként jelölik meg. Egy lejárt, vagy módosított, esetleg "nem hiteles kibocsátó által kiadott" tanúsítvány érvénytelen. Egyéb hasznos: Nem hiteles tanúsítványt bárki tud ingyen generáltatni a getacert/pont/com (nem hiteles kibocsátó) oldalon, aki esetleg szeretne ismerkedni ezzel a digitális aláírással dologgal. De van lehetőség kellő ismeretséget szerezni ECDL keretein belül Elektronikus hitelesség, elektronikus aláírás modul letételével. <https://eszemelyi.hu/> - E-személyivel kapcsolatos bővebb információk helye: Ügyfélkapu regisztráció E-személyivel 910/2014/EU RENDELET 2015. évi CCXXII. törvény Az E-személyi, e-Aláírás szolgáltatás szolgáltatója, közreműködői -

[Eredeti](#)

(logout.hu, 2021. február 08., hétfő)

Fogyasztóvédelmi eljárások indultak

Hatósági fellépés nyerészkedőkkel szemben

KÖRKÉP Eredményesen küzd a járványhelyzetben nyerészkedőkkel szemben a fogyasztóvédelem - tájékoztatott az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM).

A honlapján vakcina-előregisztrációs lehetőséget hirdető vállalkozás hatósági kötelezésre egyértelművé tette, hogy magáncéggént működik. A társaság kormányzati oltásregisztrációs felületre mutató linket helyezett el oldalán. Egy másik esetben a védekezésre alkalmatlan, légáteresztő "antimaszkot" forgalmazó webshop a hatósági eljárás után elérhetetlenné vált - írták.

Egy budapesti székhelyű magáncég ötezer forintért kínál előfoglalási jogot az állítás szerint legkésőbb az idei év végéig saját beszerzésében elérhető koronavírus-vakcinára. A cég honlapjának fejlécében mindössze a "Nemzetközi Oltóközpont" megnevezés szerepelt. A fogyasztóvédelem novemberben indított hatósági eljárást a vállalkozással szemben. A kormányhivatali határozat szerint a társaság megtévesztő kereskedelmi gyakorlatot valósított meg. A "nemzetközi oltóközpont" kifejezés kizárólagos használatával azt a látszatot keltette, hogy összefüggésbe hozható állami szervvel, és a vakcinát előfoglalók az állam által szervezett oltásra regisztrálhatnak.

A hatósági kötelezés nyomán a vállalkozás a kifogásolt honlapon a logója alatt a "magánegészségügyi szolgáltató" feliratot tüntette fel. A vakcina-előfoglalási oldal tetején figyelmeztető szöveget helyeztek el, melyből közvetlen link mutat az ingyenes kormányzati oltásregisztráció címére. Mint az ITM közleményében olvasható: a fogyasztóvédelem fokozott figyelemmel kíséri a cég működését, a továbbiakban is célzottan vizsgálja, hogy képes lesz-e eleget tenni vállalásainak. A társaság az oltások elmaradása esetére 2021 végi határidővel ígéri az előfoglalási díj visszafizetését. A vakcina rendelkezésre állásának és felhasználási módjának szempontjait ezért a lezárult eljárásban érdemben még nem lehetett mérlegelni. A hatóság azonban határozottan fellép a céggel szemben, ha a jövőben újabb jogsértést tapasztalna.

Egy másik vállalkozó áttetsző, légáteresztő anyagból készült "antimaszkokat" kínált honlapján. A webshop azoknak ajánlotta a hálós maszkokat, akiknek "elegük van a szájkosárból", arra bátorítva a reménybeli vásárlókat, hogy "nevessenek a világon". Az országos tisztifőorvos állásfoglalása szerint a termék alkalmatlan a járványügyi védekezésre.

Légáteresztő "antimaszkokat" kínáltak...

A maszkviselés a járvány terjedése elleni védekezés egyik legfontosabb, leghatékonyabb eszköze. A termék forgalmazója és viselői az előírások tudatos megkerülésével akár másokat is veszélybe sodorhattak volna. A kereskedő felelőssége még nagyobb, hiszen vélhetően üzleti érdekből bátorított az óvintézkedések kijátszására. Az üzemeltető a hatósági eljárás nyomán elérhetetlenné tette a honlapot.

A megtévesztő, káros tevékenységek kiszűrése a magyar családok, a leginkább veszélyeztetett idősök védelmét szolgálja. A hatóság tavaly több mint négy milliárd darab bizonytalan eredetű, kétes minőségű védőeszközt állított meg a vámhatáron. A fogyasztóvédelem a jövőben is minden lehetséges eszközzel küzd a járványhelyzetben nyerészkedők, haszonleső ügyeskedők ellen - zárul a tájékoztató.

ZH

[Eredeti](#)

(Zalai Hírlap, 2021. február 09., kedd, 8. oldal)

Illegális a műanyagot és bambuszt együttesen tartalmazó termékek forgalmazása

(2021/2) A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) felhívja a forgalmazók figyelmét, hogy az Európai Unió tagállamaiban tilos azoknak az élelmiszerekkel érintkező termékeknek a forgalmazása, amelyeket műanyag és bambusz alapanyagok együttes használatával állítanak elő, mert a melamin és a formaldehid együttesen kioldódik, és emiatt több riasztás is volt már. A műanyag alkotóelemhez engedélyezetten hozzáadható anyagokról külön uniós jegyzék van, amin a bambusz nem szerepel. Épp ezért minden, műanyag és "nem listás" (növényi) összetevő keverékéből álló termék - merőkanál, evőeszköz, tányér, hordozható pohár - jelenleg is illegálisan van a piacon. A Nébih a következő negyedévig türelmi időt biztosít a forgalmazóknak, azt követően azonban fokozottan ellenőrzi és szankcionálja ezeknek a termékeknek az árusítását.

[Eredeti](#)

(Gyógyhír Magazin, 2021. február 09., kedd, 4. oldal)

Ezért nehezebb leiratkozni egy hírlevélről, mint feliratkozni rá

Előbb gondolkodjon, utána kattintson!

Még mindig kevesen olvassák el, mit fogadnak el pontosan, amikor rákattintanak például arra, hogy "Feliratkozom az ingyenes próbaidőszakra". A dark pattern arra a piaci trükkre utal, amikor a felhasználót olyan döntés meghozatalára manipulálják: amit egyébként nem hozna meg; a döntés pedig egyedül a döntési helyzet létrehozójának kedvez. A fogyasztóvédelmi szempontból meglehetősen aggályos fogást és a hozzá hasonló technikákat alkalmazó piaci szereplőket a világ számos országában nem véletlenül sújtják komoly jogi szankciókkal. Legutóbb az Amazon hozta magát kellemetlen helyzetbe hasonló ügyben, ám a visszaélések más márkák esetében sem példátlanok az online térben. A jelenségnek még Harry Brignull brit designer adott nevet 2010-ben, amikor létrehozta darkpatterns.org nevű tájékoztató oldalát. A honlap leírása szerint a dark pattern (magyarul sötét megoldás) olyan internetes oldalakon, illetve applikációkban alkalmazott trükköket takar, amelyek például arra készítenek bennünket, hogy még akkor is vásároljunk vagy feliratkozzunk valamire, ha ez nem állt kifejezett szándékunkban. Éppen ezért az oldal célja, hogy óvatosságra intse a fogyasztókat, valamint szégyenfalat állítson a cégeknek, amelyek élnek a dark pattern-nel. Fontos hangsúlyozni, hogy itt most nem azokról a szintén kattintásgeneráló módszerekről beszélünk, amelyek azt célozzák, hogy kiépiítsék a fogyasztók bizalmát, felhasználói élményt nyújtsanak vagy segítsék a kedvezőbb felhasználó döntéshozatalt. A zöld nem mindig

szabad, a piros nem mindig tilos. Az említett sötét módszerek egyik leggyakoribb példája, amikor feltűnő színeket használnak egyes választások befolyásolására. Például nagy zöld logóval jelezve a vásárlást, alatta kevésbé feltűnően a vásárlás nélkül továbbmegyek opcióval, vagy amikor felugró reklámlapon a villogó továbbgomb nem arra az oldalra navigál, ahova valójában jutni szeretnénk. Továbbá ilyen az is, amikor egy kéretlen hírlevélről nem tudunk megszabadulni, mert a leiratkozás gomb a honlap legkevésbé látogatott zugában, egy törzsszövegbe ágyazva búj el. A darkpatterns.org különböző kategóriákba sorolja ezeket, melyek közül a Privacy Zuckering (azaz a magánélet "zuckerelése") az egyik legbeszédesebb. A Facebook vezérigazgatója után elnevezett módszer arról szól, amikor olyan személyes adatokat is kicsálnak bizonyos tartalmak eléréséhez, amelyeket a felhasználók nem feltétlenül osztanának meg másokkal az interneten. Ha még emlékszünk rá, ezzel összefüggésben a híres CEO-nak többször is bíróság elé kellett állnia. Az Amazon-ügy Nem ez az első eset, hogy az Amazon.com-nak meggyűlök a baja a fogyasztóvédelemmel. Januárban a BBC tudósítása szerint a Norvég Fogyasztóvédelmi Tanács elmarasztalta a weboldal üzemeltetőjét, miután úgy találta, hogy egy hatoldalas kérdőív kitöltése, amelyben több összetett kérdés is szerepel, olyan mértékben nehezíti meg az Amazon Prime prémium szolgáltatásának lemondását, hogy az számos felhasználót visszatart a döntés meghozatalától, vagy egyenesen ellehetetleníti azt. A botrányba keveredett szolgáltatás A világszerte több mint 150 millió felhasználót számláló Amazon Prime gyors és ingyenes szállítást kínál az amazonos rendelések mellé, továbbá a megrendelői más szolgáltatásokat is igénybe vehetnek, köztük prémium videós tartalmakhoz, filmekhez is hozzáférhetnek. Az Egyesült Királyságban az előfizetés ára évi 79 font. Az Amazon az eljárásban nem ismerte el a céget ért vádakot, hogy a kitöltés túlzó mértékben akadályozta volna a felhasználókat a lemondásban. A cég képviselője azzal védekezett, hogy a szolgáltató egyértelművé és könnyűvé teszi a Prime-tagok számára, hogy bármikor lemondhassák előfizetésüket. Akár pár kattintással az interneten, akár egy gyors telefonhívás útján, akár a tagsági lehetőségeik automatikus kikapcsolásával. Módszerük céljáról pedig elmondta, szeretnék, ha az online lemondási folyamatban közölt információk teljes képet nyújtanak a tagoknak a szolgáltatás előnyeiről és a lemondás hátrányairól. Fotó: NurPhoto / Getty Images Hungary Ennek ellenére a norvég hatóság szükségtelennek találta a hosszas és komplex lemondási folyamatot, és a fogyasztók javára döntött. Franciaországban, Dániában, Németországban és Görögországban is kezdeményeztek eljárást ezzel kapcsolatban az Amazon ellen európai uniós jogsértésre hivatkozva, és a Public Citizen nevű fogyasztói érdekképviselettel foglalkozó amerikai szervezet is panaszt nyújtott be a Federal Trade Commissionnál az ügygel összefüggésben. Rekordösszegű büntetés a Gazdasági Versenyhivaltól Hasonló dark pattern módszer használata miatt marasztalta el Magyarországon 2020 áprilisában a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) a Booking.com szállásfoglalási oldalt. A hatóság vizsgálata során a Booking.com egyes üzeneteit agresszív kereskedelmi gyakorlatnak minősítette, mivel az oldalon elérhető szálláshelyek mellett az ajánlatokkal összefüggésben sürgető jellegű, pszichés nyomásgyakorlásra alkalmas tájékoztatásokat tettek közzé. A GVH az olyan felvillanó üzenetekre gondolt, mint az elmúlt egy órában hatan is foglaltak vagy a már csak egy foglalható szoba maradt. Emellett a hatóság azt is kifogásolhatónak találta, hogy az ingyenesen lemondható ajánlatokat drágábban lehetett elérni, így valójában nem is voltak ingyenesek, a Széchenyi Pihenőkártyával való fizetés lehetőségét pedig nem egységesen tüntették fel. Ezek összessége vezetett arra, hogy rekordösszegű, 2,5 milliárd forintos büntetést szabott ki a GVH. Hamarabb utoléri, mint a sánta kutyát Németh Krisztián cikkében összefoglalja, hogy a fent említett módszerek alkalmazása hosszú távon nem csak a jogi korlátok és a fogyasztóvédelmi hatóságok büntetései miatt nem kifizetődő. A fogyasztók is felismerik egy

idő után a módszereket, amelyekkel próbálnak visszaélni a bizalmukkal. Így előbb-utóbb elkerüljük ezeket az oldalakat, szolgáltatókat. Amint a felhasználók felismerik a kényszert, csalódottak és dühösek lesznek, hiszen senki sem szereti feleslegesen kiadni a személyes adatait vagy spamekre feliratkozni. Ezek a trükkök összességében rombolják a felhasználói élményt, így nem alakul ki a szolgáltatás iránti hosszú távú elköteleződés, amely egy fenntartható üzleti modell alapja lehetne. Ebből kiindulva tanulságként az szűrhető le, hogy a hosszú távú sikerre törekvő weboldal jobb, ha messziről elkerüli ezeket a tisztességtelen, megtévesztő, egyben sötét megoldásokat. -

[Eredeti](#)

(index.hu, 2021. február 09., kedd)

Segítséget kapnak az autósok: kötelező biztosítás árindexet készített a jegybank

Új kötelező felelősségbiztosítási árindexet vezet be a Magyar Nemzeti Bank: tavaly 44 523 forint volt a biztosítások átlagdíja. A negyedévente frissülő mutató alapján könnyebben cserélhetjük olcsóbbra a drága biztosítást.

Új árindexet indít el hétfőtől a Magyar Nemzeti Bank. A mutató célja, hogy régóta várt átláthatóságot hozzon a kötelező biztosítások árazásával kapcsolatban - jelentette be az indexet bemutató sajtótájékoztatón Dr. Kandrács Csaba pénzügyi szervezetek felügyeletéért és fogyasztóvédelemért felelős alelnök.

Az árindex 2016 első negyedévéhez képest vizsgálja a biztosítási díjak alakulását. A negyedévente frissülő mutató nemcsak a piac 69 százalékát adó személyautók, hanem más járművekre vonatkozóan is megmutatja majd, hogyan változtak a biztosítások árai.

Nagy Koppány, biztosítás-, pénztár és közvetítők felügyeleti igazgató ismertette a főbb számokat: a kötelező felelősségbiztosítások átlagdíjai személyautók esetében országosan 9 százalékkal drágultak 2020-ban, az átlagdíj így 44 523 forintra emelkedett. Budapesten ez az emelkedés 15 százalék volt, ami 63 000 forintos átlagdíjat eredményezett. Az igazgató megjegyezte: statisztikailag is kimutatható, hogy nagyobb a károkockázat a fővárosban.

Autóvásárláshoz keresel külső finanszírozást? A Bank360.hu autóhitel kalkulátorával megtalálhatod az ideális kölcsönt akár új vagy használt autó vásárlásához.

2016 első negyedévtől számítva az a drágulás 73 százalék volt az autós díjaknál, adóktól, tartalékoktól és károktól megtisztítva 40 százalékos volt a díjemelkedés. A jegybank vizsgálata szerint a díjak 2019-ig összhangban voltak a károk és az adók alakulásával, de a járvány okozta kevés autózás miatt szétnyílt az olló a díjak javára. Az MNB ezt egyszeri hatásként értékeli.

Sokan vezetnek kármentesen, de kevesen hasonlítják össze a biztosítások árait

Bónusz alapján az állomány-összetétel jelentős részét adják a kármentesen vezetők bónusz 10-es besorolással. Nekik akár 20-25 ezer forintra is csökkenthető a biztosítás díja.

A Magyar Nemzeti Bank adatai szerint az autósok kevesebb mint 10 százaléka vizsgálja meg a forduló előtt, hogy van-e kedvezőbb lehetőség számára a piacon.

Több millió autósna lehet tehát hasznos segítség az új árindex. Segítségével könnyedén megismerhetjük, hogy biztosításunk túlárzott-e, és ha igen, könnyedén kereshetünk kedvezőbb ajánlatot egy kötelező felelősségbiztosítás kalkulátorral.

[Eredeti](#)

(bank360.hu, 2021. február 09., kedd)

Bepörgött a hamis vakcina biznisz

TrendFM, 2021. február 09., 14:08 A járvány kirobbanásakor a fertőtlenítő szerek, maszkok, gyorsteszték piacán nyílt meg a lehetőség a tisztességtelen módon, jogszerűtlenül hirdető nyerészkedők előtt, mostanában pedig a hamis vakcinákat árulók száma ugrott meg. A Gazdasági Versenyhivatalnak mindkét esetben volt, illetve van munkája ezzel kapcsolatban. Tavasszal egy átfogó európai akcióban vett részt a GVH, amely [...]

The post Bepörgött a hamis vakcina biznisz first appeared on Napigazdasag.com.

TrendFM, 2021. február 09. , 14:08 A járvány kirobbanásakor a fertőtlenítő szerek, maszkok, gyorsteszték piacán nyílt meg a lehetőség a tisztességtelen módon, jogszerűtlenül hirdető nyerészkedők előtt, mostanában pedig a hamis vakcinákat árulók száma ugrott meg. A Gazdasági Versenyhivatalnak mindkét esetben volt, illetve van munkája ezzel kapcsolatban. Tavasszal egy átfogó európai akcióban vett részt a GVH, amely során több tízmillió csaló oldalt kellett törölni a hatóságok felszólítására. A Covid-dal kapcsolatos ügyekben már több átfésülést (sweep) hajtott végre a versenyhivatal, hogy kiszűrje a jogszerűtlenül hirdetőköt. "A tavaszi átfogó, európai szintű vizsgálat során több tízmillió oldalt szűrték ki a hatóságok, például a Google-nak 80 millió, az Ebay-nek 17 millió rossz hirdetést kellett eltávolítania a felületeiről" - mondta a Gazdasági Versenyhivatal elnöke a Trend FM, A Nap vendége című műsorában. "Ezek az oldalak nem pusztán fake newst terjesztettek, hanem kifejezetten megtévesztő kereskedelmi gyakorlatot folytattak, vagy engedély nélkül árultak különböző csodaszernek beállított védőfelszereléseket" - tette hozzá Rigó Csaba Balázs. Manapság a hamis vakcinákat árusító oldalak száma szaporodott meg, ugyanakkor már az első pillanatban kilóg a lóláb ezeknél az online hirdetéseknél. Egyfelől vagy csak egy adott ország, vagy pedig az Európai Bizottság rendelhet oltóanyagot, amely engedély nélkül nem is kerülhet forgalomba. Másfelől pedig az oltások minden országban előre meghatározott menetrend szerint zajlanak. Az ilyen hirdetéseknek tehát semmiképp se dőlünk be. Rigó Csaba Balázs - a GVH elnöke "Visszatérve még a tavaszi ellenőrzési hullámokhoz: a hatvannégy országot tömörítő ICPEN (International Consumer Protection and Enforcement Network) a magyar versenyhatóságot kérte fel, hogy számoljon be kanadai konferenciáján az Európai Unió területén tapasztalt folyamatokról" - mesélte a GVH elnöke. Jóvátételi program a bírság helyett "A fogyasztó érdeke, hogy a hosszas jogviták helyett gyorsan kompenzálják őket" - tette hozzá Rigó Csaba Balázs. Márpedig egy bírósági szakaszba jutott ügy nagyon sokáig el tud húzódni a törvényszéken és a Kúrián. Volt olyan eset, amely öt-hat évnyi tárgyalás után jutott csak nyugvópontra. Az ilyen hosszas jogviták kivédésére is létezik a jóvátételi program intézménye, amely gyakorlatilag egy közös megegyezésnek felel meg a cég és a hivatal között. Ilyenkor a felügyeleti eljárás alá vont vállalat nem akar rossz esetben akár évekig pereskedni, hanem vállalja, hogy valamilyen jóvátételi programot indít el, amelyből a fogyasztóknak is hasznuk származik. Tavaly 2,1 milliárd forintnyi jóvátételi program indult el, vagyis három és félszeresére ugrott egyetlen év alatt a volumenük. "Ha elfogadja a versenytanács, akkor ezek a vállalatok auditált formában, az utolsó fillérig számon kérhető módon zajlanak egy bizonyos időtávon belül" -

magyarázza a GVH elnöke. Az eredményeket pedig utóellenőrzésben vissza tudja nézni a versenyhivatal. Fókuszban az e-commerce Az idei évben folytatódnak a korábban említett átfésülések a koronavírus-járvánnyal összefüggésben. "Ezen a területen bőven lesz még tennivaló, a beteg emberek ugyanis jóval kitettebbek jogsértő kereskedelmi gyakorlatoknak, az egészségükkel kapcsolatos csalási kísérleteknek. De emellett a gyerekekre is külön oda kell figyelni, hiszen ők is a sérülékeny fogyasztói rétegbe tartoznak" - elemezte a rájuk váró feladatokat Rigó Csaba Balázs. 2021 a digitális kereskedelmi gyakorlatokról fog szólni. Emellett számos olyan kartell ügy fog lezárulni az év első felében, amelyek már korábban indultak, sok céget érintenek, és a sikeres eljárással mindenképp tisztul majd az adott ágazat. A teljes műsort itt hallgathatják vissza. Rigó Csaba Balázzsal Érczfalvi András beszélgetett. A Coviddal kapcsolatos ügyekben már több átfésülést (sweep) hajtott végre a versenyhivatal, hogy kiszűrje a jogszerűtlenül hirdetőket. "A tavaszi átfogó, európai szintű vizsgálat során több tízmillió oldalt szűrtek ki a hatóságok, például az Amazonnak Google-nak 80 millió, a Googleaz Ebay-nek 1817 millió rossz hirdetést kellett eltávolítania a felületeiről" - mondta a Gazdasági Versenyhivatal elnöke a Trend FM Nap vendége című műsorában. "Ezek az oldalak nem pusztán fake newst terjesztettek, hanem kifejezetten agresszívmegetvesztő kereskedelmi gyakorlatot folytattak, piramisjátékhoz hasonlóan működtek, vagy engedély nélkül árultak különböző csodaszernek beállított védőfelszereléseket" - tette hozzá Rigó Csaba Balázs. Manapság a hamis vakcinákat árusító oldalak száma szaporodott meg, ugyanakkor már az első pillanatban kilóg a lóláb ezeknél az online hirdetésekénél. Egyfelől csak vagy egy adott ország, vagy az Európai Bizottság rendelhet oltóanyagot, amely engedély nélkül nem is kerülhet forgalomba. Másfelől pedig az oltások minden országban előre meghatározott menetrend szerint zajlanak. Az ilyen hirdetéseknek tehát semmiképp se dőlünk be. "Visszatérve még a tavaszi ellenőrzési hullámokhoz: a hatvannégy országot tömörítő ICPEN (International Consumer Protection and Enforcement Network) a magyar versenyhatóságot kérte fel, hogy számoljon be kanadai konferenciáján az Európai Unió területén tapasztalt folyamatokról" - mesélte a GVH elnöke. Jóvátételi program a bírság helyett "A fogyasztó érdeke, hogy a hosszas jogviták helyett gyorsan kompenzálják őket" - tette hozzá Rigó Csaba Balázs. Márpedig egy bírósági szakaszba jutott ügy nagyon sokáig el tud húzódni a törvényszéken és a Kúrián. Volt olyan eset, amely öt-hat évnyi tárgyalás után jutott csak nyugvópontra. Az ilyen hosszas jogviták kivédésére is létezik a jóvátételi program intézménye, amely gyakorlatilag egy közös megegyezésnek felel meg a cég és a hivatal között. Ilyenkor a felügyeleti eljárás alá vont vállalat nem akar rossz esetben akár évekig is pereskedni, hanem vállalja, hogy valamilyen jóvátételi programot indít el, amelyből a fogyasztóknak is haszna származik. Tavaly 2,1 milliárd forintnyi jóvátételi program indult el, vagyis három és félszeresére ugrott egyetlen év alatt a volumenük. "Ha elfogadja a versenytanács, akkor ezek a vállalások auditált formában, az utolsó fillérig számon kérhető módon zajlanak egy bizonyos időtávon belül" - magyarázza a GVH elnöke. Az eredményeket pedig utóellenőrzésben vissza tudja nézni a versenyhivatal. Fókuszban az e-commerce Az idei évben folytatódnak a korábban említett átfésülések a koronavírus-járvánnyal összefüggésben. "Ezen a területen bőven lesz még tennivaló, a beteg emberek ugyanis jóval kitettebbek az agresszív jogsértő kereskedelmi gyakorlatoknak, az egészségükkel kapcsolatos csalási kísérleteknek. De emellett a gyerekekre is külön oda kell figyelni, hiszen ők is a sérülékeny fogyasztói rétegbe tartoznak" - elemezte a rájuk váró feladatokat Rigó Csaba Balázs. 2021 a digitális kereskedelmi gyakorlatokról fog szólni. Emellett számos olyan kartell ügy fog lezárulni az év első felében, amelyek már korábban indultak, sok céget érintenek, és a sikeres eljárással mindenképp tisztul majd az adott ágazat. A teljes műsort itt hallgathatják vissza. Rigó Csaba Balázzsal Érczfalvi András beszélgetett.

The post Bepörgött a hamis vakcina biznisz first appeared on Napigazdasag. com. - admin

[Eredeti](#)

(napigazdasag.com, 2021. február 09., kedd)

Digitális szabadságharc

A KÖZÖSSÉGI MÉDIA VESZÉLYEZTETHETI A NEMZETI SZUVERENITÁST

Véget vetne a kormány a globális techvállalatok önkényes, ideológiai alapú cenzúrájának, rákényszerítve őket a szabadságjogok tiszteletben tartására. Az erről szóló törvénytervezet márciusban kerül az Országgyűlés elé.

Stílszerűen a Facebookon jelentette be Varga Judit igazságügyi miniszter, hogy más, a témában illetékes állami intézmények vezetőivel konzultálva a szaktarca jövő hónapban a parlament elé terjeszti a nagy nemzetközi techvállalatok hazai működését megregulázó jogszabály tervezetét.

"Semmi mást nem szeretnénk elérni a nagy techcégekkel szemben, mint a törvényes, átlátható és ellenőrizhető működést. Semmi mást, mint ami a többi cégre, nagyvállalatra vagy kisvállalkozóra is vonatkozik" - írja bejegyzésében Varga Judit, emlékeztetve rá, hogy ma önkényesen bárki lekapcsolható, vagyis eltüntethető az online térből anélkül, hogy ehhez hivatalos, átlátható, tisztességes eljárásra lenne szükség, ráadásul jogorvoslatra sincs lehetőség. "A szándékos, ideológiai vagy üzleti érdekből történő digitális károkozás Magyarországon sem maradhat többé következmények nélkül!" - szögezi le a miniszter.

Cenzorok önkénye

Mint ismeretes, januárban a nagy globális infokommunikációs techcégek odáig merészkedtek, hogy indoklás, pláne világos szabályrendszer nélkül egyszerűen kitorölték az online világból az akkor még hivatalban lévő Donald Trumpot. Ez a volt amerikai elnök józanabb politikai ellenfeleit is felháborította, mert a botrány rávilágított, hogy bármikor bárki áldozatul eshet a névtelen, arctalan, a közösségi médiumok logói mögé bújó cenzorok önkényének.

Már ha beszélhetünk egyáltalán közösségi médiáról. Az Alapjogokért Központ 2019-ben indult Kie a hatalom? című nagyszabású kutatása ugyanis egyebek mellett arra is felhívja a figyelmet, hogy a szuverenitást, vagyis egy adott terület és népesség feletti befolyást ma nemcsak a nemzetállamok jogait egyre inkább magukhoz vonni akaró nemzetközi intézmények, hanem az infotechnológiai óriáscégek is veszélyeztetik, ezeknek ugyanis olyan adatbázisuk van a felhasználók millióiról, amilyen még az egyes államoknak sem. Ráadásul a Twitter, az Instagram, a Facebook és hasonló felületek a gyakorlatban politikai sajtóként viselkednek, hiszen bizonyos világnézeti szempontok alapján szerkesztett, szűrt információkat közvetítenek, miközben nem hajlandók alávetni magukat semmilyen médiaszabályozásnak.

"Európa országaiban sokféle regula szabályozza a véleménnyilvánítás szabadságát. A különbségeken túl közös bennük, hogy a törvényhozás demokratikusan megválasztott képviselői által alkotott törvényeket állami szervek, illetve bíróságok tartatják be átlátható, számos garanciális elemmel körülbástyázott eljárásban. Ezzel szemben a globális techcégek saját magukra nézve alkotnak ködös, tág értelmezésnek teret adó közösségi irányelveket, amiket maguk tartatnak be, ügyfeleiknek pedig nincs hova fordulniuk, ha úgy érzik, sérelem érte őket" - mutat rá az alapvető különbségre az Alapjogokért Központ igazgatója.

Szűrkezőnában

Kovács István szerint ezek az új típusú entitások számos kihívás elé állítják az államokat: működésük, felhasználóik és az általuk gyakorolt hatások nem korlátozódnak egy adott földrajzi területre, hanem kis túlzással a föld bármely pontjáról hozzáférhető. Ebből számos probléma fakad.

- A magyar felhasználó számára evidens, hogy a magyar jogszabályoknak kell megfelelnie, miközben az általa használt platformnak is megvannak a maga szabályai. De mi a helyzet a szolgáltatást nyújtó céggel? Be kell-e tartania a magyar jogszabályokat, illetve be kell-e azokat tartatnia a magyarországi felhasználóival? Hol kell adót fizetnie? Milyen adatvédelmi szabályoknak kell megfelelnie? Milyen jogszabályok szerint kell kidolgoznia a fogyasztóvédelmi politikáját? - veti fel érdeklődésünkre az Alapjogokért Központ stratégiai igazgatója.

Kovács István úgy látja, ezekre a kérdésekre egyelőre nincsen egyértelmű válasz.

- A techcégek akkor is bajban lennének, ha holnap úgy döntenének, hogy minden állam minden őket érintő szabályozását megpróbálják betartani. Persze sokkal kényelmesebb nekik a jelenlegi helyzet, amikor egyfajta jogi szűrkezőnában mozognak, és kis túlzással bármit megtehetnek - mondja Kovács István.

Mindezek mellett adózási kérdések is fölmerülnek; az Alapjogokért Központ első embere emlékeztet rá, hogy az infokommunikációs multik adóoptimalizálás címszó alatt folyamatosan keresik a kikapukat, hogy a lehető legkevesebbet kelljen befizetniük a közösbe. Persze minden multi így működik, a közösségi média cégei azonban könnyebben trükköznek, miután legtöbbször valóságosan, fizikai értelemben nincsenek jelen azokban az országokban, amelyek területén szolgáltatást nyújtanak. Így pedig nem egyszerű beszedni a jogos adót.

- Azért erre is vannak közvetett megoldások, az átlátható tevékenységet folytató bankok például kötelezhetők az átutalások visszatartására. Ez ideig-óráig megoldást jelenthet, de egyre több a globálisan, kizárólag interneten működő pénzügyi szolgáltató, amelyek esetében pontosan ugyanazokba a problémákba ütköznek a nemzetállam, mint a techcégeknél - figyelmeztet Kovács István.

Megoldási kísérletek

A probléma tehát összetett. Magyarország azonban nincs egyedül. Lengyelország is lépni készül, január közepén Zbigniew Ziobro igazságügyi miniszter, egyben a konzervatív kormánykoalíció Szolidáris Lengyelország nevű pártjának elnöke bejelentése szerint törvényt alkotnak annak érdekében, hogy az úgynevezett közösségi oldalak ne törölhessenek önkényesen olyan tartalmakat, amelyek nem sértik a lengyel törvényeket. A szólásszabadság védelmét célzó, várhatóan 2022. január 1-jétől életbe lépő jogszabály alapján akár 50 millió z³otys, azaz közel 13,5 millió dolláros bírságot fizethet az a techcég, amelyik a lengyel törvényeket nem sértő tartalmat töröl, és az e célból a varsói parlament, a szejm háromötödös többségének támogatásával felállítandó tanács felhívása ellenére sem állítja maradéktalanul helyre. A letiltott lengyel felhasználók panaszára 24 órán belül érdemben reagálni kell. Varsó azonban nem áll meg itt. Mateusz Morawiecki miniszterelnök aktív kampányba kezd az Európai Unióban, hogy a közösségi oldalakat brüsszeli szintű szabályozás is kordában tartsa.

- Igazán átfogó megoldást még sehol sem sikerült találni, véleményem szerint ez nem is lehetséges nemzeti szinten. Ha valahol van keresnivalója az Európai Uniónak, az éppen ez a terület lenne, vannak is európai kezdeményezések, de ezek még gyerekcipőben járnak - mondja Kovács István.

Tavaly decemberben azért elkezdődött az úgynevezett digitális szolgáltatási és piaci szabályrendszer kimunkálása Brüsszelben, ami lényegéből adódóan még igen képlékeny állapotban van, tehát formálható. Erre utal Varga Judit is fent említett Facebook-

bejegyzésében, amelyben azt is leírja, hogy a magyar kormány is együttműködik az EU-s szabályozás előkészítésében, ugyanakkor nincs idő sokáig várni, ezért hazánk nemzetállami hatáskörben gyorsan akar cselekedni.

Vannak már nemzetközi példák. Igaz, Ausztráliában, az Egyesült Államokban, Franciaországban, Nagy-Britanniában és Németországban is inkább arról rendelkeznek helyi regulák, hogy milyen tartalmakat - például erőszakra buzdító, netán terrorcselekmény elkövetésére ösztönző szövegeket - kötelező eltávolítani. Ehhez képest nem tűnik lehetetlennek arra rákényszeríteni a szolgáltatókat, hogy miket kötelesek viszont megtartani.

Nagy kérdés azonban, figyelmeztet az Alapjogokért Központ vezetője, hogy az új amerikai adminisztráció hogyan viszonyul majd ehhez a problémához. Nem titok ugyanis, hogy a demokraták antikapitalista balszárnya kifejezett aggodalommal figyeli a techóriások egyre növekvő hatalmát, de az is egyértelmű, hogy Bidenék választási győzelmében komoly szerepet játszott a közösséginek nevezett média, amelyik ezért joggal várhat valamit cserébe.

"A szuverenitást nemcsak a nemzetállamok jogait egyre inkább magukhoz vonni akaró nemzetközi intézmények, hanem az infotechnológiai óriáscégek is veszélyeztetik, ezeknek ugyanis olyan adatbázisuk van a felhasználók milliőről, amilyen még az egyes államoknak sem"

ÁGOSTON BALÁZS

[Eredeti](#)

(Demokrata, 2021. február 10., szerda, 32+34. oldal)

Féllábas az ellenőrzés

Átverés Az elmúlt tíz évben a civil fogyasztóvédelem jelentősége csökkent, aminek a csalók és az eladói oldalon levők a haszonélvezői, a vásárlók kevésbé.

Az elmúlt évek jogszabályváltozásival a kormány a fogyasztóvédelmi társadalmi szervezeteket ellehetetlenítette, a hatósági rendszert szétverte, a békéltető testületek függetlenségét pedig megszüntette - állítja Baranovszky György. A Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége ügyvezető elnöke szerint ennek következménye a gyengülő érdekvédelem, mint ahogy a soha nem tapasztalt megosztottság is a szakmában, aminek ugyancsak a fogyasztók látják kárát. Miközben az unióban elvárás az erős és átlátható intézményrendszer, valamint a politikától független fogyasztóvédelmi civil szervezetek létrehozása és támogatása, itthon másképp mennek a dolgok.

Felvetődik a kérdés, hogy vajon az állam szükségesnek tartja-e egyáltalán a fogyasztóvédelmi társadalmi szervezeteket. A kérdés megválaszolása sürgető, mert EU-s példák bizonyítják, hogy több évtizednek kell eltelnie ahhoz, hogy ezek a szervezetek önállóan, az államtól függetlenül is működni tudjanak. Magyarország messze nem tart itt, így az állam feladata lenne a működéshez szükséges anyagi források biztosítása, amire azonban a tapasztalatok szerint mind kevesebb pénz jut. Úgy tetszik e szervezetek is áldozatul eshetnek a kormány több éve tartó civilelles hadjáratának.

A jelenlegi támogatás összege csak a töredéke annak, amit 2010 előtt a fogyasztóvédelem kapott, és a rendelkezésre álló uniós forrásokra sem lehet pályázni - sorolja az előttük álló akadályokat Baranovszky György. Miután a vállalatok társadalmi felelősségvállalásra szánt kereteinek szétosztásakor sem élveznek elsőbbséget e szervezetek, így ma már nemcsak a

fogyasztó, hanem a fogyasztóvédelmi civil szervezetek is nagyon kiszolgáltatottak - összegzi az elnök.

Az egyesületek tagjai egyre több olyan fogyasztóval találkoznak, akik a koruknál fogva kevésbé képesek a jogaikat érvényesíteni, bizonyos cégek és személyek pedig épp ezt használják ki, sőt szándékosan ezt a réteget veszik célba. Például termékbemutatókkal, ahol előre és jól felépített kereskedelmi technikákkal olyan embereket beszélnek rá adásvételi szerződés aláírására, akiknek egyébként nem állt szándékukban a vásárlás, nem azért mentek el a bemutatóra. Hasonló a helyzet az ingyenes egészségügyi szűrésekkel is. Rendszerint a páciens számára "kedvezőtlen vizsgálati eredményre" hivatkozva, akár több százezer forintos terméket is rájuk szóhatnak. Aztán amikor a vevő szeretne visszalépni, azzal szembesül, hogy ez nem megy, mert az értékesítő cég korlátozta a fogyasztókat megillető tizennégy napos indoklás nélküli elállási jog gyakorlását.

A járvány alatt jelentkező anyagi gondok miatt még hiszékenyebbek lettek a fogyasztók - osztja meg velünk tapasztalatát a fogyasztóvédelmi szakember. Úgy kötnek például kedvezőtlen hitelszerződést, hogy nem olvassák el a feltételeket. Ugyanez elmondható az internetes vásárlásra is, holott igen megnőtt a hamisítványok száma, különösen a gyógyszer- és gyógyhatású termékeknél - teszi hozzá.

A civilek szerint nehéz úgy küzdeni a kihívásokkal, hogy az illetékes minisztérium nem készítette el az ország fogyasztóvédelmi politikáját, nem fogalmazta meg a követendő irányokat, holott a törvény erre kötelezi, és már most másfél éves késésben van. Ezt az alapvető lépést valamennyi szervezet bevonásával haladéktalanul meg kell tenni - hangsúlyozta Baranovszky György. Kitért arra is, hogy javasolják a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság visszaállítását, mint ahogy a területi felügyelőségek újraélesztését is. A fogyasztók érdekében ismét önállóvá kell tenni az összes fogyasztói piacon hatáskörrel rendelkező, megyei kirendeltségekkel működő országos békéltető testületet, amelyeket időközben a kereskedelmi és iparkamarák alá rendelték. Az elnök meggyőződése, hogy a függőséggel sérül a fogyasztók érdeke.

A fogyasztóvédelem civil oldalának gyengülésével, az ellenőrzés lanyhulásával erősödött a vállalatok pozíciója. Ezért az egyesület a törvényalkotástól várja, hogy bezárják a vállalatok által használt (jogi) kiskapukat és garantálják a fogyasztói jogokat. Ám a jó jogszabály és a tudatos fogyasztó is csak akkor hozhat kedvező változást, amennyiben a vállalkozó, illetve munkatársai tisztában vannak fogyasztóvédelmi kötelezettségeikkel, a fogyasztók pedig ismerik a jogaikat. A fogyasztóvédelmi ismeretek átadásával, oktatásával és a szabályok betartatásával a civilek korábban hathatósan segítették a hatósági munkát, és ezt tennék a következőkben is, ha hagynák.

A minisztérium csak iránymutatást adhat

Most már több mint négy éve szűnt meg az általános fogyasztóvédelmi feladatokat ellátó Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság, és beolvadt a minisztériumba. A területi felügyelőségek pedig a megyei kormányhivatalokhoz kerültek. Jelenleg az Innovációs és Technológiai Minisztérium felelős a fogyasztóvédelemért, de kizárólag papíron, mert a kereskedelempolitikát és a fogyasztóvédelmet irányító államtitkárság utasítást nem adhat, mindössze szakmai iránymutatással láthatja el azokat a szakembereket, akik a Miniszterelnökséghez tartozó megyei kormányhivataloknál dolgoznak. Az átalakítás érintette a békéltető testületeket is. Másfél éve a grémiumot a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarához csatolták, így megszűnt a függetlensége. Az elnökökkel az MKIK köti a megbízási szerződést, a testületi tagokat a miniszter nevezi ki. A fogyasztóvédelmi civil szervezetek jelölési jogát megvonták, és azt a lehetőséget is, hogy a tagok maguk közül válasszanak elnököt.

FIGYELŐ SZEMEK A társadalmi szervezetek közel az emberekhez végzik a felvilágosító munkájukat

BARANOVSKY GYÖRGY A jelenlegi támogatás összege csak a töredéke annak, amit 2010 előtt a fogyasztóvédelem kapott

SOPRONI H. LAJOS ÍRÁSA A NÉPSZAVÁNAK

[Eredeti](#)

(Népszava, 2021. február 10., szerda, 6. oldal)

Negyvenmillió forintos bírságot kapott az Airbnb

Bírságot kapott az Airbnb a Gazdasági Versenyhivaltól (GVH), amiért nem tartotta be maradéktalanul a hatóságnál vállalt kötelezettségeit a fogyasztóknak nyújtott tájékoztatásainak módosításával kapcsolatban. A GVH 2018- ban fogadta el a szálláshelyek online piacterét üzemeltető Airbnb Ireland private unlimited company (Airbnb) kötelezettségvállalását. A döntés alapján a társaság köteles volt módosítani a fogyasztóknak nyújtott tájékoztatásait annak érdekében, hogy a szálláshelyet keresők több és pontosabb információt kapjanak az árakról.

A nemzeti versenyhatóság most lezárta a vállalkozások teljesítésére irányuló vizsgálatát, amelyet minden kötelezettségvállalás esetében lefolytat. Az ellenőrzés feltárta, hogy a nemzetközi cég nagyrészt végrehajtotta a határozatban foglaltakat, így a GVH eljárása elérte a célját, a fogyasztói tájékoztatás javítását. Ugyanakkor a kötelezettségvállalások nem teljesültek maradéktalanul, mert a vállalkozás nem igazolta a teljesítésre előírt határidő betartását, így a teljesítésre késve került sor. A vizsgálat emellett egyéb hiányosságot is talált, szintén a vállaltak végrehajtásának igazolásával kapcsolatban.

A GVH negyvenmillió forintos bírságot szabott ki a cégre a mulasztásokért. A kiszabott bírság nem a magyar szállásadókat terheli, a feltárt hiányosságok felelőse - így a GVH döntésének kötelezettje - ugyanis az ír székhelyű nemzetközi vállalkozás.

Munkatársunktól

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2021. február 10., szerda, 13. oldal)

Negyven millió forintra büntette a versenyhivatal az Airbnb-t

A cég nem tartotta be maradéktalanul a hatóság felé vállalt módosításait a fogyasztóknak nyújtott tájékoztatásaiban.

Az MTI-nek küldött keddi közleményben emlékeztetnek: a hatóság 2018-ban fogadta el a szálláshelyek online piacterét üzemeltető Airbnb Ireland private unlimited company (Airbnb) kötelezettségvállalását. Eszerint a társaság köteles volt módosítani a fogyasztóknak nyújtott

tájékoztatásait annak érdekében, hogy a szálláshelyet keresők több és pontosabb információt kapjanak az ákról.

(kep-id=872269-align=center-title=auto-width=580-galeria=1-popup=1)

A GVH lezárta utóvizsgálatát, és megállapította, hogy a nemzetközi cég nagyrészt végrehajtotta a határozatban foglaltakat, így a GVH eljárása elérte a fogyasztói tájékoztatás javításának célját. Ugyanakkor a kötelezettségvállalások nem teljesültek maradéktalanul, mert a vállalkozás nem igazolta a teljesítésre előírt határidő betartását, így a teljesítésére késve került sor. A vizsgálat emellett egyéb hiányosságot is talált, szintén a vállaltak végrehajtásának igazolásával kapcsolatban. A mulasztásokért kiszabott bírság nem terheli a magyar szállásadókat, a feltárt hiányosságok felelőse - így a GVH döntésének kötelezettje - ugyanis az ír székhelyű nemzetközi vállalkozás - írták.

A GVH bírság kiszabása helyett bizonyos esetekben elfogadhatja a cégek olyan kötelezettségvállalásait, melyek kompenzálni tudják a fogyasztóknak okozott hátrányt, vagy más módon közvetlenül szolgálják a közérdeket. A cégeket azonban ilyen esetekben hatósági előírás kötelezi a vállaltak végrehajtására, annak valamennyi elemével - így az igazolásra vonatkozó intézkedésekkel - együtt. Utóbbiak ugyanis fontos funkciót töltenek be a teljesülés ellenőrizhetőségében, így kihatnak a vállalatok társadalmi hasznára is: az Airbnb esetében például a kötelezettségvállalás pontos végrehajtása mind a szállásadók, mind a fogyasztók széles körét érintette. A GVH ezért az előírtak teljesítését minden esetben szigorúan ellenőrzi.

[Eredeti](#)

(turizmusonline.hu, 2021. február 10., szerda)

Használati útmutatók

Sokszor nincs megfelelő tájékoztató egy-egy termékhez. Értelmezhetetlen útmutatók, amikre gyakran úgy érezzük, hogy nincs szükség, de olyan helyen meg, ahol szükségét éreznénk, ott meg nincs. Közben az év közepétől már szinte mindenhez, akár egy golyóstollhoz is kell ilyen szöveges leírás. Mi a gyártó felelőssége, mi az importőrre és mikor kérhetjük számon a használati útmutatót egy termék vásárlásánál? És mi a helyzet a világhálós rendeléssel, amikor gyakran még a forgalmazót sem tudjuk elérni telefonon és a világ másik végén van? A telefontól Baranovszky György, a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetségének elnöke. Címkék: Hajnal Zsolt, Fogyasztóvédők Magyarországi Egyesülete, piacfelügyeleti törvény.

[Eredeti](#)

(Kossuth Rádió - Napközben, 2021. február 10., szerda, 10 óra)

Válságálló a kereskedelem

Az innovációs és technológiai tárca értékelt a tavalyi folyamatokat

KÖRKÉP 2020-ban a drasztikus tavaszi visszaesést ledolgozva az egy évvel korábbival lényegében azonos teljesítményt nyújtott a hazai kiskereskedelem, áll az Innovációs és Technológiai Minisztérium közleményében.

Az internetes és csomagküldő értékesítés éves forgalma tavaly múltá felül először az ezermilliárd forintot, közölték. A múlt év fontos tanulsága, hogy a kiskereskedelem a legnehezebb körülmények között is képes megbízhatóan garantálni a magyar családok folyamatos ellátását, ismertette a szaktárca.

Mint írták: az ágazat teljesítménye 2010-hez képest összesen mintegy 40 százalékkal nőtt 2020 végére. 2013 nyaráról tavaly márciusig, 81 hónapon át töretlenül bővült a kiskereskedelmi forgalom. A koronavírus-járvány áprilisban jelentősen, több mint tíz százalékkal vetette vissza a szektor teljesítményét. Bár a korábbi évekre jellemző dinamika megszakadt, a napi fogyasztási cikkek - élelmiszert, tisztálkodási szereket, gyógyszert - árusító üzletek forgalma ősztől havi szinten 2-3 százalékkal emelkedett. A növekedést a tartós fogyasztási cikkek és az üzemanyag forgalmának visszaesése, az elhalasztott beszerzések, utazások fogták vissza.

Az átmeneti lefékeződést elsősorban nem a háztartások forráshiányos helyzete okozta, közölte a minisztérium, hiszen az anyagi lehetőségeiket meghatározó két fő tényező kedvezően alakult. A foglalkoztatottak száma 2020 második felében ismét elérte a 4,5 milliót. A tavalyi év végére 2019-hez képest négyezerrel többen dolgoztak az elsődleges munkaerőpiacon. A koronavírus-válság ellenére a magyar munkanélküliségi mutató továbbra is az egyik legalacsonyabb az Európai Unióban. A hazai reálkeresetek 2013 eleje óta töretlenül emelkednek. A bérek a múlt évtized eleje óta megkétszereződtek, jelentősen javítva a családok életminőségét. A magyar emberek a bizonytalan kilátások és a fertőzési kockázatok minimálisra szorítása miatt dönthettek úgy, hogy a napi igények kielégítéséhez szükséges vásárlásokat későbbre halasztják. Az ágazat teljesítményét lassította az is, hogy a kevesebb mozgás, utazás miatt sokkal ritkábban tankoltunk a benzinkutakon.

Cseresnyés Péter kereskedelempolitikáért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkár kiemelte: "A magyar kiskereskedelem a zavartalan ellátás feltételeinek biztosításában is válságálló bizonyult. A pánikvásárlások néhány tavaszi hétre korlátozódó időszakában sem volt példa tartós áruhiányra, nem találoztunk üres polcokkal. A napi fogyasztási cikkek és gyógyszerek mindig elérhetőek voltak az üzletekben és a patikákban. A kereskedelemben dolgozókat emiatt ugyanúgy köszönet és hála illeti meg, mint az egészségügyi védekezés első vonalában harcolókat."

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium a járványhelyzetre tekintettel február végén fokozott fogyasztóvédelmi ellenőrzést rendelt el a webáruházakban. A korábbi évek 700-900 ellenőrzéséhez képest tavaly összesen 1500 webáruházat vizsgáltak a szakemberek. A 2019-es mintegy 6 millió forinthez képest közel 22 millió forint fogyasztóvédelmi bírságot szabtak ki az online kereskedelem területén. A folyamatos hatósági jelenlétnek köszönhetően az ismételt jogsértések aránya a korábbi évek 54 százalékos átlagáról 18 százalékra csökkent, áll a közleményben.

Őszől emelkedett a napi fogyasztási cikkek forgalma

ZH

[Eredeti](#)

(Zalai Hírlap, 2021. február 11., csütörtök, 13. oldal)

JÖN A FACEBOOK-TÖRVÉNY

A politikai marketing szintet lépett

A FACEBOOKNAK MA MÁR MAJDNEM 3 MILLIÁRD FELHASZNÁLÓJA VAN. A KÖZÖSSÉGI OLDAL SZÁZMILLIÓK SZÁMÁRA A MAGÁNÉLET, A CSALÁDI KAPCSOLATOK FONTOS TEREPE, ELSŐDLEGES HÍRFORRÁS, POLITIKAI ORIENTÁCIÓJUK, VÁLASZTÁSI HAJLANDÓSÁGUK MEGHATÁROZÓJA. MERKELTŐL ÉS JOE BIDENTŐL A MIANMARI PUCCSISTÁKIG, NAVALNIJTÓL PUTYINIG, MINDEN POLITIKUS EGYETÉRT ABBAN, HOGY AZ ÁLLAMOKNAK ÁT KELL VENNIÜK AZ INTERNETES GIGACÉGEK MŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS DÖNTÉSEK EGY RÉSZÉT. EZT MÁR A FACEBOOK-TULAJDONOS MARK ZUCKERBERG SEM VITATJA. CSAK ÉPPEN AZT NEM TUDJA SENKI, HOGYAN KELLENE MEGCSINÁLNI.

Tavasszal benyújtja az Országgyűlésnek a technológiai nagyvállalatok működésének állami szabályozásáról szóló törvényt - közölte Varga Judit. Az igazságügy-miniszter azt akarta, hogy a hír nagyot szóljon, a hangja sokakhoz eljusson, ezért a Facebook tevékenységének korlátozásáról szóló döntésről pont a Facebookon írt. Posztjában kifejtette, hogy az emberek védelme érdekében van szükség gyors cselekvésre, hiszen "ma már önkényesen bárki lekapható az online térből hivatalos, átlátható, tisztességes eljárás és jogorvoslat lehetősége nélkül... A szándékos, ideológiai vagy üzleti érdekből történő digitális károkozás Magyarországon sem maradhat többé következmények nélkül".

Kétségtelen tény: a közösségi média, a legnagyobb szolgáltató, a Facebookon kívül például a YouTube (azaz a Google minden szolgáltatása), a WhatsApp, az Instagram, a Twitter és a fiatalok körében egyre népszerűbb TikTok folyamatosan gyűjti rólunk az adatokat, többet tudnak rólunk, mint a legjobb barátaink. A roppant információtömeg felhasználását kereskedelmi célból kezdték, hogy személyre szabott reklámjaik több vevő pénztárcáját nyissák meg, mint a nyomtatott sajtóban, a televíziók műsoraiban vaktában ellövellőzött hirdetések. Az elmúlt években azonban kiderült: ennek a tudásnak nagy értéke van a politika piacán is.

Az utóbbi két amerikai elnökválasztás, Donald Trump tündöklése és bukása megmutatta, a politikai kampányok is részeivé válnak a személyre szabott marketingközegnek. Sokan már maguk sem tudják, hogy ők döntenek- e még, vagy csak az algoritmusok által szájukba adott érveket, álhíreket ismétlik. Miközben a kapcsolattartás a szeretteinkkel könnyebbé vált, mint bármikor, és az autokráciák által elfojtani kívánt hangok is fórumot találtak a közösségi hálón, az egyúttal a manipuláció átláthatatlan terepévé is vált. Mark Zuckerberg Facebook-vezérnek alighanem tetszett, amikor a Trump-kampány hirdetésdömpingjének első dollármilliói befolytak, ám nyilvánvalóan megrettent a Kongresszus épületének rohamát látva. Akkor, amikor végül személyesen döntött arról, hogy a szájton elnémítja az Egyesült Államok elnökét, megérezhette, hogy hatalma túlnőtt azon, amit szabad vállalnia. Nem véletlen, hogy közeli munkatársa, Nick Clegg a napokban elmondta: olyan ügyekben van döntéshozatali kompetenciájuk, amelyek a demokratikusan választott testületeket illetnék meg, ezért itt az ideje, hogy megosszák a hatalmukat.

Az internetes cégek megregulázásában Kína volt az első. Polyák Gábor, a Mérték Médiaelemző Műhely vezetője, az ELTE docense lapunknak felidézte, a Facebook még nem létezett, amikor a Kínai Kommunista Párt felismerte, hogy a világháló milyen veszélyeket

rejt, és milyen lehetőségeket nyújt a hatalmi elitnek. Ezért a kínai vezetés zárt, alternatív hálózatot hozott létre, és ma már valójában egészen más koordinátarendszerben mozog, mint mi itt, Európában. Igaz, időközben megkezdődött befolyásának kiterjesztése a nyugati világra is. Kína lezárható világháló zsilibrendszerét még senki sem tudta lemásolni, és valószínűleg annak sem sikerülne, aki manapság megpróbálná. Igaz, Oroszország is felkészült a határain túli hálózat lekapcsolására, de tökéletesen záró rendszert már radikális eszközökkel sem lehet kialakítani. Átütő sikert Moszkva attól a múlt héten hatályba léptett törvénytől sem várhat, amely a közösségi média működtetőit a Navalnij melletti demonstrációk miatt arra kötelezi, hogy minden olyan tartalmat blokkoljanak, amely engedély nélkül megtartott demonstrációkra toboroz.

Az Európai Unió országai közül az első működő jogszabályokat a Facebook és más tech cégek korlátozására Németország fogadta el még 2017-ben. Berlin borsos, ötvenmillió eurós bírságösszeget is kilátásba helyezett, ha a szolgáltatók jogsértő tartalmakat, például álhíreket vagy gyűlöletkeltő bejegyzéseket nem távolítanak el a felületeikről. Van részletes szabályozás Franciaországban is a választási kampányok idején közzétett álhírekről, és egy tervezetet már Lengyelország is közzétett. Fontos látni: ennek tartalma pontosan ellentétes a német szabályozással. A lényege nem az, hogy milyen tartalmakat kötelező törölni, hanem hogy mit tilos eltávolítani. A lengyel jogszabály szerint a szolgáltató akkor sem vehet le a lengyel törvényeket nem sértő bejegyzéseket, ha ezek a posztok a Facebook szabályzatába ütköznek. Mondjuk történetesen illik rájuk a gyűlöletbeszéd általuk alkalmazott meghatározása.

Polyák Gábor szerint világviszonylatban is nagy annak a két rendelettervezetnek a jelentősége, amelyet a közösségi média szabályozására az Európai Bizottság decemberben tett közzé. Az egyik jogszabály egyértelmű előírásokat tartalmaz arról, hogy a szájtoknak - köztük például a Facebooknak és a YouTube-nak - mikor kötelező eltávolítaniuk bizonyos tartalmakat, és ki viseli a felelősséget az esetleges jogsértésekért. A másik tervezet a piaci és versenyjogi kockázatokat kezeli, összegezve azoknak az eljárásoknak a tapasztalatait, amelyeket az uniós apparátus és egyes tagországok vittek végig az elmúlt években esetenként horribilis összegű bírságokat kiszabva a Facebookra és a Google-ra.

Ha ezeket az egész EU-ban kötelező jogszabályokat elfogadnák, feleslegessé válnának a nemzeti jogszabályok, amelyek felelősségi kérdésekkel foglalkoznak. Jellemző, hogy Varga Judit az uniós tervezetek nyilvánosságra hozatala után jelentette be, hogy a magyar törvénytervezetet is betervezték. Igaz, az orwelli nevet viselő Digitális Szabadság Bizottságot itthon már tavaly tavasszal létrehozták. A magyar kormány megszokta, hogy a közéleti kommunikáció alakításában megkerülhetetlen tényező legyen, hasonló kezdeményezéseiben pedig Varsó hűséges partner - mondja Polyák Gábor. Nem kizárható, hogy a közös európai szabályozás ügyében rögzös lesz a pálya - a két kelet-közép-európai ország alighanem kemény feltételekhez köti együttműködését.

Az internetes mamutcégek tevékenységének szabályozása az Egyesült Államokban is napi téma. New York állam igazságügy- minisztere még december elején trösztellenes keresetet nyújtott be a Facebook ellen, és közös kétpárti kezdeményezését 45 tagállam támogatja. Ráadásul a versenyjogi ügyekben eljáró testület, a Federal Trade Commission külön pert indított a cég ellen, amelyben a feldarabolását kezdeményezi. A perben a 2012-ben felvásárolt Instagramot és a 2014-ben bekebelezett WhatsAppot választanák le a Facebookról, amely viszont sietve integrálni akarja ezeket a rendszerébe. Állítólag csak és kizárólag a felhasználó érdekében. Milyen jó lesz, ha a Messenger fel-le járka az összes alkalmazásban! Ha a perben Mark Zuckerberg cége veszít, az jeladás lehet a Google, az Amazon, majd az Apple elleni felvonulásra is.

Bármi is lesz a két amerikai per eredménye, nehéz elképzelni, hogy a Facebooknak belátható időn belül komolyan vehető versenytársa akad, bár vannak próbálkozások. A múlt év végén indult például egy új hazai közösségi oldal, a Hundub. (Erről bővebben a 20. oldalon olvashat.) Csak remélhető, hogy az alkotók öniróniáját dicséri, és nem a nyelvérzékük hiányosságára utal, hogy az elnevezés egyértelműen a "humbug" szóra hajaz. A kétes üzleti háttérű kezdeményezés elindítói szerint náluk nincsenek védett csoportok, itt bárki bármit mondhat a kormányról, ellenzékéről, koronavírusról, bármelyik kisebbségi vagy többségi csoportról. A bicebóca Facebook-klón oldalon tehát lehet buzizni, cigányozni, ami belefér - csak ismerősöket találni nehéz, legalábbis a szélsőradikál Vadhajítások oldal rajongóin kívül.

A Facebook esetében különösen egyszerű bemutatni egy alapvető közgazdasági összefüggést, a hálózati hatást - magyarázza Polyák Gábor. Vannak termékek, amelyekhez annál többen akarnak csatlakozni, minél többen vannak már ott, és ezzel párhuzamosan nő az értékük is. Ezek - ahogyan az adott példán látjuk - elérhetik azt a méretet, amikor az adott piacra már nem lehet a versenyképesség reményével beszállni, még akkor sem, ha valaki komoly politikai befolyás birtokában állna mögé. Ezért bukott meg az Egyesült Államokban a Donald Trump által támogatott Parley oldal is, ahol a volt elnök próbálta egybegyűjteni a rajongóit.

Egyelőre nem tudhatjuk, hogy a tervezett hazai szabályozás preferál-e majd egyes szolgáltatókat, miközben másokat megszorogat. Az igazságügy-miniszter mindenesetre egyeztetett Rigó Csabával, a Gazdasági Versenyhivatal elnökével, majd úgy nyilatkozott a digitális óriásvállalatokról: "azok magatartása gyakran nemcsak a véleménynyilvánítás szabadságát sérti, de a tisztességes versenyt és a fogyasztói jogok teljes körű érvényesítését is veszélyezteti".

Péterfalvi Attila, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) elnöke lapunknak elmondta: a Digitális Szabadság Bizottság januári ülésén még nem tárgyalt törvénytervezetről. A bizottság tagjai azonban kifejtették álláspontjukat a lehetséges jogszabályról. Ő maga olyan szabályozást javasol, amelyben az adatvédelmi hatóság fontos szerephez juthat a profilok felfüggesztésének vagy bejegyzések törlésének folyamatában.

A NAIH-elnök abból indul ki, hogy minden természetes személy véleménye kétszeresen is személyes adat. Annak is, aki a véleményt megfogalmazta, és annak is, akit minősítettek. Ez mindenkinek az esetében így van, de különös súlyt kap, ha az illető közfeladatot lát el. A személyes adatok kezelését pedig szigorú uniós rendelet (a GDPR) szabályozza, amely előírja a nemzeti jogalkotók számára, hogy jogszabályban hangolják össze a személyes adatok védelméhez fűződő jogot a véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozó előírásokkal.

"Az én álláspontom a nyilvánosság szélesítésére vonatkozik - mondta a 168 Órának Péterfalvi Attila. - Arra, hogy ne lehessen cenzúrázni."

A NAIH-elnök kifejtette: nem lehet egy amerikai vállalat kompetenciája, hogy Magyarországon egy személyes adatot törölnek-e. Minthogy a vélemény is személyes adat, ezért azt, hogy törölhető-e vagy sem, a GDPR alapján csak az adott ország hatósága vagy bírósága döntheti el. Ebből a folyamatból tehát az adatvédelmi hatóságot nem lehet kihagyni. Kérdésünkre, hogy mi a helyzet a rágalmozással, hamis hírek terjesztésével, vagy akkor, ha valaki az amerikai kongresszus elleni támadás mintájára a Parlament rohamára szólít fel, Péterfalvi Attila úgy reagált: természetesen minden eset külön elemzést igényel. Ám általánosságban elmondható, hogy azokat a véleményeket, amelyek a magyar törvények szerint bűncselekménynek minősülnek, a közösségi médiának mindenképpen törölnie kell. De semmi mást nem törölhet önként és a saját döntése alapján. Ezek a kérdések nemzeti kompetenciába tartoznak, amelyekről nem dönthet egy adatkezelő az Amerikai Egyesült

Államokban, de egyablakos ügyintézés keretében a GDPR alapján az ír adatvédelmi hatóság sem, ami pedig a múltban megtörtént.

A Facebook magatartása a hamis hírekkel és a fizetett politikai hirdetésekkel kapcsolatban nagyot változott az amerikai választások hatására. És alighanem ennek hatása is érződik a már 2022-re készülő magyar hivatalosság terveiben. Korábban még arról olvashattunk, hogy minden fideszes képviselőjelöltnek van olyan munkatársa, aki a neten terjeszti a párt által kiküldött tartalmat. Az ELÉG! elnevezésű propagandaoldal szerkesztőiről egy feljelentés nyomán a NAV írta meg, hogy őket a kapcsolat@fidesz.hu címen lehet keresni, az Alapjogokért Központ egyik vezetője pedig a megafon.hu címen toborozta azokat a jelentkezőket, akik a "konzervatív forradalom" profi Facebook-harcosai akarnak lenni. Mint egy videóban kifejtette, a választás "a Facebookon dől el, és ott kell jobbnak lennünk a baloldalnál".

Kétségtelen, hogy a globális médiamonopóliumok túlnőttek önmagukon. Ezeket szabályozni kell, hogy működésük átlátható legyen, ne zárt kapuk mögött, önkényesen hozzanak döntéseket - mondta a 168 Órának Polyák Gábor. Azt azonban nehéz elfelejteni, hogy addig a Facebook és a Google nem volt a kormány célkeresztjében, amíg a Fidesznek tetsző üzeneteket ugyanolyan mennyiségben terjesztette, mint a Mediaworks. Ma azonban, amikor a közösségi oldalak nagyobb figyelmet fordítanak a gyűlöletbeszéd és az álhírek visszaszorítására, hirtelen ellenségek lettek. Most eladható történetnek látszik, ha a Facebookból lesz az új Soros. Pedig a médiakutató szerint alighanem mindnyájan jobban járnánk, ha a szabályozás inkább az Európai Unióra maradna.

BARÁT JÓZSEF

[Eredeti](#)

(168 óra, 2021. február 11., csütörtök, 6+7+8+9+10+11. oldal)

A GOOGLE TELEPESEI

BÁR A TRÖSZTELLENES TÖRVÉNYEK NEM SZÁMÍTANAK ÚJDONSÁGNAK, A TECH ÓRIÁSOK EGYEDURALMÁNAK MEGTÖRÉSE NEM LESZ EGYSZERŰ. A FŐ GOND A TERRITORIÁLIS PROBLÉMA.

A Catan telepesei az egyik legjobb stratégiai játék, amelyben nem háborúzni, hanem üzletelni kell. Nyersanyagokat kell termelni, hogy falut, várost, utakat és kikötőket építhessünk. Ideális esetben a játékosoknak egy-egy nyersanyagból rendre több, másból kevesebb jut, így kialakulnak a tégláépítő, birkatenyésztő vagy erdőbirtokos, búzatermelő játékosok. A kereskedés elemi feltétele az előrejutásnak.

Van azonban egy kártya, amelyik romba döntheti a játékosok dédelgetett terveit: a monopóliumkártya. Ha ezt egy játékos kijátssza, akkor adott nyersanyagból minden darabot be kell szolgáltatnia. Mondjuk minden téglát. Így körökon át senki sem tud utat, falut, várost építeni, illetve csak nagyon drágán tud vásárolni a monopolhelyzetbe került játékosárstól. A monopolista persze dőzsöl.

De hogy jön ide a Google?

A valóságban nem egy kártya, hanem valamilyen piaci torzulás miatt alakul ki a monopólium, és ezt a torzulást a piac nem képes maga felszámolni. Ilyen piaci torzulás a Google - és természetesen a többi tech óriás, a Facebook és az Amazon - egyeduralma. Hogy

mi okozta ezt a torzulást, az most mellékes. Jelen állás szerint ezek a cégek megkerülhetetlenek, s a megkerülhetetlenségük miatt a játéktérben mindenki rosszul jár.

A Google és a Facebook bevétele az online hirdetési piacról származik. Előbbi százhatvan-, utóbbi hetvenmilliárd dollár bevételt ért el 2019-ben, s ezek a számok brutális ütemben növekedtek az elmúlt évben. Ezt a pénzt leegyszerűsítve a korábbi piaci szereplőktől halászták el a cégek, eltérő módszert alkalmazva. A Google egyszerre szolgáltat platformot - böngészőt -, működtet keresőmotort, és nyújt különböző szolgáltatásokat (YouTube, térkép, e-mail, tárhely, szöveges táblázatszerkesztő), és ezt az egészet el tudja adni hirdetési felületként. Ingyenesen nyújt szolgáltatást, amelynek révén brutális forgalmat generál, majd ezt a forgalmat kihasználva nyújt immár pénzért hirdetési felületet. Mindeközben a rendelkezésre álló adatokat a maga céljaira is felhasználja.

A Facebook stratégiája hasonló, csak épp a közösségi média mindenfajta leágazásait használja ki, vagyis például az Instagramot, a WhatsAppot, a Marketplace-t. Mindkét vállalat gigantikus adatbázison ül, amelyet természetesen ki is használ, optimalizálja a hirdetéseket, miközben ezeket az adatokat a konkurens cégek nem használhatják fel szabadon. Ezzel nehezen tud versenyezni bármilyen direkt hirdetés egy újságban vagy rádióban, weboldalon, a hirdető pedig egyre inkább rá vannak utalva ezekre a platformokra - hiszen ha itt nem hirdetnek, hatalmas eléréstől esnek el.

Vagyis a két cég jelentős károkat okoz minden a piaci szereplőnek, amelyik hirdetést értékesít és amelyik hirdetni akar. Emellett természetesen a technológiában is minden le tudnak uralni, hiszen ha a legnagyobb ingyen van, akkor miért is akarna bárki is fizetni térképekért, e-mailekért vagy videomegosztásért. Így a fejlesztések egyetlen reális célja az, hogy majd az egyik óriás felvásárolja a kis startuptot csilliárdokért - rosszabb esetben lemásolja az ötletet, a kis startup meg mehet a lecsóba.

Az Amazon térnyerése hasonló: egyszerre szolgáltat piacot és árul maga is termékeket. A beszállított információkat tehát a konkurens kereskedőcégek ellenében fel tudja használni.

Ez azt jelenti, hogy a Google, a Facebook és az Amazon is szépen kijátszotta a maga monopóliumkártyáját: kérték a szereplők hirdetési bevételeit. Ám míg a Catanban néhány kör után eltűnik a monopóliumkártya káros hatása, a valóságban ez a torzulás megmarad. Vagyis mesterségesen kell megszüntetni a torzulást.

A kezdetek

De megszüntethető-e? Igen és nem. A monopóliumok káros voltát természetesen nem ma fedezte fel a tudomány, és nem is ma kezdtek el az államok fellépni ellene. Az első jelentős lépés az ipari forradalom korában történt, amikor 1890-ben az Egyesült Államokban hatályba lépett a Sherman-féle antitrösztörvény.

A szabályozást az hívta életre, hogy a John D. Rockefeller tulajdonolta vállalat, a Standard Oil a teljes gazdaságot fojtogató erőfölénybe került. A 19. század végére az olajtársaság felelt a kitermelt olaj 95 százalékáért, és a kiskereskedelmi forgalom 85 százalékáért. Vagyis ugyanaz a vállalat uralta a nagykereskedelmet, mint a kiskereskedelmet. A Standard Oil határozta meg az árakat, és természetesen olyan árat határozott meg, amilyen neki a leginkább megfelelő volt - magasat. Persze nem lenne fair, ha mindent Rockefellerre kennénk, hasonlóan nyomasztó fölénye volt a J. P. Morgan fémjelezte U. S. Steelnek is, amely az acélgégyártásban volt megkerülhetetlen a századfordulón.

Könnyű belátni, hogy a vasútépítés és gépesítés aranykorában az acél, a kőolaj és a szén előállítás és kereskedelme akkora hatalmat jelentett a 19. század végén, mint most az információtechnológia-szektor szinte teljes uralma és irányítása. Vagyis most ugyanúgy le kell törni a tech óriásokat, mint százharminc éve az ipari mamutokat.

Felmerül persze a kérdés: sikerült-e ez egyáltalán? Rockefeller neve ma sem a bukott gyáros metaforájaként jut eszünkbe, s az sem a piaci pozíciók megsemmisítésére utal, hogy J.

P. Morgan nevét ma is egy befektetési bank viseli. Hogy is volt ez akkor? És egyáltalán: az állam fel tud lépni hatékonyan a monopóliumok ellen?

1890-ben, az antitrösztörvény hatálya lépését követően az állam azt a célt tűzte ki, hogy feldarabolja a Standard Oilt. A vállalat természetesen nem akart önként a bitó alá menni, ezért hosszú pereskedés vette kezdetét. Ez 1914-ig tartott, amikor is 34 külön cégre darabolták a Standard Oilt. Gondolhatnánk, hogy akkor az állam mindent jól csinált, ám ez nem ennyire egyértelmű. A kritikák szerint a darabolást követően az új vállalatok nem kezdtek el versengeni egymással, nem indult el árverseny. Az mindenesetre beszédes, hogy az akkor létrejött cégek jogutódja ma a BP, az ExxonMobil és a Charlton is. Hasonlóképpen fel akarta darabolni az állam a US Steelt is - hogy mekkora vállalatról is volt szó, azt jól mutatja, hogy a Wall Streeten csak The Corporation névvel illették a céget. A pereskedés 1920-ig tartott, amikor az állam elbukta a darabolási kísérleteit.

Az elmúlt száz évben persze számos olyan ügy és eljárás volt, amely a monopóliumok lefejezéséről, felszámolásáról szólt, és nem csak olyan stratégiaileg kiemelt szektorokban, mint a vasút vagy az acélipar. A háború után emlékezetes volt a filmgyárak megregulázása is. Az Egyesült Államokban ebben az időben a filmgyárak voltak az élet és halál urai a szórakoztatóiparban. A színészek alkalmazottak voltak korlátozott jogosítványokkal, a filmgyárak pedig a gyártási kapacitás mellett forgalmazói jogokkal is rendelkeztek. Ez azt jelenti, hogy gyártották, majd le is vetítették a saját filmjeiket a saját mozijaikban. Ezzel pedig hátrányba kerültek azok a mozivállalatok, amelyek nem gyártottak maguk is filmet. Az ügy vége az lett, hogy a gyártók kénytelenek voltak eladni forgalmazói hálózatukat, így a piacon szétvált a gyártás és a forgalmazás üzletága.

Ez a fajta kettősség ma is megvan a televíziós csatornák és a saját gyártású műsoraik esetében - a két nagy szolgáltató, az HBO és a Netflix -, de ez egyelőre nem vet fel versenyjogi kérdéseket. Kisebb piacon, de ugyanez a helyzet a könyvpiacra is például Magyarországon: a nagy kereskedővállalatok kiadót is működtetnek, ami a kisebb kiadók számára jelenthet nehezített terepet, hiszen nincs olyan platform, ahol extra költségek nélkül tudnák a saját kiadványaikat promotálni.

Antitechóriás-törvények

A Google, a Facebook vagy az Amazon gazdasági erőfölénye tehát nem ismeretlen probléma a gazdaságban. Esetükben csak az a különleges, hogy a szabályozás - és itt nemcsak a versenyjogi ügyekről van szó, hanem fogyasztóvédelmi vagy adózási szabályokról is - egészen a közelmúltig a fizikai jelenlét alapján határozta meg a hatálya alá tartozó vállalatokat. Ez viszont most nem lehetséges.

Ennek ellenére van megoldás arra, hogy valamiképp szabályozva legyenek ezek a vállalatok. Az Európai Bizottság tavaly decemberben nyújtotta be a Digital Market Act és a Digital Service Act tervezeteket, amelyek a tech óriások megregulázását célozzák. Nagyjából azzal lehet számolni, hogy a tervezetből körülbelül két év múlva lesz hatályos szöveg. Ez nem ajánlás lesz, vagyis ha hatályba lép, akkor a szabályozást minden tagállamban kötelező lesz alkalmazni. Fontos, hogy itt nem a szólásszabadság a fő kérdéskör, hanem a cégek közti verseny szabályozása, a fogyasztók hatékonyabb védelme, és az erőfölénnyel való visszaélés megszüntetése.

Bár nagyjából mindenki a félhomályban tapogatózik, azért van példa a közelmúltban is arra, hogy az unió hatékonyan tudja rendezni a versenyjogi ügyeket. Hasonló folyamat zajlott le az energiaszektorban, a vasúti infrastruktúrában, a banki PSD2 esetében - mondta a 168 Órának Szabó Levente, a Klart Legal ügyvezető partnere. Nyilván újdonság, hogy ezek a szolgáltatók nincsenek letelepedve, vagyis a fő gondot a területiális szempontok okozzák. Mindazonáltal az EU versenyjogi szabályozása figyelembe veszi a potenciális átfedő és kapcsolódó piacokat is, vagyis előrelátóbb, mint például az USA szabályozása. Utóbbi

ugyanis abból indult ki a kilencvenes években, hogy az internet szűz terület, ahol nincsenek monopóliumok, a szabályozásnak csak arra kell figyelnie, hogy a legnagyobb piaci szereplők ne egyesülhessenek, a potenciális hatásokat kevésbé vizsgálják. Ehhez képest előállt az a helyzet, hogy a nagy cégek felvásárolták a kis szereplőket, majd elszorították vagy beépítették azok fejlesztéseit. Ez végeredményben az innováció gátjává vált.

Bár a hírek arról szólnak, hogy a cél a Google vagy a Facebook feldarabolása, valójában ez csak a végső döntés lehet - magyarázza Szabó Levente. Első körben a bírságolás és az egyéb szankciók révén a szabályok betartására kötelezik a cégeket. Ez főként a platformsemlegességet jelenti, így különösen a hirdetési adatok kezelésének rendezését, transzparenciáját. Vagyis például a Google esetében olyan helyzetet kell teremteni, ahol a Google által üzemeltetett platformon az egyes szereplők ugyanolyan eséllyel indulnak, mint a Google mint piaci szereplő. Ezt vagy az úgynevezett kínai nagy fal alkalmazásával lehet elérni - vagyis a vállalat egyes üzletágai szisztematikusan és hermetikusan el vannak zárva egymástól -, vagy külön cégbe kell kiszervezni az egyes üzletágakat. Bár a visszaélések megszűnését nem lehet garantálni, az azért biztos, hogy ezekkel a lépésekkel meg lehet nehezíteni a visszaéléseket - mondta a szakjogász.

Egyrészt nagyon hatékonynak tűnő eszköz lehet a tervezett napi árbevétel alapján meghatározott szankcionálás, ez ugyanis jóval nagyobb ütést jelenthet, mint az egyszeri fix összegű büntetés, másrészt a tapasztalatok azt mutatják, hogy az igazi fék az lenne, ha a cégvezető személyét is érintené a szankció. Ha a cégvezető, a döntéshozó pénze és státusza kerül veszélybe, az jóval nagyobb visszatartó erő. Hasonló tapasztalható például a cégvezetést érintő ügyeknél, ahol akár el is tilthatják az ügyvezetőt, tulajdonost a cégügyektől - hozzá kell tenni, hogy ez a súlyos visszaélések, csalások esetében következhet csak be.

Az igazi áttörést ugyanakkor nem is feltétlenül a hatósági szankciók és szigorítások jelentik majd Szabó szerint. Ennél sokkal fontosabb, hogy mit tehetnek és mit tesznek majd a piaci szereplők. A szabályozás alapvetően azt a célt is szolgálja, hogy az adott platformon gyűjtött adatokkal a piaci szereplők - vagyis a cégek, a hirdetőik - maguk rendelkezzenek. Vagyis ha egy cég begyűjtött adatokat a Facebookon, akkor azt az adatbázist jogában áll egy az egyben átvinni egy másik szolgáltatóhoz. Nem kell nulláról kezdenie az építkezést, különösebb veszteség nélkül elhagyhatja a platformot és továbbállhat. Nagyjából úgy, mintha a számát áthordozná egy másik távközlési vállalathoz.

És a nagy kérdés az lesz, hogy ezt az üzleti partnerek milyen módon kényszeríthetik ki, és milyen módon léphetnek fel a cégekkel szemben. Egy-egy vita során például kulcsfontosságú lesz, hogy Magyarországon - vagy bármely uniós államban - perelhető lesz-e a szolgáltató vagy sem. Ez a tényező akár sokkal fontosabb is lehet, mint az, hogy egy hatóság milyen bírságot tud és hajlandó kiszabni. Ha a piaci szereplők részéről általánossá válik a számonkérés, akkor tud ténylegesen megbomlani a Google vagy a Facebook által kialakított egyeduradalom.

[Eredeti](#)

(168 óra, 2021. február 11., csütörtök, 15+16+17+18. oldal)

Hamis parfüm okozhat bajt

FOGYASZTÓVÉDELEM Mi a legjobb ajándék Valentin-napon? Ha valaki a kérdésre adott válaszként a virág és a csoki mellett a parfümöt is megemlíti, jó, ha tisztában van azzal: gyakori a hamisítás.

Veszélyes a hamis parfüm

Gyakran káros, mérgező vegyi anyagok is kerülnek a fiolákba

A hamis illatszerek manapság jellemzően a Távol-Keletről érkeznek Magyarországra, de közel-keleti vagy észak-afrikai országokból is egyre gyakrabban kerül hozzánk efféle áru.

CSALÁS Mi a legjobb ajándék Valentin-napon? Ha valaki a kérdésre adott válaszként a virág és a csoki mellett a parfümöt is megemlíti, jó, ha tisztában van a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) tapasztalataival. - Az elmúlt évek hamisítási listáján a ruhák, a táskák, a napszemüvegek, a mobiltelefonok, a gyerekjátékok és a parfümök szerepeltek a legelőkelőbb helyeken - mondta a NAV szóvivője a Magyar Nemzetnek. Kis Péter András szerint az illatszerek nagymértékű hamisításának oka rendkívül egyszerű.

A parfümök a gyorsan forgó fogyasztási cikkek közé tartoznak, áruk ellenben elég magas, így remek üzletet kínálnak a hamisítóknak, akik az árérzékeny, de jó minőséget kereső vásárlókra vadásznak. A hamis parfümből viszont általában éppen egy dolog hiányzik: a minőség.

Mint megtudtuk, a hamisítók a legkülönbözőbb összetevőkkel dolgoznak. - Gyakori, hogy a fiolában egyszerű víz van, amibe némi illatanyagot csepegtetnek. Rosszabb esetben káros hatású vegyi anyag lötyög az üvegben, s arra is volt példa, hogy állati vizeletet tartalmazott a parfümként árult pancsolt termék - ismertette az utóbbi idők hatósági tapasztalatait a szóvivő. Emiatt a hamisítványokkal a legnagyobb probléma az, hogy - a gazdaságnak okozott károk mellett - veszélyt jelenthetnek az egészségre, hiszen lényegében sohasem tudható biztosan, milyen anyagokat tartalmaz a folyadék.

Kis Péter András beszélt arról is, hogy a hamis parfümök manapság jellemzően a Távol-Keletről érkeznek Magyarországra, de közel-keleti vagy észak-afrikai országokból is egyre gyakrabban kerül hozzánk efféle áru. - Általában távol-keleti, közel-keleti, román és magyar állampolgárságú árusoktól foglal le hamis árut a NAV - közölte a szóvivő. De vajon, mihez kezd a NAV a lefoglalt hamis illatszerekkel? - Törvény tiltja meg, hogy a szellemi tulajdonjogot sértő termékeket értékesítsük, azok tehát semmiképpen sem kerülhetnek vissza a piaci forgalomba - kezdte Kis Péter András. Így tehát - ellentétben a hamis ruhával vagy a jogsértő módon gyártott raklappal - csak a megsemmisítés jöhet szóba. - A jogerős döntés után a lefoglalt parfümököt a NAV elkobozza és megsemmisíti. Ez általában összezúzással, összetöréssel, égetéssel történik meg, mégpedig veszélyeshulladék-feldolgozó telepeken. A legmegfelelőbbek a veszélyes hulladék elégetésére alkalmas erőművek - magyarázta a szóvivő.

Kis Péter András végezetül arról beszélt, hogy a hamisítás visszaszorítása az adóhatóság egyik állandó feladata. Az egyes szállítmányok leleplezéséhez a NAV részletes kockázatelemzéseket végez, de fontosak az állampolgárok bejelentései, a gazdasági szereplők jelzései is. A hatóság tehát többféle forrásból merít, amikor célirányos akciókba kezd a közterületeken, a piacokon, az üzletekben. Emellett a NAV emberei naponta ellenőrzik a közúti és az egyéb határátkelőhelyek áruforgalmát is.

Félmilliárdos értékű illatszerfoglalás

Az elmúlt évben a hatóság munkatársai - vámeljárással, szabálysértési ügyben és büntetőeljárással - összesen több mint 47 ezer különféle kiszerezésű parfümöt találtak. A fiolák mindent egybevéve 525 millió forintot kószálhattak. A különböző szabálysértések miatt lefoglalt parfümök kivétel nélkül hamisítványok voltak, ezt vagy a sértett vállalkozások, gyártók, vagy a kirendelt szakértők erősítették meg.

Az elkobzott árut megsemmisítik a veszélyes hulladék elégetésére alkalmas erőművekben

Mediaworks-összeállítás szerkesztoseg@mediaworks.hu

[Eredeti](#)

(Nógrád Megyei Hírlap, 2021. február 11., csütörtök, 1+7. oldal)

Nívó

Vannak-e szavatossági jótállási jogunk, ha a kereskedő úgy ajánlja a portékáját, hogyha veszel bizonyos mennyiségű kapszulát, akkor ingyen adnak hozzá egy kávéfőzőt? Az értékesítésnek ez a formája egyáltalán nem szokatlan manapság, több cég is csinálja. A kérdés persze az, vajon mi van akkor, hogyha a gép, amit ugye kvázi ingyen adtak, meghibásodik? Köteles-e javítani vagy cserélni vagy sem, mondjuk azért, mert hogy éppen ingyen adta? 40 milliós bírságot kapott a CIB Bank. Az ok az ügyfelek nem korrekt tájékoztatása. Emiatt egyébként akár rossz, számukra anyagilag hátrányos döntést is hozhattak az emberek. A részletekbe belemegyünk és természetesen az izgat legjobban, aki tudja bizonyítani, hogy emiatt ráfázott anyagilag, azt köteles-e a bank kielégíteni? És még mindig van mit megtanulnunk az új jótállási szabályokból, úgyhogy ma is folytatjuk, erre számíthatnak és végül, nem utolsó sorban, van képük hozzá. Bocsánat, de felháborító, hogy miközben tavaly több hónapig alig volt gépkocsiforgalom, nem voltak szemérmesek a biztosítók a jóval kevesebb kár ellenére sem, a hírek szerint több milliárd hasznot zsebeltek be. Igen vastagon fogott a ceruzájuk az ideai árakkal, ugyanis átlagosan 9 százalékkal emelték meg a kötelező gépjármű felelősség biztosítás díját, de például Budapesten ez a 9 nem 9, hanem 15 százalék. Hogy is van ez? Közbeléphet-e ilyenkor a pénzügyi felügyelet vagy a piactörvény ellen nincs orvosság? Be kell vennünk ezt a keserű kapszulát? Erről is szó lesz a mai műsorban. Címkék: Parragi Attila fogyasztóvédelmi szakértő, kapszulas kávéfőző gyártók, vevőszerezés, kapszulavásárlás, ingyen kávéfőző, jótállás, Binder István felügyeleti szóvivő, Magyar Nemzeti Bank, kgfb, emelkedő biztosítási díjak, CIB Bank, 40 milliós bírság, ügyfelek nem korrekt tájékoztatása, befektetések, hátrányos döntés.

[Eredeti](#)

(KlubRádió, 2021. február 11., csütörtök, 14 óra)

Kiszolgáltatott helyzetben a fogyasztók - mi segíthet?

Gyorsjelentést adott ki a Gazdasági Versenyhivatal a 2020-as tevékenységéről, ugyanis a magyarok sok esetben nincs tisztában a GVH működésével és annak eredményeivel - mondta a Trend FM-nek adott interjúban Rigó Csaba Balázs elnök.

Mint ismert, a héten jelentette be a Gazdasági Versenyhivatal (GVH), hogy 40 millió forintra bírságot az Airbnb-t. "Az online tér meleg ágya lett a visszaéléseknek és az agresszív, sokszor jogszabályba ütköző marketingtevékenységnek, miközben az átlagember

azt sem tudja, hogy kihez fordulhat a jogai védelme érdekében" - érvelt a gyorsjelentés mellett Rigó Csaba Balázs a rádiósnak. Rigó Csaba Balázs (Fotó:MTI/Balogh Zoltán) Az elnök szerint a GVH-hoz is sok olyan bejelentés érkezik, amit nem tudnak kezelni, mivel nem a hivatal hatáskörébe tartozik. A problémának az orvoslására applikációval igyekeznek a fogyasztókat támogatni. A cél az, hogy bárki, akár digitálisan is bejelenthesse a panaszát egy erre dedikált alkalmazáson keresztül, amit központilag feldolgoznak és továbbítják a megfelelő szervhez. A folyamat végén a panaszost közvetlenül felhívják az adott szervtől és megindulhat a segítségnyújtás folyamata. Elhangzott továbbá, hogy a közösségi média sok esetben a "házibuli szabályok" alapján működik. Az oldal üzemeltetője meghatározza, hogy mit lehet csinálni a platformon és mit nem. Ha valaki ezeket a szabályokat nem akarja betartani, akkor egyszerűen nem engedik be, vagy kizárják a buliból" - válaszolta a helyzetet a Gazdasági Versenyhivatal elnöke, aki szerint ez a felállás rengeteg visszaélésre ad lehetőséget. Rigó Csaba Balázs elmondta azt is, hogy az Európai Bizottság 2023-ra ígér szabályozást a kérdésben, viszont szerinte a probléma megoldása nem várhat addig. A nemzetállamoknak kell lépniük, ahogy Lengyelország is tette. "Németország és Magyarország is követi ezt a példát és készülnek már azok a törvénytervezetek, amelyek megregulazzák majd az eddig szabadon tevékenykedő technológiai óriásokat. További részletek és a teljes beszélgetés itt hallgatható meg. -

[Eredeti](#)

(privatbankar.hu, 2021. február 11., csütörtök)

Valóban ingyenes a Facebook használata?

Te is használod a Facebookot? Úgy gondolod, hogy Facebook-felhasználóként ingyenesen láthatod ismerőseidet, barátaidat, ingyenesen oszthatod meg a gondolataidat, örömid és bánatod, vagy értesülhetsz a hírekről?

A Gazdasági Versenyhivatal és a Facebook "összecsapása" A Gazdasági Versenyhivatal 2019. decemberében, több éves vizsgálatot követően hozta meg döntését a Facebookkal kapcsolatban, melyben az ingyenességet vizsgálta. Pontosabban azt, hogy valóban ingyenes-e a Facebook használata a felhasználók számára - kezdi az Érthető Jog friss bejegyzését dr. Kocsis Ildikó ügyvéd. A döntést végül a Facebook 1,2 milliárd forintja bánta, annyi volt ugyanis a büntetés. Bár a Facebook azóta módosította a kifogásolt magatartást, nem árt, ha felhasználóként tisztában vagy vele, mivel is "fizetsz" a Facebook használatáért. Mert, hogy nem ingyenes, azt a Gazdasági Versenyhivatal egyértelműen kimondta. A kérdés, hogy miért, mi alapján? Mi az a Gazdasági Versenyhivatal? A Gazdasági Versenyhivatalt - rövidítve GVH-ként láthatod - az Országgyűlés hozta létre. Működését 1991. január 1-jén kezdte meg. Egyik feladata a gazdasági verseny tisztasága feletti őrködés, a piaci verseny szabadságának és tisztaságának védelme. Ennek keretében vizsgálhatja a piaci szereplők magatartását, azzal kapcsolatos kötelező döntéseket hozhat, és szükség esetén bírságot is kiszabhat. Miért került a Facebook a Gazdasági Versenyhivatal elé A Versenyhivatal érdeklődését a Facebook egy korábbi regisztrációs oldala keltette fel, ahol még az szerepelt, hogy "Ingyenes és az is marad. " Vagyis a Facebook a regisztráció során azt kommunikálta a felhasználók felé, hogy a használat ingyenes. A kérdéses vizsgálat során a Versenyhivatal a fogyasztók érdekeinek védelmében lépett fel az óriással szemben. A vizsgálat alapját a

fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvény adta. A döntésből kiderül, hogy a Facebookkal szembeni "versenyfelügyeleti eljárásban érintett fogyasztók azok a természetes személyek, akik önálló foglalkozásukon és gazdasági tevékenységükön kívül eső célok érdekében, felhasználóként vannak jelen a Facebookon. Megtekintik az ott megjelenő bejegyzéseket, posztokat, híreket, hirdetéseket, egyéb tartalmakat, továbbá egyéb fogyasztói aktivitást mutatnak, tartalmat generálnak". A Versenyhivatal azt vizsgálta, hogy megtévesztő-e az ingyenes szolgáltatásra vonatkozó állítás. Hogyan működik a Facebook? Nyilván te magad is tudod, hogyan működik a Facebook, hogyan tudsz megosztani tartalmakat, hogyan láthatod mások véleményét, képeit, videóit. Most nem is ez a lényeg. A lényeg, hogy a Facebook - bár pénzt nem kér a fogyasztónak minősülő felhasználótól - a felhasználók adatainak hirdetésekhez történő felhasználásával jut nem is csekély bevételhez. Mit kifogásolt a Versenyhivatal? Anélkül, hogy a Gazdasági Versenyhivatal 54 oldalas döntését részletesen ismertetném (annyit elárulhatok, hogy nem egy könnyű esti szórakoztató olvasmány, de nem is ez a feladata), nézzük meg a lényegét. Azt, ami számunkra, Facebook felhasználók számára fontos. A Versenyhivatal úgy foglalt állást, hogy a fogyasztók az "ingyenes" jelző esetén azt várhatják el, hogy "ingyenesen" részesülnek valamilyen áruban vagy szolgáltatásban, azaz semmit sem kell cserébe tenniük vagy adniuk. Ilyen esetben fokozottan igaz, hogy a fogyasztók nem olvassák el az általános szerződési feltételeket, különböző adatkezelési tájékoztatókat, hiszen úgy vélik, hogy nincs mit veszteni, nem kell érte fizetni. A Facebook modell esetén azonban a fogyasztók, a felhasználók részéről van ellenszolgáltatás. Ez pedig nem más, mint a saját adataink, a saját aktivitásunk, mely a Facebook és a hirdetők számára gazdasági értékkel bíró információ. Ez biztosítja a Facebook számára, hogy hirdetői nagy pontossággal célsozzák meg a felhasználókat. "A Facebook esetében a használatért adatainkkal, fogyasztói aktivitásunkkal és ezek kockázataival fizetünk" - mondta ki a GVH. Éppen ezért ítélte megtévesztőnek az "Ingyenes és az is marad." szlogennel az ingyenesség ígéretét a Facebook részéről. Mi a helyes a Facebook részéről? A döntés arra is kitért, hogy mi a helyes magatartás ebben az esetben, hogyan kellene a felhasználókat tájékoztatni. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az ingyenesség ígérete helyett nem a "nem ingyenes" állítás a helyénvaló, hanem az olyan kommunikáció, amely a fogyasztói ellentételezést megfelelően bemutatja. A Facebook változtatott. No, nem azon, hogy a felhasználói adatainkkal "fizetünk" a használatért, hanem azon, hogy erről tájékoztat bennünket. A regisztráció, vagyis az új fiók létrehozása során az "Ingyenes és az is marad" szlogent felváltotta a "Gyors és egyszerű". Ezen kívül a felhasználási feltételekben a Facebook így tájékoztat bennünket: "Nem kérünk díjat a Facebook általad történő használatáért. Ehelyett vállalkozások és más szervezetek fizetnek nekünk azért, hogy hirdetéseket jelenítsünk meg neked termékeikről és szolgáltatásaikról." Természetesen ennek során személyes adatainkat is felhasználják. Mi a tanulság? Tagadhatatlan, hogy a mai digitális korban az adatok, köztük a személyes adatok jelentősége megnőtt. Olyannyira, hogy az adatot a gazdasági élet "új olaja"-ként is emlegetik. Láthatjuk, hogy jogszabályokkal, hivatalos eljárásokkal is igyekeznek védeni a személyes adatainkhoz kapcsolódó jogainkat. Gondolj csak a hírhedt, igen szigorú új uniós adatvédelmi rendeletre, mely GDPR néven talán számodra is ismerősen cseng. Ugyanakkor nem szabad felhasználóként sem elfelejtenünk, hogy amiért nekünk nem kell fizetni, azért mindig fizet valaki más. Egyetlen vállalat, rendszer sem tartható fenn pénzforrások nélkül. Önmagában ezzel nincs is gond. A lényeg, hogy tisztában legyünk vele, hogy mikor és mihez adjuk a hozzájárulásunkat. Ehhez pedig legyünk körültekintők. Senki nem mondta, hogy életünk és főként családunk, barátaink minden percét közzé kell tennünk a social médiában. Azt, hogy mit osztunk meg a Facebookon, Instagramon rajtunk, felhasználókon áll. dr. Kocsis Ildikó ügyvédÉrthető Jog -

Eredeti

(uzletem.hu, 2021. február 11., csütörtök)

Ausztrál mintára törheti be a techcégeket az Unió is

Az ausztrálok mellett már európai politikusok is kifizetnének a netes platformszolgáltatókkal azoknak a médiatartalmaknak a felhasználását, amelyekből közvetett módon hasznot húznak.

Ausztráliában tavaly került terítékre az a törvényjavaslat, amely a nagy technológiai szolgáltatókkal, így a Google-lel vagy Facebookkal külön díjakat fizettetne a helyi médiaszolgáltatók anyagainak felhasználásáért. Az új szabályozás az ingyenességre épülő internetes modellel egyidős problémát próbálja orvosolni, arra kötelezve a keresőszolgáltatásokat, hogy a találati oldalakon való átkattintások után, tulajdonképpen a PPC modellt megfordítva fizessen a tartalomszolgáltatóknak (így például a híroldalak üzemeltetőinek), amelyek anyagaira tereli a forgalmat. Mivel a technológia óriások saját maguk nem gyártanak cikket vagy videót, a tartalmak előállítói pedig nem rendelkeznek azzal az infrastrukturális háttérrel, hogy azokat akár tíz- vagy százmilliókhoz is eljuttassák, ez a kölcsönhatás elvileg mindenkinek előnyös lenne. A domináns piaci pozícióba került techcégek azonban lefölözik az online hirdetési piac legnagyobb részét, vagyis a hirdetők neki, nem pedig a tartalomszolgáltatóknak fizetnek. Ráadásul az online platformok a kapuőr (gatekeeper) szerepében közvetlenül befolyásolják, hogy a felhasználók milyen tartalmakhoz férhetnek hozzá, és az adott tartalom elérheti-e egyáltalán a közönségét. Az ausztrál szabályozástervezet drasztikus módon oldaná fel ezt az ellentétet, sőt olyan jogosítványokat is adna az érintett médiavállalatoknak, mint amilyen a keresők algoritmusához való hozzáférés lenne a frissítések bevezetése előtt két legalább héttel. Ez utóbbi is könnyen indokolható, hiszen egy hirtelen változás szélsőséges esetben öt perc alatt kirakhat valakit a saját üzletéből, töredékére csökkentve az addigi forgalmat; másfelől az is világos, hogy kissé túlökné a hintát, és onnantól az új kedvezményezettet juttatná tisztességtelen előnyhöz mindazokkal szemben, akik nem rendelkeznek hasonló jogosultságokkal. A big tech szolgáltatók természetesen minden erejükkel tiltakoznak az ausztrálok elképzelései ellen, ami egyébként már át is ment az ottani alsóházban, és éppen az illetékes szenátusi bizottság előtt van. A Google a maga részéről többször is az ausztrál piacról való kivonulással fenyegetőzött, ahhoz hasonlítva az egészet, mintha pénzt akarnának szedni a buszofortól, amiért odaviszi a vendéket egy étteremhez. (A hasonlat arra nem tér ki, hogy az említett buszoför ezen kétszázszor annyit keres, mint maga az étterem.) Az ausztrál kormány szerint a hasonló versenyjogi szabályok korábban már más ágazatokban is sikeresen átalakították a piac dinamikáját anélkül, hogy érvényesítésükkel valaha is a bíróságokig kellett volna menni. Kiderül, hogy mindenki szívesen megsarcolná őket. Úgy tűnik azonban, hogy a technológia nagyvállalatok problémái nemsokára messze túlterjednek majd Ausztrália határain, ugyanis időközben már a kanadai kormány is pozitívan nyilatkozott az ottani szabályozástervezetről, és jelezte, hogy maga is hasonló megoldásokban gondolkodik. Legújabbán pedig már egy máltai európai parlamenti képviselő is úgy hivatkozott az ausztrál modellre, mint ami működőképes lehet Európában - ennek jelentősége természetesen nem Málta diplomáciai súlyában, hanem abban keresendő, hogy Alex Saliba a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi

Bizottság jelentéstevője az internetes szolgáltatások európai szabályozásának átfogó reformját célzó Digitális Szolgáltatások Törvénye (Digital Services Act, DSA) szabályozáscsomaggal kapcsolatban. Ahogy a DSA egyik legfőbb célja a demokratikus ellenőrzés biztosítása lenne a nagy rendszerplatformok fölött, úgy a Digitális Piacok Törvénye (Digital Markets Act, DMA) a "kapuőrök" erejét szorítaná korlátok közé, lecserélve azt a jó két évtizede megalkotott e-kereskedelmi direktívát is, ami értelemszerűen nem tudott lépést tartani a technológiai fejlődéssel. A dolog most gy áll, hogy mindkét törvény ausztrál típusú kiegészítéseket kaphat: ahogy Saliba a Financial Times-nak adott nyilatkozatában is egyértelművé tette, az erőviszonyok jelentősen eltorzultak a nagy online platformok javára, akik eközben nagyot kaszálnak a mások által előállított tartalmakon is, szóval ideje, hogy ennek egy méltányos részét visszafizessék. A Google közben már több területen is elindította saját News Showcase szolgáltatását, ahol a felhasználóknak fizetniük kell a hírekért, így a híroldalak közvetlen bevételt húzhatnak a megjelenésekből. Ez is jól mutatja azonban, hogy a probléma kódolva van a "kapuőr" modellbe, hiszen a News Showcase szolgáltatás is a Google programja, amelynek működési és használati feltételeit a big tech vállalat határozza meg bármilyen külső ráhatás vagy ellenőrzés nélkül. A jelenség hasonló a moderálás és a felhasználók letiltásának kérdésekhez, ami szintén politikai témává tette az utóbbi időben, hogy a szólásszabadság ellenőrzését akár vissza is lehetne helyezni a demokratikus intézmények kezébe. Bár egy nyilatkozat még nem egyenlő azzal, hogy az ausztrál szabályozás elemei az európai törvények szövegében is megjelennek majd, különösen, hogy azt a későbbiekben még az egyes tagállamoknak is el kellene fogadniuk. Az viszont mindenképpen intő jel a Google vagy a Facebook számára, hogy az ottani elképzelések már Európában is jelentékeny szövetségesekre találtak. A Google ellen jelenleg is két uniós vizsgálat zajlik hirdetési rendszereinek technológai jellemzőit, illetve adatgyűjtési és -kezelési gyakorlatait illetően, miközben a Microsoft és a Bing informálisan már be is jelentkezett a Google keresőszolgáltatása után maradó űr betöltésére. - Bitport

[Eredeti](#)

(bitport.hu, 2021. február 11., csütörtök)

A digitális társadalom olvasatai - XII.

Alábbi cikksorozatában a szerző a digitális társadalom különböző aspektusait tárja elénk, igyekezve lényegre törően bemutatni szerkezetének fontosabb csomópontjait, és összegezni a tudásrendszerek, az internet, a mesterséges intelligencia, a hálózati társadalmak fontosabb, a jogalakulás szempontjából releváns mozgásait. Ezúttal az EU Fehér Könyvét veszi górcső alá.

Az Európai Unió szabályozásáról: a Fehér Könyv Az Európai Bizottság 2020 februárjában jelentette meg Fehér Könyvét a mesterséges intelligencia témakörében (MI Fehér Könyv).[1] A dokumentum korábbi stratégiai elhatározásokra, elemzésekre és döntésekre támaszkodik. Egy folyamatos stratégiaalkotás és odafigyelő elemzés képe rajzolódik ki a szövegből, amelyben a prioritást a beruházások támogatása és a szabályozás kidolgozása kapta. A jogi szabályozási javaslatok előtt fontos tisztázni a megközelítés szemléletmódját. Ez az uniós globális versenyképességének növelése, az EU technológiai szerepének megőrzése és biztosítása. A jogi stratégia e törekvéshez csatlakozik, ám a konkrét javaslatok néha nem

lépik át a működő szakpolitikai kereteket, többek között az Európa Tanács (ET) - sorozatunk korábbi részében bemutatott - 2017-es emberi jogi vizsgálódását. Kétségtelen, az MI Fehér Könyv egyfajta választ ad az ET által jelzett jogi problémákra. Idő és karakterhiány miatt nem kívánunk az anyag gazdaságstratégiai részével foglalkozni, de azt meg kell állapítani, az adatgazdaság, az MI, a felhőalapú és az algoritmusokra épülő infrastruktúra kifejezések hűen leképezik a digitális társadalom alakzatait. Ennek köszönhetően érthető a három (szabályozási) terület - a polgárok, a vállalkozások, és a közérdekű szolgáltatások - kijelölése. Az MI technológiába vetett bizalom mellett (melyből következik az MI kockázatainak elhárítása) az anyag az emberi méltóság, a magánélet védelme, a demokratikus folyamatok, és a szociális jogok biztosítása érdekében érvel. Fontos, többször kiemelt, külön hangsúlyozott stratégiai törekvés a nemzetek feletti szabályozás kialakítása. A bizalmi ökoszisztémát a nemzeti kezdeményezések bevezetése veszélyezteti, mivel a polgárok bizalmát gyengíti (azaz növeli a hálózatba rendeződő MI-technológiák kockázatát), széttördeli az egységes piacot, megakadályozza egy dinamikus európai ipar kialakulását. Ez az a stratégiai törekvés azonban, ahol azonnal komoly örvény alakul ki, a következő lépés ugyanis a nemzeti és uniós jogalkotási hatáskörök problémája. Másként fogalmazva: a közös szabályozás hatáskörének terjedelme. Bármennyire logikusnak tűnik egy európai térségközpontú szabályozás, nem elhanyagolható feszültséget okoz a tagállami és az uniós szabályok viszonya azokon a területeken, ahol - például fogyasztóvédelem - leginkább irányelvi szabályozásra van lehetőség. Természetesen azonnal felvetődik az Emberi Jogi Charta uniós jogi kérdése is, főleg akkor, ha az emberi jogi katalógus bevezetése az alapszerződések körébe millió sebből vérzik. Az MI Fehér Könyv nem e problémák megoldására született. A széles innovációs és beruházási támogatások - és gigantikus euró milliárdok - ígérete mellett egy integrált európai ügynökséget működtető szabályozási teret rendezne be, mellette (vagy vele párhuzamosan?) pedig a tudományos kutatások, a kompetencia és oktatási képességek (és tudások) széttöredezett és decentralizált hálózatainak integrálását. Mindez nem vitatható törekvés, de ezért azt a kérdést nem ártott volna feltenni, milyen szabályok és elképzelések szerint működne egy szabályozási hatóság, a bürokratikus reguláció normái miként illeszkednek a hagyományos európai jog szabályaiba. Az MI Fehér Könyv jogi szabályozási stratégiája többretegű, így a jogbiztonság, a jogállamiság rendjére ügyelő hét szabályozási csoportot jelöl ki. Alapját az Európai Bizottság által 2018-ban létrehozott szakértői bizottság jelentése képezi, ami azért egy kicsit fura, lévén az anyag nem jogi, hanem etikai iránymutatást tartalmaz.[2] A hét csoport a következő: 1.) az emberi cselekvőképesség és emberi felügyelet; 2.) műszaki stabilitás és biztonság; 3.) adatvédelem és adatkezelés; 4.) átláthatóság; 5.) sokféleség, megkülönböztetés-mentesség és méltányosság; 6.) társadalmi és környezeti jólét; 7.) elszámoltathatóság. A szabályozáspolitikai keretszabályozást részesíti előnyben, egyfelől - állítják - az MI gyors fejlődésének ez felel meg leginkább, másfelől - ismeri el az anyag - ilyen európai szabályozási keret még nem létezik. A szabályozás során gondoskodni kell az MI által okozott vagyoni és nem vagyoni károk elhárításáról, a kockázatok minimalizálásáról. Figyelemre méltóan a Bizottság a fő kockázatok körét az alapvető jogok (ezek: a személyes adatok és a magánélet védelme, diszkrimináció tilalma), valamint a biztonsággal és a termékfelelősséggel kapcsolatos problémákban látja. Az alapjogok katalógusát és az MI működésének kritikus pályáit az MI Fehér Könyv az ET-jelentéssel szinte szó szerinti azonosságban sorolja fel. Ugyanígy jár el az MI által hozott automatikus döntések, és ezek jogi következményeinek értékelésével. Ami új, de nem meglepő, az a fogyasztói és a termékfelelősségi rendszer kockázatainak kiemelése. Nagy kérdés tehát, hogy ezt az egymással nem konvergáló területet miként gondolják a keretszabályozásba illeszteni akkor, ha ráadásul számos területre alkottak már uniós jogszabályt. A megoldás több konceptuális

elemét ismerteti a Fehér Könyv. Fő törekvésként, amit lehetséges, azt a megfelelő, és az adott szabályozás továbbépítésével kell megoldani. Amit nem, arra új szabályt kell hozni.[3] Az első körbe illeszkedik a meglévő jogi szabályok hatékonyabb végrehajtása, a másodikba a hagyományos jogi intézmények (pl. termékbiztonság) rugalmas továbbfejlesztése - pl. az MI-kockázatok időbeli változásának előzetes szabályozása. A szabályozás alapelve a kockázat foka, így "egy adott MI-alkalmazást főszabály szerint magas kockázatúnak kell tekinteni." Különösen akkor, ha olyan ágazatban használják, amelyik maga szintén magas kockázatokkal jár (közlekedés, energiaszektor, közsféra egyes részei), és - második feltétel - , amennyiben a használat módja jár eleve magas kockázattal. A szabályozási kerettel szembeni követelmény a célhoz kötöttség és a jogbiztonság. A szabályozás irányultsága 1. a rendszerek tanításához használt adatok; 2. adat- és nyilvántartás-megőrzés; 3. tájékoztatás; 4. stabilitás és pontosság; 5. emberi felügyelet; 6. egyes konkrét - például távoli, biometrikus azonosításra használt - MI-alkalmazások. Magyarozatot a stabilitás és az emberi felügyelet területéhez kell adni, a többi az adatvédelem (első modell) és a transzparencia követelményének érvényesítésével megoldható. Mindkét területen a nagy kockázattal járó MI-alkalmazásokról van szó, így a stabilitás és a pontosság követelményei az alkalmazások technikai kritériumait érintik. Az emberi felügyelet az emberi szerepvállalás biztosítását jelenti, pontosabban az eredmények reprodukálhatóságát, az adatmanipulációval szembeni ellenállás biztosítását. Az emberi felügyelet biztosítása ezen túlmenő követelményeket is tartalmaz, ilyen az MI-alkalmazás outputjának emberi döntéstől való függővé tétele. A példa: szociális ellátások iránti kérelmet csak ember utasíthat el, gép nem. E körbe tartozik az MI döntéseinek emberi felülvizsgálata, az MI-rendszer működésének ember általi korlátozhatósága. Leírtak azonban egy, több mint kétséges kritériumot is, az MI rendszerének működés közbeni folyamatos felügyeletét. A példa az önvezető autó kikapcsológombja, amit meg lehet nyomni akkor, ha az ember nem tartja biztonságosnak az önvezető autó működését. E feltétel nagyon szépen hangzik, talán népszerű is, azonban így önmagában sokkal több bajt okoz, mintsem hasznot. Gondoljunk bele, az önvezető autók rendszerbe kötött járművek, milyen hatással jár, ha az egyiket kikapcsolja az a vezető, akinek szubjektív döntéseit éppen elhárítani igyekszik a rendszer. Az MI Fehér Könyv elgondolkodtató része a kötelezettek megnevezése, azaz annak kifejtése, miként kell az MI magas kockázatát felosztani az érintett gazdasági szereplők között. A fejlesztő, az alkalmazó, a forgalmazó, a (magán- vagy közösségi) felhasználó, e terület rendkívül sok aktora nevezhető meg. A kötelezettségeket arra a szereplő(k)re kell telepíteni - hangzik végül el a szentencia -, aki a kockázat kezelésére (is) a legalkalmasabb. A fejlesztési szakaszból eredő kockázatot a fejlesztők, a felhasználási szakaszban jelentkező kockázatokért az alkalmazó a felelős. Szép séma, de nem jutunk közelebb a megoldáshoz, mert - maradván az önvezető autóknál - ezek szerint a járműben ülő (aki nem vezető) a felelős, vagy ha nem, akkor ki? És ezzel eljutottunk napjaink egyik megoldatlan vitájához.[4] A megfelelőségi követelmények és a jogérvényesítés biztosításának csatornáira az MI Fehér Könyv számos intézményt, és megoldási módot foglal magába. Tesztelés, ellenőrzés, tanúsítás, licenszek, stb. e téren az anyag összegyűjtötte a szakirodalomban és a kutatásokban felmerült elgondolásokat. Igazából az MI működését egy folytonos emberi ellenőrzés alatt álló rendszerdinamikának képzelem el, ami - szerintünk - egy nagy tévedés. Valahol nyilván van megoldása például az MI-rendszerek tanításához használt adatok, a rendszer kiépítésének, hitelesítésének stb. ellenőrzésére, de az emberi ellenőrzés lehetetlen. Egyébként az informatikai jogi irodalom részletesen kifejtette, miért nem járható ez az út, és jó néhány megoldási javaslatot tették már az asztalra.[5] Az MI Fehér Könyvének igazi európai kuriózuma az a fejtegetés lehet, amikor a mesterséges intelligencia európai irányítási struktúrájáról értekeznek. A bürokratikus reguláció kétségeket kizáróan európai hagyomány, működésére nézve legalább annyi

kedvező, mint kedvezőtlen tapasztalatot halmozott fel a történelem. Visszajutottunk oda, ahonnan elindultunk, a közösségi cselekvési tér és a hálózatalapú digitális társadalomban kiépítendő alakzatok problémájához. A jelzett hiányok egyik oka a problémák megosztott kezelése. A Bizottság ugyanis ugyanazon a napon a Fehér Könyv mellett egy Jelentést bocsátott ki, ahol az MI-technológiák és a dolgok internete (IoT), majd a robotika felelősségi kérdéseit taglalta.[6] Ez az anyag a technológiai lehetőségek mellett részletesen bemutatta a termékbiztonság és a felelősség gazdasági és jogi kérdéseit. Az MI működésének egyik lényegi elemét az autonómiában találta meg. A Jelentés szerint az autonómia magas foka ellenére az MI-vel rendelkező termékek jövőbeli viselkedését előre meg lehet határozni, mivel a kockázatértékelés - amire az uniós jog már ma kötelezi a gyártókat -, figyelembe veszi a termék használatával járó problémákat a termék teljes élettartama, működési ideje alatt. A jövőben azonban ettől eltérő fejlesztések is lehetnek, az MI autonómiája miatt pedig módosulnak a működés következményei. Olyan hatások következnek be, melyeket már nem lehet előre látni. Új kockázatértékelési eljárásokat kell bevezetni, ezeknek a termék teljes élettartamára vonatkozóan megfelelő elemzéseket kell nyújtaniuk. A fenti követelmény megtalálható az MI Fehér Könyvben is. Ami nincs, az az MI-követelmények kiterjesztése és nevesítése a robotokra, a hálózatba kapcsolt és MI alapján működő eszközrendszerekre (IoT). A termékbiztonsági előírások másik területét a digitális technológiák - és MI-alkalmazások - harmonizált felelősségi rendszerében jelöli ki az anyag. A Jelentés fogyatékosága ugyanakkor, hogy az konkrét jogi stratégiát nem tartalmaz, nem világos, mi a kapcsolata a Fehér Könyvvel, holott a kockázat - és ennek elhárítása - mindkét bizottsági dokumentum kulcsfogalma. Az MI Fehér Könyv nem volt előzmények híján, célszerű ezért összevetni az anyagot az uniós döntéshozatal állomásaival. Hol és miben történt kompromisszum, nem volt-e esetleg egy másik (relevánsabb, alkalmazhatóbb, konkrétabb) javaslat. A sorozat következő írásában e kérdéseket tisztázzuk, és igyekszünk a Fehér Könyvet követő időszakot is bemutatni. A cikksorozat első részét itt, a másodikat itt, a harmadikat itt, a negyediket itt, az ötödiket itt, a hatodikat itt, a hetediket itt, a nyolcadikat itt, a kilencediket itt, a tizediket itt, a tizenegyediket pedig itt olvashatja el. Lábjegyzetek: [1] Fehér Könyv a mesterséges intelligenciáról: a kiválóság és a bizalom európai megközelítése. Európai Bizottság. Brüsszel, 2020.2.19. COM(2020)65 final. [2] Etikai Iránymutatás a megbízható mesterséges intelligenciára vonatkozóan. A mesterséges intelligenciával foglalkozó magas szintű szakértői csoport jelentése. Közzétéve: 2019 április, Európai Bizottság, Brüsszel. <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/high-level-expert-group-artificial-intelligence> [3] A digitális társadalom problémáinak jogi kezelésére három innovációs modellt figyelhetünk meg. Az első az ún. "adaptációs modell", a második a "transzformációs modell", és végül a "szakítás modellje". Az adaptációs modellbe tartoznak mindazok a változások, amelyek a digitális társadalom jogi kihívásait a létező jogrend keretén belül válaszolják meg. A transzformációs modell ama törekvések gyűjtőfogalma, amelyek az adaptációs minták sikertelensége vagy hiánya esetén új jogalkotási és joggyakorlati szabályokkal oldják fel a patthelyzetet. A szakítás modellje egy teljesen új jogi rendszert és jogi rendet feltételez. Az uniós jog lényegében az első két modellt alkalmazza, a harmadik típusról nem akar tudomást venni. Bővebben: Gyekiczky Tamás: Jogrendszerek a Digitális Társadalomban, Wolters Kluwer, Budapest, 2020. 12. fejezet [4] Udvary Sándor: Az önvezető gépjárművek egyes technikafüggő szabályozási kérdései. In: Gellén Klára (szerk.): Jog, innováció, versenyképesség, Wolters Kluwer, Budapest, 2017. 75-88. A szerző kétféle önvezető járművet különböztet meg, az egyik az SSDV (Singular Self-Driving Vehicle), a másik a LSDV (Linked Self-Driving Vehicle). Az SSDV (ennek is különböző technikai lehetőségei vannak) fejlett változata önmagától oldja meg a közlekedési problémákat, a másik típus egy hálózat részeként tevékenykedik, ugyanakkor a közlekedés rendszerszintű

szervezésében és működésében sokkal hatékonyabb [5] Vö: Deven R. Desai - Joshua A. Kroll: Trust but Verify: A Guide to Algorithms and the Law; Harvard Journal of Law & Technology (Vol. 31) No1. 1 - 64. [6] Jelentés a mesterséges intelligencia, a dolgok internete és a robotika biztonsági és felelősségi vonatkozásairól. A Bizottság Jelentése a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek és az Európai Gazdasági és Szociális bizottságnak. Brüsszel, 2020,2,19. COM(2020) 64 final. - Kálmán Attila

[Eredeti](#)

(jogaszvilag.hu, 2021. február 11., csütörtök)

A jövő az adattárca: így kereshetünk pénzt az adatainkkal

A cél az, hogy ne csak a technológiai óriások, hanem akár a magánszemélyek is kereskedni tudjanak a megosztott információkkal.

A Trend FM Nap vendége műsorában a többi között az adattárcáról is szó volt, amely lehetővé tenné, hogy magánszemélyek és cégek is kereskedni tudjanak az adataikkal. - Ön a Nemzeti Adatvagyon Ügynökségnek is az ügyvezetője, ami egy egészen új, izgalmas intézmény. Önt idézem egy interjúból: a digitális gazdaságban az adatra, mint üzemanyagra kell tekinteni, ezért ki kell aknázni a hasznosításában rejlő lehetőséget. Ez megint egy olyan terület, ahol mondhatjuk, hogy egy kicsit úttörőek vagyunk az Európai Unióban, de akár szerte a világon is. Jól gondolom? - Igen, én is így gondolom, és ezt egy nagy lehetőségnek tartom. Az adatvagyon témája kapcsán két történet ér össze, hiszen az egész egyrészt egy jogfejlődési, közpolitika-fejlődési történet. Bár az adatvédelem tekintetében a dogmatika rendben van, elég csak például a hazai szabályozásra vagy az uniós adatvédelmi rendeletre (GDPR), illetve más ehhez kapcsolódó gyakorlatra gondolnunk. Ugyanakkor az elmúlt tíz évben a világban már hatalmas adatbázisok jöttek létre. Alapvetően a deperszonalizált adatoknak a mesterséges intelligenciákkal való elemzéséből olyan szolgáltatások fejlődtek, amelyek most a digitális ökoszisztéma legnagyobb motorjának számítanak. Teljesen helytálló az az analógia, hogy az adat az új üzemanyag, gondoljunk csak a nagy technológiai cégekre, legyen az a Google vagy a Facebook. Mindeközben azonban azt is látjuk, hogy bizonyos adatmennyiség kiszivárog a hazai tartalomiparból, reklámpiacról, és olyan területekre megy át, amelyek kikerülnek a magyar joghatóság és fogyasztóvédelem hatásköréből. - Hadd fordítsam le, a hirdető nem feltétlenül egy budapesti rádiónál hirdet, hanem azt gondolja, hogy sokkal hatékonyabb és célzottabb, ha a Facebooknál vagy a Google-nél költi el ugyanazt a pénzt. Miért éri el jobban a célcsoportot? Mert, ha például a Google oldalán a szőnyegvásárlásra rákeresünk, akkor a következő időszakban biztosan állandóan szőnyegreklámok jönnek majd szembe az interneten. - Így van, mindez pedig még messzebb is mutat, miközben muszáj hozzátennünk, hogy az internetező mindettől boldog, hiszen kifejezett ügyfélélménye van. Szerintem a kulcskérdés valójában az, hogy ezek az adatok pontosan minek is számítanak. Ebben pedig, ha minden igaz, valóban a világújdonság felé halad a magyar jogalkotás. Három esztendővel ezelőtt kezdtük el vizsgálni, hogy mégis minek is számít ez az adatvagyon. Ha a jogi intézményeket nézzük, akkor dolognak, titoknak vagy szerzői jognak számít? Hiszen jelenleg egyébként a big data (nagy mennyiségű adatok elemzése) alapvetően szerzői jogi leírás. Mindeközben az is kiderült, hogy az adatvagyon területén mind a három említett jogintézmény rugalmatlan és nem alkalmazható. Ebben a

kérdéskörben a világszínvonalon teljesítő magyar jogtudós kollégák arra jutottak, hogy egyedi értelmezésre (sui generis) van szükség, és egy új jószágot kell nevesíteni. Jelenleg ezen dolgozunk, és az erről javaslat is készül a kormány számára. A szabályozás jelentősége abban rejlik, hogy ha létrejön egy új jószág, aminek van értéke, és lehet vele kereskedni, akkor el tudjuk kezdeni az adatgazdaságot. Ezt hasonlítottam mondhatnám úgyis, hogy jelenleg a digitális bronzkorban vagyunk, és most még sok esetben a cserekereskedelem a jellemző. Például a Facebook-felhasználó adatot ad cserébe azért, hogy használja a közösségi média szolgáltatásait. Reményeim szerint ezen fogunk változtatni. Magyarország kormánya tavaly szeptember fogadta el hazánk Mesterséges Intelligencia Stratégiáját, amely világosan kimondja, hogy hogy be kell indítani Magyarország adatgazdaságát. Ha ez megvalósul, akkor lesz olyan mennyiségű - jogi, műszaki értelemben is - tiszta és jól használható adat, amellyel táplálni tudjuk a mesterségesintelligencia-alapú fejlesztéseket. - Oké, de ez nekem állampolgárként hol lesz jó Ahogy internetezek, ahogy egyébként a világban vagyok, mindenhol hagyok digitális lábnyomokat. Ahogy Ön is mondta, ez egy amerikai cégnek óriási érték, mert a begyűjtött információk alapján célzott reklámot tud nekem adni. Mikor érünk el oda, amikor már nekem, mint felhasználónak valóban megéri ez? - Azt gondolom, hogy ha az adatokat jószággként, vagyonelemként definiálom, és létrejön az adatvagyon fogalma, akkor utána annyi a teendő, szükséges ezeknek az adatoknak a védelmét le is határolni. Fontos, hogy az adat feletti rendelkezésről mindenképpen az adott vállalat vagy magánszemély döntsön, tehát a GDPR úgymond tiltott zóna. Jogos a kérdés, hogy vajon akkor miért éri meg mégis az adatok perszonalizált vagy deperszonalizált megosztása? Éppen ebben hozhat gyökeres változást az adattárca: ahogy lehet ingatlan- vagy részvényportfóliónk, készpénzünk vagy vagyoni értékű jogunk, társasági részesedésünk, úgy lehet adattárca is. Azt gondolom, hogy ezzel párhuzamosan létre fognak jönni közgazdasági alszakmák is, mint például az adatvagyon-értékelők és adatvagyon-közgazdászok. A jövő tehát egy tudatosabb, jól körülhatárolt adatmegosztás lenne, ahol az adatgazda felmérheti, hogy neki mennyire értékesek az adatai, és ezt hogyan, kinek érdemes értékesítenie. Olvassa el a Gál András Leventével, a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség ügyvezetője készült teljes interjút a Trend FM oldalán! -

[Eredeti](#)

(iotzona.hu, 2021. február 11., csütörtök)

Rozsda, kosz, szennyvíz

Erős Antónia (műsorvezető): Újabb vágóhidat zárt be a NÉBIH -elképesztő állapotok fogadták a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal munkatársait egy létavértesi húsüzemben. A vágócsarnok fala, mennyezete koszos volt, a tisztító helyiség padlóját, falait és az ott tárolt eszközöket vastag mészréteg borította. Nem csak a feldolgozóreszen, hanem a dolgozók öltözőjében is találtak problémákat. Figyelem, felkavaró képek következnek! - Dermesztő zene, nem véletlenül. A földön mint egy kifordított pléd, így hevert az egyik állat lenyúzott bőre - a legdurvább részeket kitakartuk. A felvételeket a NÉBIH munkatársai készítették egy létavértesi vágóhídon. És nem csak az udvaron találtak problémát. Rozsdás, mocsos eszközök, koszos csempe, a szabadba kifolyó szennyvíz - a vágóhíd belseje is alaposan meglepte az ellenőröket. -Sajnos már az üzembe lépéskor a kollégák megdöbbenő

képet találtak. -Az udvaron, a padozaton szarvamarha bőr volt, illetve fedetlen, sérült tárolókban tárolták a mellékterméket, fejeket, bőröket. A vágócsarnok fala és a mennyezete koszos volt, a pacaltisztítóban a padlót, a falakat és az ott tárolt eszközöket is régen takaríthatták, mindent vastag mészréteg borított. -Üres szappantartó, egy vízkőtől megvastagodott csap és egy fagylaltgép. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal szerint az eszközfertőtlenítők nem működtek, eszközmosó pedig egyáltalán nem volt a húsüzemben. A kézmosókban nem volt folyóvíz, máshol a csatornahálózatba nem kötötték be azt, kézmosószert és papír kéztörölőt gyakorlatilag sehol sem helyeztek ki. -Fenti hiányosságok miatt azonnali felfüggesztésre került a vágóhíd, a tevékenységét csak akkor folytathatja, ha valamennyi hiányosságot kijavított és azt a kollégáim a helyszínen ellenőrzik. -Az ügyben eljárás indult, a bírság akár sokmillió is lehet. Címkék: Helik Ferenc vezető NÉBIH Kiemelt Ügyek Igazgatósága

Eredeti

(RTL KLUB - Híradó, 2021. február 11., csütörtök, 18 óra)

Bevezeti a kormány a védettséget igazoló okmányt

A Miniszterelnökséget vezető miniszter a Kormányinfón bejelentette, a jövő héttől hozzáférhető fél millió kínai vakcina, azonban ezt még a Nemzeti Népegészségügyi Központban vizsgálják. Forrás: Magyarország Kormánya / Facebook Április végére olthatnak be mindenkit - aki igényelte - a legoptimistább forgatókönyvek szerint - hangzott el a Kormányinfón. A kormány védettséget igazoló okmányt vezet be azoknak, akik megkapták a két koronavírus elleni oltást, az igazolvány onnantól érvényes, hogy az illetőt másodszor is beoltották - jelentette be Gulyás Gergely. A Miniszterelnökséget vezető miniszter szerint egyelőre még nem tudják, hogy ez meddig lesz érvényes. Az is megkapja, aki koronavírusból felgyógyultnak minősül, itt az érvényesség kezdete a kórházból történt elbocsájtás napja, vagy az első negatív PCR-teszt időpontja. Védettnek minősülnek azok is, akiknél egy laborvizsgálat antitest jelenlétét mutatja ki. Nekik költségtérítéses, a többieknek ingyenes az okmány kiállítása. Arról még nem döntött a kormány, ez milyen jogosultságokkal jár majd. A jövő héten indul az online konzultáció a vakcinainfo.gov.hu oldalon keresztül. A második hullámot sikerült ugyan megfékezni, de az adatok mégsem javulnak egy ideje, a brit vírusmutáns a fertőzések gyorsabb terjedését eredményezi, így fennáll a harmadik hullám veszélye. Tegnapig 294 624 embert oltottak be, 117 ezren pedig a második oltást is megkapták. Az oltási rendben az egészségügyi dolgozók voltak az elsők, közülük 80 % élt a lehetőséggel, a második kör az idősothonok és bentlakásos szociális intézmények voltak, múlt héten pedig a regisztrált legidősebbek oltása kezdődött meg. Eddig 2964 háziorvos kapott Pfizer vakcinát, ez 30 ezer ember oltását teszi lehetővé. Holnaptól a Szeptnyik vakcinával a 70 év alatti nem krónikus betegeket kezdik beoltani négy budapesti oltóponton. Jövő héten folytatódik a legidősebbek oltása és a 60 év alatti krónikus betegek oltását is folytatják. Egyelőre az uniós oltásbeszerzés viszonylag lassan zajlik. 19 737 000 adagot kötöttünk le az EU-ból, ez is elég lenne majdnem 10 millió emberre. Ezen kívül 2 millió adag Szeptnyik vakcinára szerződött a kormány, februárban ebből 200 ezer jöhet. Április végére olthatnak be mindenkit - aki igényelte - a legoptimistább forgatókönyvek szerint. A Sinofarmból 500 ezer oltóanyag jön jövő héten, ezt már több mint 30 millió ember megkapta.

A bértámogatások igényelt összege eddig 40 milliárd forint volt, ebből 36,5 milliárd forintot ítélték meg és 35,5 milliárdot ki is fizettek - ismertette a miniszter. A Nemzetközi Oltóközponttal szemben fogyasztóvédelmi vizsgálat folyik, mert úgy fogadtak el pénzeket oltásért, hogy tudható, az állam kapja a vakcinákat. Müller Cecília Hadházy Ákosnak véletlenül elküldött válaszleveléről Gulyás Gergely azt mondta, rosszindulatú értelmezés, hogy az országos tisztifőorvos joggal való visszaélésre utasította alkalmazottait, éppen ennek ellenkezője történt. A Klubrádióval kapcsolatos nemzetközi aggodalmakról Gulyás Gergely azt mondta, a magyar kormány is aggódik például a francia migránshelyzet vagy az amerikai demokrácia állapota miatt, a Klubrádiót pedig egy 1996-os jogszabály alapján kaszálta el a bíróság. A kormánynak nincs véleménye a Magyar Olimpiai Bizottság kezdeményezéséről egy 2032-es magyarországi olimpia megrendezéséről. Az iparüzési adó csökkentése miatt bajba jutott önkormányzatokkal és a Megyei Jogú Városok Szövetségével tárgyalások még nem kezdődtek meg a kormányzati kompenzációról Gulyás Gergely szerint, bár az ellenzéki miskolci és salgótarjáni polgármesterrel, valamint a budapesti kerületi kormánypárti vezetőkkel már találkozott. A jövő héten találkoznak a megyei jogú városok vezetőivel. A Facebook-törvénnyel kapcsolatban Gulyás azt mondta, a cél, hogy a felhasználók adatai biztonságban legyenek, a feltöltött képekkel se lehessen visszaélni, a magyar szólásszabadság-szabályok érvényesüljenek. Az pedig pozitív, hogy a Facebook a korábbi reklámtörvény alapján 3,8 milliárd forint adót befizetett. (nepszava.hu) Címkék: Gulyás Gergelyszentkirályi alexandrakormányinfoBelföld - Híres ember

[Eredeti](#)

(civilhetes.net, 2021. február 11., csütörtök)

Veszétségriadót hirdettek a román határ közelében

Néhány hónap leforgása alatt immár harmadszor diagnosztizált veszétséget a román állategészségügyi szolgálat a magyar határtérségben, Szatmár megye területén - közölte a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) az Agro Naplóval.

Tavaly év végén egy kutyában és egy szarvasmarhában, majd idén február 1-jén egy vadon élő rókában mutatták ki az emberre és állatra egyaránt veszélyes vírust. Az esetek közelsége miatt hazánkban is fokozott figyelmet kell fordítani a veszétség elleni védekezésre, a védőoltások beadatására - hívja fel mindenki figyelmét az illetékes hatóság.

A közlemény emlékeztet: a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal honlapján is beszámoltak arról, hogy az utóbbi időben többször is a veszétség vírusát mutatta ki a román hatóság a magyar határ közelében. Ez év február 1-jén az állategészségügyi szakemberek újabb esetet jelentettek a térségből: ezúttal egy vadon élő rókában mutatták ki a vírust.

Habár Romániában a helyi róka-immunizációs programnak és a kutyák kötelező védőoltásának köszönhetően a veszétség egyre inkább visszaszorul, a fenti példák a fertőzés szórványos jelenlétét támasztják alá - jelzi az ismertetés.

A veszétség az egyik legrégebben ismert fertőző betegség, amely a beteg állat harapása útján terjed a másik állatra vagy akár az emberre is. Többszörös előfordulása a román határtérségben a hazai járványügyi helyzet szempontjából is aggályos, mert a fertőzött, idegrendszeri tünetekben szenvedő, rendellenesen viselkedő vadállatok nagy távolságokat is megtehetnek, így a betegséget a magyarországi rókaállományok is átadhatják. A februári

párási időszak egyébként is az állatok fokozott mozgásával, gyakoribb harcokkal jár, megnövelve a veszettség terjedésének kockázatát - emlékeztet a Nébih.

A magyarországi rókaállomány fertőzöttségének kizárása, valamint a veszettség esetleges megjelenésének mielőbbi felderítése érdekében a fertőzött vidékkel szomszédos Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei vadászterületeken már megkezdődött a rókák fokozott vizsgálata. Az érintett romániai területekkel határos, a Nébih által kijelölt vadásztársaságok kötelesek minden egyes elejtett vagy elhullottan talált rókát laboratóriumi vizsgálatra küldeni a következő két hónapban.

Fontos - hívja fel a figyelmet az állategészségügyi hatóság -, hogy Magyarországon mindeddig nem találtak veszett állatot. A betegség 2017 óta nem fordult elő hazánkban. Az országhatárhoz közeli romániai esetek kapcsán azonban a Nébih ismételten és nyomatékosan felhívja a hazai állattartók figyelmét a veszettség elleni védőoltás rendszeres beadatásának fontosságára.

Magyarországon a kutyák veszettség elleni védőoltása kötelező - ezt jogszabály írja elő -, míg a macskáké erősen ajánlott. Különösen fontos a vadállatokkal gyakrabban, nagyobb eséllyel érintkező háziállatok, mint például a vadász-, kotorék- és pásztorkutyák vakcinázása. A háziállatok megóvása egyúttal gazdájukat és a környezetükben élő embereket is védi a fertőzéstől - mutatnak rá a szakemberek

Ezért a Nébih kéri: amennyiben a betegségre gyanús egyedre észlel vagy elhullott rókát talál valaki, jelezze azt a helyileg illetékes állategészségügyi hatóságnál vagy a Nébih Zöldszámán (06-80/263-244).

A betegség tüneteiről és terjedéséről a veszettsegmentesites.hu weboldalon lehet bővebben olvasni - tartalmazza az ismertetés. -

Eredeti

(agronaplo.hu, 2021. február 11., csütörtök)

De más feleennyiért megcsinálja...

(2021/01-02)

Csak az ár számít az építőipari tervezésben?

"Mennyit tudsz engedni a feléből? Aranyozott papírra nyomtatjátok a terveket, vagy mi? Más feleennyiért megcsinálja. Ne viccelj már, neked ez csak egy pár óras vagy napos munka. Egy kézi skicc kell, semmi más. A szelvényeket mondjátok be telefonba, a többit megoldjuk." Az ilyen és ehhez hasonló mondásokból lassan könyvet tudnánk írni, de valószínűleg nemcsak mi, hanem a mérnökirodák többsége is. Ha kíváncsi vagy, miért kerül a tervezés és a szakértés annyiba, amennyibe, vagy csak simán turkálnál a statikus zsebében, akkor ez az írás neked szól!

Bosszankodtál már valaha azon, hogy milyen sokba kerül egy házat megterveztetni, vagy egy szakvéleményt elkészíttetni? Ezt a kérdést sok szempontból körül lehet járni. Rögtön fordítsuk is meg a dolgot, és kezdjük onnan, hogy mennyit ér meg neked egy lakás vagy ház vásárlása előtt, hogy egy rakás bosszúságot és költséget megspórolj (www.atlaszmernokiroda.hu/hu/blog-hu/hogyan-ne-vegyunk-csaladihazat-3-resz). Míg a 0,5-1,5%-os ügyvédi költséget vagy az ingatlanos 3-4%-os jutalékát szó nélkül kifizeti az ember, mert számít rá, addig minden további tételt, például egy tervező vagy szakértő

egyszeri díját igyekeznek megspórolni. De mi van, ha álmaid otthonát nem lehet úgy átalakítani, ahogy elképzelted, vagy csak rendkívül költségesen? Egy építkezésnél vagy átalakításnál minél jobban előkészített a beruházás, annál kevesebb meglepetés éri az embert; készüljenek kivitelezési szintű tervek (www.atlaszmernokiroda.hu/hu/blog-hu/kiviteli-terv-minek), és az azokon alapuló árazatlan költségvetéssel versenyeztess meg a kivitelezőket! Enélkül nemigen lehet számonkérni az építkezés során a tervezett műszaki tartalmat, a költségeket pedig nagyon nehéz kordában tartani. Egy-egy vitás tételen a tervezési vagy szakértési díj többszörösét el lehet bukni, és akkor hol van még a kulcsátadás?!

Szóval egyértelműnek tűnik, hogy a tervezőt vagy a szakértőt a saját jól felfogott érdekedben sem érdemes kihagyni a játékból, de vegyük is sorba, hogy miért kerül annyiba, amennyibe.

Árverseny

Vannak olyan szolgáltatások, amelyeknek az ember nem nagyon kérdőjelezi meg az árát, hanem elfogadja. Ilyen a fodrász, akit megszoktál, az autószerelő, aki üzemképessé teszi az autódát, a fogorvos, aki ismeri a kórelőzményedet, de ha ingatlanban gondolkozunk, akkor az adásvételnél ilyen szereplő az ügyvéd vagy az ingatlanközvetítő.

Az építőipari tervezés viszont nem ilyen műfaj, hanem általában sokszereplős, igazi versenyhelyezettel, amelyben nagyon sokszor a legalacsonyabb ár nyer. Tudom, a többi szolgáltatásban is van versenyhelyzet, de ott sokkal könnyebben össze tudod hasonlítani a végeredményt: jól vágja-e le a hajad, finom-e a kifli stb.

Ha egy laikus szemszögéből nézzük a kérdést, akkor két statikus esetben, akik mindketten érvényes tervezői jogosultsággal rendelkeznek, csak az ár számít, nem? Hiszen azonos a képesítésük, és mindkét szakember terveiből épült ház meg kell, hogy álljon. Versenyhelyzetben a személyes tapasztalat, a szabványok vagy a kivitelezés közben alkalmazott technológiák naprakész ismerete viszont értelemszerűen nagyon el tudja tolni a mérleg nyelvét, és akkor a célszoftvekről, az irodai infrastruktúráról vagy a tervezőcsapat összeszokottságáról még egy szót sem szóltam.

Nem mellékes szempont az sem, hogy a tervek leadása után a tervezőt elnyeli-e a föld, vagy tudja-e gyorsan kezelni az esetleges módosításokat, és tud-e konstruktívan reagálni a kivitelező kérdéseire és felvetéseire.

Azon kívül, hogy árverseny van, sehol nem érhető el olyan díjszabás, amelyből egy érdeklődő pillanatok alatt ki tudja kalkulálni a tervezési vagy szakértési díjat. Minden beruházás más és más, eltérő költség- és időkerettel, a tervezési folyamatot komolyan befolyásoló egyéb tényezőkkel. Megjegyzem, ez a legszebb a szakmánkban, hogy nincs két egyforma feladat. Ebből fakad, hogy árajánlatadásnál elég körültekintően kell eljárni, és több oldalról megközelíteni a feladatot: van-e szükség különleges tartószerkezeti megoldásokra vagy technológiákra, mennyire jól becsülhető meg a beruházás összköltsége, és milyen irodai kapacitásokat köt le az adott időszak alatt. Ebből általában az a furcsaság szokott kialakulni, hogy minél többet foglalkozol egy árajánlat elkészítésével, és minél alaposabban felméred a tennivalókat, annál pontosabb becslést tudsz adni, ami általában magasabb tervezési díjat is jelent, mint ha csak felületesen rávágna egy számot.

Itt szokott általában elválni a... tapéta a faltól, vagy mi, mert aki egy picit is utána megy egy alaposan kidolgozott árajánlat tartalmának, az értékelni szokta, ha annak megírásakor a lehető legkörültekintőbben próbálunk mindenre gondolni. Aki csak egy számot lát, az általában a bevezetőben felsorolt bicskanyitogató mondatokkal próbálkozik be.

Egy alapos árajánlat elkészítése pedig nagyon sok időt és energiát fel tud emészteni, miközben a határidős, már leszerződött munkákban is helyt kell állni. Ezért nem szereti senki, ha csak túráztatják egy árajánlat elkészítésével, amikor pontosan tudják, hogy nem tőle fogják megrendelni az adott munkát. Dupla és tripla árat pedig lehet ugyan mondani egy

feladatra, de nagyon rövidlátónak kell lenni ahhoz, hogy ezt valaki jó ötletnek tartsa. Az első pár csillagászati összeg után valószínűleg nem fognak többet megkeresni. A személyes véleményem az, hogy sokkal kifizetődőbb dolog nemet mondani, mint kamu árakkal orrba vágni a gyanútlan érdeklődőt.

Miért nincs egységes díjszabás?

A fentiekből következik, hogy nincs két egyforma feladat, megrendelő, idő- és költségkeret. És nincs két tökéletesen egyforma statikus- vagy mérnökiroda, így egységes díj(szabás) sem. De mit mond erről a Magyar Mérnöki Kamara és a Gazdasági Versenyhivatal?

Az MMK véleménye szerint a megfelelő színvonalú munka érdekében szükség van arra, hogy a mérnökök egy előre meghatározott minimumár felett dolgozzanak. A MÉDI díjszabása erre a problémára akar megoldást adni, több-kevesebb sikerrel. Az MMK díjkalkulátora (mernokvagyok.hu/mernoki-dijszabas/online-medi/) szerinti ár 67%-ánál kisebb összeg kirívóan alacsonynak, míg a 150%-ánál nagyobb kirívóan magasnak számít. (A kalkulátor sajnos egy sor fontos szempontot nem tud figyelembe venni, de kiindulópontnak nem feltétlenül rossz, ha az ember ismeri a korlátait.) A Gazdasági Versenyhivatal viszont a szabad verseny korlátozását látja az egységes díjszabásban. Mindkettőben van igazság, és még sok víznek le kell folynia a Dunán, hogy olyan szakmai konszenzus alakuljon ki, amelyhez mindenki tud és akar is igazodni. De ha nincs is egységes díjszabás, azt nem nehéz belátni, hogy mindenkinek - legyen beruházó, kivitelező vagy tervező - alapvető érdeke, hogy a színvonalas munkához szükséges feltételek adottak legyenek, beleértve a korszerű irodai infrastruktúrát, a célszoftvereket, a tapasztalt és képzett mérnököket. Ehhez pedig pénzre van szükség, ami aztán egy jól előkészített beruházásnál nagyon gyorsan megtérül.

Mennyibe kerül egy mérnökiroda fenntartása?

Általában elmondható, hogy egy mérnökiroda életében a pénz nehezen és lassan jön, de nagyon könnyen és gyorsan megy. Míg a bevételi oldalon kizárólag a tervezési vagy szakértési díj áll, addig ezzel szemben sorakoznak fel a vállalkozást terhelő adók, járulékok, biztosítási díjak, ilyen-olyan kamarai kötelezettségek és tagdíjak, továbbképzések, üzemorvosi vizsgálatok, szoftverek és hardverek, munkaruházat, irodafenntartási és rezsiköltségek, műszerek és eszközök, és nem utolsósorban a fizetések. A "mennyibe kerülünk magunknak" témakörrel melegen ajánljuk Madaras Botond írását a menokvagyok.hu oldalon, mert igen érzékletesen enged betekintést abba, hogy milyen költségekkel kell számolnia egy mérnökirodának. A kissé aránytalan bevételi-kiadási oldalnak az időbelisége is elég sajátos: míg a kiadásokat nagyon rövid határidőkkel és rendszeresen kell fizetni, addig egy tervezési folyamat időben nagyon változatos képet mutat, de a gyorsaság-lassúság tengelyen ez utóbbi felé közelít. Minél összetettebb és nagyobb egy beruházás, annál több idő telik el a munka kezdete és a tényleges pénzügyi teljesítés között.

Amikor pedig azt gondolod, hogy az el- és befogadott számla már egyenes út a boldogsághoz, akkor találkozol azokkal a tételmondatokkal, amelyek ennek a folyamatnak a további elhúzóását vetítik előre. A kezdők a szokásos sablonokat mondják, de ezeket mindenki jól ismeri. A haladó versenyzők simán bemonadják, hogy már elutalták, miközben nem. Esetleg lehet valami teljesen más munkára hivatkozni, hogy de hát ő sem kapta még meg a pénzét. Erős a késztetés, hogy a kifogásokból egyszer könyvet írjunk, mert ha nem a mi bőrünkre menne, nagyon-nagyon jól szórakoznánk rajtuk. Na jó, néha így is.

Mindenesetre elgondolkodtató, hogy míg a péktől nem tudjuk elvinni a kiflit, és csak utólag, 30 (45-60) napra fizetni, mert elzavarna minket a péklapáttal, addig ezt a mérnökökkel simán meg lehet tenni. Az ütemezett fizetés és az előleg műfaja szerencsére sokat tud segíteni a likviditási problémákon, és úgy tapasztaljuk, hogy aki megbecsüli a

munkánkat, és örömmel dolgozik velünk, az a számlák időbeni teljesítésére is figyelni szokott.

De mennyit keres egy mérnök?

Aki kíváncsi, hogy az egyes végzettségekkel mennyit lehet keresni, és hajlandó statisztikai adatokba fejest ugrani, az az Oktatási Hivatal Diplomán túl nevű internetes oldalán érdekes adatokra fog lelteni (www.diplomantul.hu/adminisztrativ-adatbazisokegyesitese). Aki inkább a személyes találkozásokat és a baráti megbeszéléseket részesíti előnyben, és a munka mellett van ideje szociális életet is élni, a hasonló cipőben járóktól tud tájékozódni a fizetésekről. A gyakorlat és a munkakör függvényében egyes portálokon is meg lehet nézni, milyen átlagos bérezésre lehet számítani (www.fizetesek.hu), továbbá Nagy Orsolya közgazdász és építőmérnök készített egy nagyon alapos elemzést az építőipari fizetésekről, azon belül a női-férfi bérezések összehasonlításáról (mernokvagyok.hu oldalon olvasható).

De ezek csak számok, és ha valaki igazán tapasztalt, ügyes mérnök szeretne lenni, annak végig kell járnia a számlátrát, és tudomásul kell vennie, hogy sok-sok évig kell tanulnia és dolgoznia ahhoz, hogy igazán önálló és széles látókörű legyen. Ugyanakkor egy mérnökiroda legnagyobb értéke maga az ember, legyen akár kezdő vagy tapasztalt, rutinos öreg róka, és a megbecsülést többek között a pénzzel tudjuk kifejezni.

Összegezve, a versenyképes szolgáltatásokat határidőre csak célszoftverekkel és jól összeszokott tervezőtársasággal lehet nyújtani, és ennek ára van. Amíg ebben nincs szakmai konszenzus, addig a mérnökszakma elismertsége, illetve annak hiánya miatt hiába sóhajtozunk. És addig mindig lesz valaki, aki feleannyiért megcsinálja.

Csáki Tibor

[Eredeti](#)

(Mérnök Újság, 2021. február 12., péntek, 44+45. oldal)

Magyar szóból értünk

A termékek biztonságos használatát szolgálja az az új kötelezettség, miszerint 2021 júliusától minden termék mellé magyar nyelvű használati útmutatót kell mellékelni. A szükséges tájékoztatás akár elektronikus úton is elküldhető a fogyasztónak - ismertette az új szabályt Cseresnyés Péter. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium kereskedelem-politikáért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkára azt is jelezte, hogy júliustól bővülnek a hatóság jogosítványai: a termékbiztonság területén például a vásárlók érdekében a fogyasztóvédelem elrendelheti egy honlap blokkolását, ha az veszélyes árucikket forgalmaz.

Nyártól még hatékonyabbá válhatnak a piacfelügyeleti ellenőrzések, mert több szerepet szánunk a vállalkozások önálló intézkedéseinek, például az önkéntes termékviisszahívásnak. Ez a jogszabály szerint úgy történik, hogy ha az akkreditált laborok megállapítják, hogy egy termék veszélyes, azt elsőként a forgalmazóknak, kereskedőknek jelzik, akik ennek alapján mérlegelik, visszahívják-e a kifogásolt árucikket a forgalomból és a vásárlóktól. A hatóság csak akkor jár el helyettük, ha ezt elmulasztják - tájékoztatott a szaktárca államtitkára.

-szpk-

[Eredeti](#)

(Szabad Föld, 2021. február 12., péntek, 7. oldal)

Ide gyomor kell

Csak felnőtteknek! Ez a figyelmeztetés vezeti fel azt az oldalt, mely videofilmjében nem egy mélyen erotikus tartalmú összeállítást, hanem egy hazai vágóhidat mutat be az olvasóknak. A piros körben feltüntetett 18-as szám megjelenítése teljes mértékben indokolt, sőt: hiszen a felnőttek is olyan elrettentő felvételeket láthatnak, melyek valójában nem készülhetnének ilyen helyszíneken. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal természetesen felfüggesztette a - nem a megyénkben, hanem a Tiszántúlon működő - vállalkozás működését, de talán jobb nem belegondolni abba, hogy a zárásig hány helyre mehettek innen a termékek.

Ha nem látom, nem is bánom, mondja a német

Ha nem látom, nem is bánom, mondja ilyen esetekre vonatkoztatva bölcs módon a német. Ha ez vigasz - persze nem az -, akkor elmondhatjuk, hogy a jelenség nem kifejezetten magyar. A világ köztudottan nem a gyengéknek, és nem is az erős mivoltukban amúgy gyenge gyomrúaknak kedvez. Az élelmiszer-higiéné másutt is hagy kívánnivalót maga után, erről például a keletkutató Germanus Gyula is beszámolt egyik külföldi útja alkalmával. Íme, egy olyan részlet, melyet azért elolvashat az ifjabb korosztály is: "A pincér áthozta az ételleket a sikátoron keresztül. Amin Haszúna rémülten látta, hogy a pincér hüvelykujja mélyen benne volt a levesben.

- Sebaj! - vigasztaltam finnyás kairói barátomat -, a mienk nem az első leves, amibe a hüvelykujját mártotta, az előző levesekben már biztosan tisztára mosta."

Szeri Árpád arpad.szeri@mediaworks.hu

[Eredeti](#)

(Tolnai Népujság, 2021. február 12., péntek, 3. oldal)

A LEGFONTOSABB TUDNIVALÓK A VÉDETTSÉGI IGAZOLVÁNYRÓL

A kormány szerdán döntött a koronavírus elleni védettségi igazolvány bevezetéséről.

A legfontosabb részleteket egy pénteken megjelenő kormányrendelet rögzíti. Ez alapján háromféle módon lehet igazolni a koronavírus elleni védettséget: ha valaki megkapta a védőoltást, vagy igazoltan átesett a koronavírus-fertőzésen, illetve ha valaki vélhetően átesett a fertőzésen, de nem tudott róla vagy nem készült róla teszt és utólag elvégzett ellenanyagvizsgálat igazolja a fertőzésen való átesését is.

Ha valaki megkapta a védőoltást, nem kell igényelnie az igazolványt. Az állam hivatalból postázza az ingyenes kártyát, annak kiállítását külön nem kell kérni. A védőoltást igazoló

kártyának nincs érvényességi ideje. Az igazolvány a személyi adatok mellett tartalmazza majd a védőoltás idejét, valamint típusát.

Ha valaki korábban igazoltan átesett a koronavírus-fertőzésen, akkor a fertőzésből való felgyógyulás napja jelenti a védettség kezdetét. A felgyógyulás napja az az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Térben (EESZT) nyilvántartott dátum, amikor negatív PCR-tesztje vagy antigén gyorsesztesztje lett miután korábban pozitív tesztje(i) volt(ak). Abban az esetben, ha valakinek csak a fertőzést igazoló pozitív tesztje van, de több teszt nem készült – mert pl. tünetmentes, enyhe tünetes volt és otthoni karanténban maradt – akkor a teszt utáni 10. nap a felgyógyulás hivatalos napja. A védettségi igazolvány érvényessége az igazolt felgyógyulást követő 6 hónap. A kártya ebben az esetben is ingyenes, az állam hivatalból postázza, annak kiállítását külön nem kell kérni.

Ha valaki vélhetően átesett a fertőzésen, de nem tudott róla vagy nem készült róla teszt, akkor igazolhatja a fertőzésen való átesését ellenanyag-vizsgálattal is. Ebben az esetben a vizsgálat önköltséges, de hatósági áras lesz, melynek összege 11 000 forint. Emellett ki kell fizetnie a védettségi igazolvány kiállításnak 3000 forintos összegét is. Ha az ellenanyag-vizsgálat igazolja, hogy korábban valóban fertőzött volt, akkor a védettségi igazolvány érvényessége 4 hónap. Ebben az esetben a védettségi igazolványt elektronikus úton (a fővárosi és megyei kormányhivatal által rendszeresített elektronikus úrlapon), vagy személyesen is lehet igényelni bármely kormányablakban.

A védettséget az igazolványon túl applikációval is lehet igazolni. Az applikáció az érintett azonosítását követően – az EESZT-ből szerzett adatok alapján – igazolja az érintett oltottságát. Az applikáció az oltott nevét, az érintett TAJ számát, az oltás idejét, a védőoltás típusát, a fertőzéssel szembeni védettség tényét vagy annak hiányát jeleníti meg.

A kártya személyazonosító igazolvány vagy útlevél felmutatásával együtt érvényes, és az egyes adatok megjelölését angol nyelven is tartalmazza.

(kormany.hu 2021. február 12., péntek)

Minden üzletét bezárta az országos ruházati lánc, csődhullám indulhat a plázákban

Tragikusan alakult a karácsonyi időszak forgalma a bevásárlóközpontokban lévő üzletekben, és a negatív trend az új évben is folytatódik. A visszaesés elsősorban a divatáru-kereskedőket sújtja, de más ágazatok is megszenvedik a helyzetet. Az egyik szakmai szövetség szerint egyre több a boltbezárás és a szektor egy csődhullám küszöbén állhat. Friss hír, hogy egy országosan körülbelül 20 boltot működtető ruházati lánc az összes üzletét bezárta és mindenhonnan kivonult.

Míg a nyáron még egész jól alakult a forgalom a plázákban, szeptembertől kezdve folyamatos a visszaesés és ez nem volt másképp az ünnepi főszезonban sem. November-december folyamán 40-60 százalékos körüli bevételecsökkenésről számoltak be a divatáru kiskereskedők. Ez helytel-közzel ugyanakkora zsugorodást jelentett, mint a tavaszi időszakban. De mivel a ruhaárusok ősszel-télen produkálják a forgalmuk nagy részét - drágább szezonális termékekkel, ezért a pénztömeg-kiesés cash flowban mérve még nagyobb volt - magyarázta lapunknak Csordás Norbert, a számos ruházati kkv-t, és az ételudvarok vendéglátós cégeit tömörítő Bevásárlóközpontok Bérloinek Érdekvédelmi Egyesületének (BBÉE) szóvivője

A legkomolyabb veszteséget a legmagasabb bérleti díjú, legnagyobb tömegeket vonzó budapesti bevásárlóközpontok bérlői szenvedték el, náluk a visszaesés 2020 utolsó két hónapjában 50-70 százalék körül volt, 2019 azonos időszakához képest. A hatalmas esés magyarázata, hogy ezeknél a nagy központoknál egyfelől elmaradtak a külföldi vásárlók, másfelől az, hogy korábban az ország minden pontjáról jártak ide vásárolni vidékiek is, akik az idén már - a vírustól tartva - nem jöttek fel a fővárosba.

A kereskedelemben gyenge hónapnak számító január során a forgalomcsökkenés 25 százalék körül alakult, és úgy fest, februárban is folytatódik a lejtmenet. Megjegyezte, hogy a játékes, ajándékboltok, a könyvesek, az iparcikk-kereskedők és mások esetén a visszaesés valószínűleg hasonló mértékű lehetett, de átfogó felmérés ezekről a szektorokról nem készült.

Számos üzlet bezárt - kivonult a Cosmos City

A szakember úgy becsüli, hogy várhatóan most kezdődik a csődhullám. Sorra zárnak be a boltok a plázákban, miközben - a tavaszi idősakkal ellentétben - nincs érvényben felszámolási és végrehajtási moratórium, továbbá nincs bevezetve a bérleti szerződések felmondására vonatkozó moratórium, ami legalább nyugodt körülményeket biztosítana a bérbeadóknak és a bérlőknek arra, hogy tárgyaljanak.

Tavaly három ismert ruházati lánc - a Vagabond, a Promod és a Camaieu - vonult ki a hazai bevásárlóközpontokból. 2021 elején pedig befejezte működését a Cosmos City is, amely országosan mintegy 20 üzletét zárta be. A hálózat mostanáig Budapesten négy helyszínen, míg vidéken a legtöbb megyeszékhelyen, valamint néhány más városban - így Érden és Nagykanizsán - is működtetett boltokat. A társaság jellemzően nagy alapterületű üzleteket bérelt és főképp alacsony árfekvésben kínált széles választékú ruházati kollekciókat. Az üzletlánc mögött álló cégről ugyanakkor sem a BBÉE-nek, sem lapunknak nem sikerült adatokat föllelni - ez ügyben még az Opten Kft. ügyfélszolgálatán sem tudtak segítséget adni. Csordás elmondta, hogy más szereplők egyelőre nem vonultak ki, de sokan optimalizálják működésüket. A főváros és a megyeszékhelyek 30 bevásárlóközpontjában - a Cosmos City egységeivel együtt - közel 90 olyan üzletet vettek számba az egyesületnél (a teljesség igénye nélkül), amelynek a bérlője a válság kezdete óta kiköltözött.

A bezárások mögött nem egy esetben a fluktuáció áll: egyes szereplők kisebb üzletekre cserélik nagyobb alapterületű boltjaikat, ahol kevesebb eladót foglalkoztatnak. Megjelent az a trend is, hogy a nagyobb üzletekbe multinacionális hálózatok nyomulnak be a korábbi magyar bérlők helyére.

Állami segítség továbbra sem érkezik

A kormány adatai szerint a divatáru-ágazat a harmadik helyen áll a koronavírus-válság miatt elszenvedett forgalomcsökkenést nézve, a turizmus és a vendéglátás után. Ennek ellenére az ágazat egyelőre semmilyen központi segítséget nem kapott. A BBÉE két minisztériumnál - a KKM-nél és az ITM-nél - is előterjesztette javaslatcsomagját, de segélykérésük még nem talált válaszra.

A csomagban egyebek közt azt kérték a kabinettól, hogy a kormány 2021 január 1-től csökkentse az áfát 15 százalékkal, legalább 18 hónapra azon cégek esetében, amelyeknek a bevásárlóközpontban vannak a telephelyeik. Szintén kérelmezték, hogy a kormány a bruttó bérek és a bérterhek 50 százalékát biztosítsa a vállalkozásoknak támogatás formájában, és kezdeményezték a bérleti díjak 50 százalékos csökkentését 2020 szeptember 1-től 2021 május 1-ig. Emellett szeretnék, ha a bérleti szerződések felmondására moratórium vonatkozna.

A bevásárlóközpontok bérbeadói jellemzően elzárkóznak attól, hogy a tavaly október-decemberi időszakra segítséget adjanak a bérlőknek. Csak arra mutatnak hajlandóságot, hogy esetleg az első negyedévre adjanak valamennyi bérleti kedvezményt, de nem akkora

mértékűt, mint tavaszi üzletbezárások során - annak ellenére, hogy a forgalomvisszaesés aránya ugyanakkora az őszi-téli szezonban is.

Ám a szöveg szerint a bérbeadók kedvezménye várhatóan kevés lesz azok számára, akik eddig nem mentek csődbe. A járványadatokból előrevetíthető, hogy ezt az évet végig fogják kísérni a korlátozások és ezzel együtt a fogyasztás csökkenése - a vállalkozások pedig majd csak 2022-től állhatnak talpra. Úgy látja, a nagyobb baj elkerülése végett most kellene beárazni a bérleti díjakban egy két évig tartó jelentős bevételcsökkentést.

A kereskedők a bizonytalanság miatt ez lényegében megtették, hiszen előre rendelik az árut. Már tavaly nyáron le kellett adniuk a 2021-es tavaszi-nyári szezonra a rendeléseket és a szakma forgalomcsökkenéssel számolt: a cégek kevesebb árut rendeltek és kisebb kollekciókat készítettek. Februárban pedig le kell adniuk a következő őszi-téli árumegrendeléseket, és úgy fest, erre az évre már mindenki beárazta a bevétel visszaesését. A kevesebb áru pedig zsugorodó profitot jelent, amit csak tetéz, hogy a gyenge forint miatt drágább az import és a szállítási költségek a 3-4 szeresére nőttek az elmúlt hónapokban.

Ha a kormány és a bevásárlóközpontok a jelenlegi gyakorlatot folytatják, akkor előbb-utóbb mindenki rosszul fog járni. Ha a kedvezmények elmaradnak, akkor kevesebb adóbevételre, kevesebb munkavállalóra, alacsonyabb bérek, továbbá kevesebb üzletre és kisebb bérleti díjbevételre lehet majd számítani - figyelmeztetett Csordás Norbert.

(Napi 2021. február 13., szombat)

A Mindig TV folyamatos lemorzsolódásba került

Az állami Antenna Hungária 2020-ban komoly fejlesztéseket hajtott végre, levezényelte a második digitális átállást, megváltozott a Mindig TV szolgáltatásportfólió összetétele és arculata is. Mindez azonban nem volt elég arra, hogy a platform népszerűségének folyamatos csökkenését megállítsa - írja a HWSW.

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) által frissen publikált televíziós gyorsjelentés szerint az Antenna Hungária fizetős Mindig TV Extra szolgáltatásának előfizetői bázisa tavaly decemberre éves szinten mintegy 12 százalékkal, 86600 háztartásról 76600 háztartásra apadt, ezzel a szolgáltatás a tavalyi évben eddigi fennállása óta legnagyobb veszteségét könyvelte el - írja a szakportál, amely szerint azt nem lehet tudni, hogy az ingyenes szolgáltatást hány háztartásban használják még.

A folyamat azért meglepő, mert tavaly megtörtént a második digitális átállás az Antenna Hungária szolgáltatásában: tíz lépcsőben technológiaváltás és sávátrendezés történt, az új, DVB-T2 HEVC kompatibilis dekóder vagy új kártyát biztosítottak az ügyfeleknek. Ez az óvatos becslések szerint is beszerzési áron legalább nettó 500-750 millió forintjába került a szolgáltatónak.

Az előfizetők lemorzsolódásának oka - a HWSW szerint - részben talán az lehet, hogy a Mindig TV ügyfeleknek a rosszul ütemezett váltás miatt többször is újra kellett hangolnia a tévét. A szolgáltató által ingyenesen rendelkezésre

2020-ban nem lett számottevően több tévéelőfizetés Magyarországon (a 2019 végi 3,572 millió után 3,593 millióra becsüli a tavalyi piacot az NMHH). A vezetékes előfizetések száma a 7 legnagyobb szolgáltatónál egy év alatt 75 ezerrel, a digitális vezetékes szolgáltatásoké pedig nagyjából 100 ezerrel nőtt. A platformfüggetlen piacvezető Telekom előnye nőtt, így az összes előfizetés 32,4 százaléka tartozik a szolgáltatóhoz, 28,2 százaléka a Digihez és 18 százaléka a Vodafone-hoz.

(Napi 2021. február 13., szombat)

Meghosszabbította a kormány a lejáró okmányok érvényességi idejét

Ismét meghosszabbította a veszélyhelyzet alatt lejáró hivatalos okmányok érvényességi idejét a kormány, azok a veszélyhelyzet megszűnését követő 60 napig érvényesek.

A kormány a pénteki Magyar Közlönyben megjelent 63/2021-es kormányrendelet értelmében elrendelte, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt a magyar hatóság által kiállított, Magyarország területén hatályos, lejáró hivatalos okmányok, ideértve

különösen a forgalmi engedélybe bejegyzett műszaki érvényességi idejét,

a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készütségről szóló törvény szerint már meghosszabbított érvényességű okmányokat és a közreműködő intézmény által kiállított, diákigazolványra való jogosultságról szóló igazolásokat is,

EZEK A VESZÉLYHELYZET MEGSZŰNÉSÉT KÖVETŐ 60 NAPIG ÉRVÉNYESEK.

Egyelőre nem tudni, mikor ér véget Magyarországon a legutóbb a január 29-ei Magyar Közlönyben megjelent jogszabályokkal meghosszabbított veszélyhelyzet, azt a kormány folyamatosan felülvizsgálja.

(Portfolio 2021. február 13., szombat)

Koronavírus elleni „csodaszerekkel” verik át az embereket csalók

A Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda Kiberbűnözés Elleni Főosztályának nyomozói az utóbbi hetekben több olyan weboldalt és fórumot is azonosítottak, ahol ismeretlen csalók koronavírust elleni „csodaszereket” próbálnak meg értékesíteni.

Több weboldal is nem létező csodaszereket árul (Képünk illusztráció!)

Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda szombaton azt közölte a police.hu honlapon, hogy a minél nagyobb haszon elérése érdekében a bűnözők úgy állítják be ezeket a „gyógyszereket”, mint amelyek szigorú bevizsgálásokon estek át.

A nagyobb hitelesség elérése érdekében az elkövetők gyakran szakértőket szólaltatnak meg, stúdióbeszélgetéseket imitálnak és tudományosnak látszó tanulmányokra is hivatkoznak a hirdetések során.

Hozzá tették, közelebbről megvizsgálva ezeket az oldalakat azonban hamar kiderül, hogy a hangzatos leírásokon túl sem az említett szerekről, sem azok terjesztőiről nem található semmilyen ellenőrizhető adat, a megszólaltatott szakértők valójában nem létező személyek, a tudományos kutatások pedig sosem történtek meg.

„A bűnözők egyedüli célja ezekkel a hirdetésekkel, hogy minél több állampolgártól csaljanak ki pénzt, és ha végül küldenek is valamilyen terméket, annak forrásáról és az abban lévő hatóanyagok összetételéről és hatásáról semmilyen ellenőrizhető adat nem állapítható meg” - írta a rendőrség.

Hangsúlyozták, hogy a kibernetikus bűncselekmény gyanúját megalapozó oldalak felderítése esetén mindig nyomozást indítanak az üzemeltetők azonosítása és felelősségre vonása céljából, valamint felveszik a kapcsolatot a tárhelyszolgáltatókkal a weboldalak internetről történő mielőbbi eltávolítása érdekében.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság (BRFK) csütörtökön szintén a police.hu oldalon közölte, hogy több száz millió forint értékű, gyógyszerként hirdetett, de Magyarországon nem engedélyezett terméket foglaltak le, amelyeket Merkely Béla, a Semmelweis Egyetem rektorának nevével visszaélve reklámoztak.

(Magyar Hírlap 2021. február 13., szombat)

6 higiéniai ajánlás szakemberektől, amelyre érdemes figyelmet fordítani: különösen járvány idején

A koronavírus miatt fennálló korlátozó intézkedések ideje alatt is számos üzlet, bevásárlóközpont és szolgáltató működik. A pandémia vonatkozásában a nyilvános mosdók használata fokozottabb kockázatokat jelenthet. A globális higiéniai termékekre és megoldásokra szakosodott Essity vállalatcsoport Tork üzletágának most megjelent tanulmánya sorra veszi azokat a szempontokat, amelyeket érdemes betartani saját higiéniés biztonságunk érdekében a nyilvános mosdók használatakor.

Az országos statisztikák szerint a világjárvány egyáltalán nem szorította vissza a vásárlás hagyományos, bolti formáját, sőt a karácsony előtti szokásos bevásárlás a koronavírus előtti időket idézte fel. A vásárlók természetesen ilyenkor használják a bevásárlóközpontokban és máshol elérhető nyilvános mosdókat. Az Essity szakértői számos, már megjelent egészségügyi tanulmány alapján egy új ajánlásban összefoglalták azon tudnivalókat, amely révén a nyilvános mosdó használata során csökkenthetők a jelenlegi járvány lehetséges egészségügyi kockázatai.

A baktériumokkal ellentétben, amelyek élő szervezetek, a vírusok saját anyagcsere nélküli fertőző részecskék. A vírusoknak - gazdaszervezetként - a szaporodáshoz élő sejtre van szükségük. Éppen ezért nem tudnak önállóan szaporodni, például nedves területeken, ahogyan a baktériumok, de képesek ezeken keresztül is fertőzni.

A tanulmány szerint úgy tűnik, a koronavírusok szabad környezetben alacsony stabilitásúak, a napfény (UV-fény) és az ózon segít elpusztítani őket, de nagyon érzékenyek az oxidánsokra, például a klórra is. A vírus felületfertőtlenítési eljárásokkal eredményesen inaktíválható, így a fokozottabb takarítás a nyilvános mosdókban alapvetően fontos, de érdemes néhány elsöre talán nem annyira egyértelmű dologra is odafigyelni:

1. Megállapítást nyert, hogy az elektromos kézszáritók fokozzák a mikrobák, köztük a vírusok levegőben történő továbbterjedését.
2. A papír kéztörölők használata nemcsak azért hatékony, mert felszívják a vizet, hanem mert mechanikai alkalmazásuk révén eltávolítják a baktériumokat és vírusokat.
3. A vírusok továbbélése és terjedése szempontjából a papír egy önmagában alacsony kockázatú eszköznek számít. A papírkéztörölők megbízható és gyors használata lehetővé teszi a mosdót használó számára, hogy egy további papírkéztörölővel nyissa ki az ajtót, ezáltal távozáskor nem a tiszta kezével érinti meg a kilincset.
4. Potenciális kockázat lehet a fedél lehajtása nélküli vécéöblítés is: a WC lehúzása aeroszoloikat szabadít fel, ami a vírusterjedés elsődleges motorja.
5. A szellőztetés szintén fontos ahhoz, hogy mérsékeljük a vírus jelenlétét és terjedését, ezért a kisméretű, zárt mosdók a koronavírus idején fokozott kockázatokat jelentenek, nem beszélve arról, hogy könnyebben alakul ki zsúfoltság is az ilyen helyeken, ami szintén kedvez a vírus terjedésének. Bármilyen nyilvános mosdót is használunk, érdemes a mosdólátogatást rövid idő alatt lebonyolítani.

6. A szappannal és vízzel történő kézmosás hatékony módszer a baktériumok és vírusok számának csökkentésében. A vírus ugyanis érzékeny a szappanban lévő szerekre, mivel azok tönkreteszik a vírust körülvevő burkot, amely a virulencia fenntartásához szükséges (az alkohol alapú fertőtlenítők ugyanezen az elven működnek - ugyanakkor a kézmosás javasolt a kezek látható beszennyeződése esetén).

(Pénzcentrum 2021. február 13., szombat)

Felborult az oltási terv?

Oltanak 35 évest, 85 évest, de 65 évest nem

Ábrázoltuk, hol tart a koronavírus elleni oltási program Magyarországon. Sokakat összezavarhatott, hogy a 80-90 évesek után elkezdtek 30-40 éves krónikus betegeket is oltani, miközben a 60-74 éves korosztály nagy részének egyelőre még várnia kell a vakcinára. A cikkben megmagyarázzuk, mi történik. Akár telefonon, akár egérrel a kezében olvassa ezt a cikket, melegítse be az ujjait, mert azon fogja érezni, mennyi munka lesz még az oltásokkal.

Másfél hónap telt el azóta, hogy december 26-án nálunk is elkezdődött a koronavírus elleni oltások beadása. Sokan fellélegeztek akkor, de még nem tudhattuk, hogy az egész világban vakcinahiány lép fel, így nem lehet olyan gyorsan beoltani a lakosságot, ahogy szeretnénk. Az elmúlt közel 50 napban 310 ezer ember kapott legalább egy oltást, 120 ezren pedig már a védettséghez szükséges mindkét dózis megkapták.

Eddig a lakosság 3 százaléka kapott valamilyen védőoltást a koronavírus ellen. Igencsak messze vagyunk még attól, hogy a társadalom 60-70 százalékát sikerüljön immunizálni.

A kormány ambiciózus terve közben az, hogy májusig 3-4 millió embert oltanak be. Ezzel sokat lépnénk előre a vírus elleni védekezésben, mert ehhez még hozzászámolhatjuk azt a legalább 1 millió embert, aki már átesett a koronavíruson, és valamilyen szintű immunitást élvez (nem mindenkinél alakul ki hatékony védelem, aki átesett a fertőzésen). Nézze meg a Telex járványszimulátorán, milyen sokat számít, ha sok ember van beoltva, és sokan estek át a fertőzésen. Közben azt látjuk, hogy ha van is vakcina, az oltás szervezése és végrehajtása egyelőre elég sok akadályba ütközik. Meg azt is, hogy

a 85 éves nagypapa és a 35 éves, cukorbeteg unokája megkapja az oltást, de a 65 éves, magas vérnyomással és szívbetegséggel küzdő anya egyelőre hiába vár a háziorvosa hívására. Az ország nagy részén – Budapestet kivéve – a 60-74 éves korosztály most még nem nagyon jut vakcinához. Felborult az oltási rend.

Ennek okait később olvashatja, előbb nézze meg infografikánkat. Ezen láthatja, hol tartunk most az oltási tervben, milyen társadalmi csoportokat és hány embert kellene még beoltani a lakosság immunizálásához. A grafika jól szemlélteti, mennyire a folyamat elején tartunk. Ezt ön is érezheti, ha megpróbál az egérrel vagy a telefonja simogatásával lepörgetni a végére (utána is lesz még egy kis olvasnivaló, azt se hagyja ki!).

Amikor decemberben elindultak az oltások Magyarországon, senki nem vitatta, hogy az egészségügyi dolgozók az elsők. Ez a világon mindenhol így van, nélkülük lehetetlen lenne a járvány kezelése. Magyarországon ezután az idősothonokban dolgozók és gondozottak következtek. Az itt élő idősök nemcsak koruk és valószínűsíthető krónikus betegségeik miatt, hanem életkörülményeik okán is elsőbbséget élveztek: fokozottan veszélyes, ha együtt élő idős emberek közösségében jelenik meg a vírus, mert az tömeges megbetegedést és sajnos tömeges halálozást tud okozni – ahogy erre sajnos volt példa Magyarországon is.

Ezek után a saját otthonukban élő idős, 89 év feletti magyar állampolgárok következtek a sorban. Elég megnézni ehhez a halálozási statisztikákat: a koronavírusban elhunyt első 10 ezer ember adatai azt mutatják, hogy a vírus halálos áldozatainak 42 százaléka 80 évnél idősebb, és a 85 évnél idősebbek teszik ki a halálos áldozatok 25 százalékát.

Az ő oltásuk azonban lassan halad, miután nincs elég vakcina: egy háziorvos általában egyampullányi oltóanyagot kap, ami csak 10 ember beoltására elegendő.

Nehéz beilleszteni ebbe a sorba, hogy soron kívül kaptak oltást a világversenyre készülők olimpiákon és focisták. A járvány természete azt diktálta volna, hogy ezután kor szerint lefelé haladva oltsák tovább az embereket, főként a krónikus betegeket a 60-70-es korosztályban, de nem ez történt.

A vakcinahiány, illetve a különböző vakcinák alkalmazási előíratai összezavarták a szálakat. A sorrendet már nem a statisztikák és a veszélyeztetett korban vagy egészségi állapotban lévő emberek határozzák meg, hanem az, hogy mennyi és milyen vakcina van éppen, és ezeket milyen korosztályoknál lehet alkalmazni.

Kiket oltanak most?

A 74–90 éves korosztály Pfizer-vakcinát kap 2964 háziorvosi rendelőben, mert ez az oltóanyag igazoltan hatásos és biztonságos az időseknél is.

A 18–59 éves krónikus betegeket az AstraZeneca vakcinájával kezdték el oltani 2040 praxisban. Ennél az oltóanyagnál az idősebbeknél nincs elég vizsgálati adat a hatásosság megállapításához, ezért a legtöbb ország csak ebben a korosztályban alkalmazza a vakcinát, de például Nagy-Britanniában idősebb embereknek is beadják.

Az egészséges 60–74 év közötti embereket, de csak Budapesten. Közülük 2800-an kaphatnak orosz Szputnyik V vakcinát négy kórházi oltóponton. Az orosz vakcinát ebben a korosztályban csak olyanoknak ajánlják, akiknek nincsen krónikus betegségekük.

A fentiekből következik az a korábban már megemlített tény, hogy a fővárost kivéve jelenleg a 60-74 éves, nagyrészt krónikus betegségekkel küzdő generáció tagjai egyelőre még nem jutnak oltáshoz. Pedig ahhoz, hogy a Covid-19 miatti halálozást érdemben csökkenteni lehessen, az ő minél előbbi oltásuk lenne szükséges.

(Index 2021. február 13., szombat)

Így mulat a budai elit: 50 ezres vacsora, 300 ezres minikoncert Valentin-napra

Egyre népszerűbb hazánkban is a szerelmesek ünnepe, a Valentin-nap, tavaly összesen már 13 milliárd forintot költöttek el a magyarok a hozzá kapcsolódó tárgyakra és élményekre. Idén azonban ennek feltehetően csak a töredékét fogjuk, hiszen se romantikus utazás, se éttermi vacsora, sem pedig élő koncert nem jöhet szóba a koronavírus-járvány miatt bevezetett korlátozások okán. Vagy mégis? Mutatjuk, hogyan készülnek a legélelmesebb éttermek és menedzserek az év legrózsaszínebb napjára.

Idén a Valentin-nap is más lesz, mint azt megszokhattuk. Az utóbbi pár évben itthon is egyre népszerűbbé váló angolszász ünnepen egyre népszerűbb: egy felmérésben megkérdezett magyarok 75 százaléka azt válaszolta, ünnepli a szerelmesek napját és ugyanennyi meg is ajándékozta választottját ezen a napon. A megkérdezett férfiak körében a leginkább választott ajándékok a parfüm (29%) és a virág (28%) lett. Nem sokkal maradt le a dobogós helyezéstől az édesség kategória sem (25%). A hölgyek részéről megosztottabbak voltak a válaszok, ők az édesség (19%) és a kézzel készített ajándékok (19%) mellett voksoltak.

Az üzletek ugyan rogyásig vannak ajándékokkal, sőt szuper akciókat is ki lehet fogni, egy biztos: romantikus éttermi vacsorára biztosan nem számíthatunk vasárnap, ahogy a mozi és a színház sem jöhet szóba, és egy vidéki romantikus kiruccanás sem. Tárgyakat idén is vehetünk ugyan, de ajtón kívüli élményekről le kell mondanunk.

A Valentin-nap óriási biznissz, hiszen mint az egyéb ünnepekkor, az emberek hajlamosak olyan dolgokért, élményekért is fizetni, még hozzá nem is keveset, amelyekért az év többi szakában nem. Évente több mint 50 millió szál rózsa fog, több mint 36 millió szív alakú doboz csoki, és nagyságrendileg 200 ezer lánykérés zajlik le a világban február 14-én.

Mi, magyarok 2020-ban összesen 13 milliárd forintot költöttünk el Valentin-napon, ám idén ez az összeg csak a tavalyi töredéke lehet, már csak azért is mert tavaly ennek a 13 milliárdnak a felét utazásra költöttük el. 2020-ban a HelloVidék gyűjtötte össze a legromantikusabb vidéki kétszemélyes szálláshelyeket. A cikkből kiderült, hogy akár 40-50 ezer forintot is elkérnek a szállásadók egyetlen éjszakáért ezen a különleges februári hétvégén.

De nem csak a szálláshelyek telnek meg Valentin-nap környékén, az éttermek is dugig vannak ilyenkor, sőt a mozik is - nem véletlenül időzítik a romkomokat épp erre az időpontra. Ezek a bevételek most mind kiesnek. Pedig a különböző szolgáltatóknak legalább akkora szükségük lenne a rájuk, mint a lakosságnak a kimozdulásra.

Persze nem kell minden élvezetről lemondani azoknak, aki alaposan megülnék ezt az ünnepet, csak egy kicsit körül kell nézni. Ahogy arról már a Pénzcentrum is beszámolt, az üzletek rogyásig vannak cuki Valentin-napos áruval, az almától kezdve a salátán át, a fogkrémig minden lehet szívecskés - nyilván az üzletláncok igyekeznek kihasználni a helyzetet: ha már nem utazhatunk, vagy költhetjük el a pénzünket étteremben legalább a fogkrém legyen otthon ünnepi.

De az éttermek sem adják fel a küzdelmet: a Dining Guide összegyűjtötte azokat a top éttermeket, amelyek a szerelmesek napjára különleges ajánlattal állnak elő, házhoz viszik a legromantikusabb vacsorákat.

Olimpia Vendéglő menüjében megtalálható a kacsamáj terrine gyümölcsmustárral, kávé espumával és marhapofa karamellizált körtével, sült zellerrel jus-vel. Az 5-fogásos vacsoramenu 11 990 forintba kerül.

Párisi Passage Café & Brasserie menüjében vvan vaníliában pácolt tigrisrák, narancsos saláta, pirított kesudió és az érlelt bélszín, gratin burgonya, roppanós zöldség, ördögsekér gomba, vörösboros jus. Az otthon elkészíthető csomag ára 23 990 forint, 5 szál rózscsokorral 29 190 forint, 10 szál rózscsokorral pedig 34 490 forint. A menü tartalmaz 2 db 0,2l-es pezsgőt is!

Stand25 Bisztró menüje kínál füstölt lazacot tormával, fél töltött kapirgálós csirkét, pecsenyelevet, és grillezett zöldségeket. A 3-fogásos ebéd/vacsora 2 főre 24 500 forint, és mindkét ajánlat mellé a ház ajándéka egy 0,2 l-es Canella Bellini/prosecco.

Trattoria Pomo d'Oro: házi tésztarolád tengeri finomságokkal töltve, Együtt szívdesszert. 2-személyes tálak 5900 forinttól, 3-fogásos menüsor két főre 8900 forintért.

Textúra Étteremből kóstolhatunk báránygerincet és pofát francia rakott burgonyával és málnás pezsgő mousse fehér csokoládéval. A menü ára két főre 20 000 forint, a ház ajándéka pedig egy palack Orsolyák Heaven's Door gyöngyöző bor.

Petrus Restaurant füstölt pisztráng mousset kínál, zellert, Granny Smith almát és szarvasgombás kacsát Wellington cassis körtével. A 6-fogásos menüt 20 000/fő áron lehet előrendelni.

Házhoz jön a koncert

Nem nem csak ételt, szórakozást is rendelhetünk. A Koncertbooking oldalán például Bereczki Zoltán (271 ezer), Kökény Attila (300 ezer), Gáspár Laci (320 ezer), Oláh Gergő

(270 ezer) és Kocsis Tibor (260 ezer) 30 perces fél-playback műsorát rendelhetjük meg a nagy napra.

Az említett előadók 25 percig állnak - illetve énekelnek - a párok rendelkezésére egy egyedi, élő műsorral, ami úgy áll össze, hogy megírhatod nekik a kívánságodat is. A 25 percből 20 lesz a tényleges zene, a maradék öt percben pedig dumcsizhattok velük - ígéri az ajánló.

Igen, ezeknek a fellépéseknek megkérjük az árát, de gondoljunk bele, a zenészeknek mennyire bizonytalan volt az élete az elmúlt lassan egy évben: nem csak a koncertek, fellépések nagy része maradt el 2020-ban és idén, de az élőzenei jogdíjbevételek is a felükre zuhantak.

(Pénzcentrum 2021. február 13., szombat)

Márciustól új energiacímkék jönnek a háztartási gépekre

Március 1-jétől megváltozik egy sor háztartási gép energiaminősítése. A és B helyett alacsonyabb kategóriába kerülnek, ez azonban nem az ő hibájuk. Jelentősen szigorúbb lesz a rendszer.

Megváltozik a háztartási nagygépek energiabesorolása – hívja fel a figyelmet a Media Markt. Az új besorolást mutató címkék november óta már megtalálhatók a boltokban vásárolt gépeken a régiek mellett. Március 1-jétől azonban már csak ezeket kell feltüntetni.

Az első energiacímkék 1992-ben a hűtőgépeken jelentek meg az Európai Unióban, amelyeket mások is követtek. A háztartási gépeket az EU keretirányelve alapján 2011 óta az Összesített Energiaindex (EEI) alapján sorolják be az A-tól G-ig terjedő kategóriákba. Az A-t ezen belül még további + jelek (1-től 3-ig) is finomítják. A jelenlegi rendszert azonban a készülékek „kinőtték”: ma már szinte az összes kapható készülék a felső 2-3 osztályba tartozik, vagyis az A+, A++ vagy A+++ jelzést kapja.

Az új rendszer differenciáltabb és szigorúbb lett. A különféle gépek EEI értékét új módszerrel, és fajtánként sok tekintetben eltérő paraméterek alapján számolják. Zajkibocsátásukat például már nem decibel értékkel, hanem hangosságosztályba történő besorolással határozzák meg. A mosó és mosogatógépek esetében éves fogyasztás helyett 100 ciklus súlyozott energiafogyasztása számít. Egy mosogatógép értékét az ECO-programra adják meg: az ECO-program névleges kapacitása normál terítéssel, vízfogyasztása és újdonságként a program futásának időtartama is megjelenik. A mosógépek fogyasztását a 40-60 fokos ECO program alapján számolják teljes töltet mellett, a mosó-szárítógépek esetében pedig kiszámítják a teljes ciklus, és a csak mosási ciklus fogyasztását is.

A legszembevethetőbb változás, hogy **eltűnnek a plusz jelek**, marad az A, ami szigorúbb is lesz. Egy mosogatógép például eddig akkor kaphatott A+++ minősítést, ha EEI-értéke alacsonyabb volt, mint 50. Ezentúl ez önmagában már csak a D-hez elég, a jobb besorolásokhoz jobb energiatakarékossági teljesítmény is kell. A legjobb, A besorolású készülékeknek 32-nél kevesebbet kell teljesíteniük.

A háztartási nagygépeken kívül a jövőben további készülékek is új energiacímkéket kapnak majd. A főzőlapokra, sütőkre, légkondicionálókra és szárítógépekre egy ideig még a régi kategóriarendszer marad érvényes. Így a boltokban továbbra is a régi jelzéseket láthatjuk rajtuk.

Az energiacímke a fogyasztók tájékoztatása mellett a gyártói fejlesztések és az energiatakarékosság motorja is: az Unió az új szabályozástól 2030-ig évi 38TWh energiamegtakarítást vár. Ez épp Magyarország éves energiafogyasztásával egyenlő.

(Az én pénzem 2021. február 14., vasárnap)

A házi orvos dönti el, melyik vakcinát kapja a páciens

Az oltásra jelentkezők számára a legmegfelelőbb vakcinát a gyártói ajánlások alapján választhatják ki a házi orvosok - mondta a közmédiának a Dél-pesti Centrumkórház infektológus főorvosa szombaton. Szlávik János kifejtette, hogy az oltások különbözőek, eltérhetnek például abban is, hogy melyiket kinek nem ajánlott beadni. Van, amelyiket a legidősebbeknek, és van, amelyiket krónikus betegségek esetén nem javasolják. A gyártók rendszerint elegendő tapasztalat híján, óvatosságból javasolnak ilyen korlátozásokat, és nem azért, mert a vakcinák veszélyesek lennének - tette hozzá.

A főorvos szerint az oltóanyagok a mutáns vírusok ellen is védenek, legfeljebb kicsit alacsonyabb hatásfokkal. A védelemre szükség is van, hiszen a kórházban fekvők száma valószínűleg a gyorsabban terjedő vírusvariációk miatt nem csökken. Aki meggyógyul, 3 hónap múlva kaphat oltást, de a betegségen átesők szervezete legalább fél évig védett a vírussal szemben. Az ismételt megbetegedés ritka, és még ritkább, hogy a második fertőzés következményei súlyosabbak legyenek az elsőnél - mondta a szakember.

Szlávik János abban bíz, hogy a következő hetekben egyre többen akarnak majd oltást kapni. A védekezés azért is fontos, mert a gyógyult betegek olykor hónapokig panaszkodnak gyengeségre, fejfájásra, alvászavarokra, mellkasi nyomásra, ám a vakcinák ezektől is védenek - hangsúlyozta.

(Pénzcentrum 2021. február 14., vasárnap)

FVA sajtószemle összeállítás XIV. évfolyam, 6. hét

Főbb témák: Fogyasztóvédelem, környezetvédelem, egészségügy, energia, élelmiszer-biztonság, vásárlás, elektronikus kereskedelem, szolgáltatás, pénzügyek, biztosítás, utazás, érdekvédelem.

Fogyasztóvédő Alapítvány - <https://fogyasztovedelem.hu/>

Hírek: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/hirek.htm

Panaszok: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/levelek.htm

Üzenőfal / archív: https://fogyasztovedelem.hu/Varia_x/uzeno.htm

Sajtószemle: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/sajto.htm (Hír-Adás)

Fogyasztóvédő és –Érdekszövetség Alapítvány <https://fogyasztovedelem.hu> levelek@fogyasztovedelem.hu